

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "Облік і аудит"

галузь знань: 07 Управління та адміністрування

спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ**

здобувача Мельничук Анни Ігорівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ходзицька В.В.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

_____ (підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: к.е.н., доцент Цятковська О.В.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

_____ (підпис)

Київ – 2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 139 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 100 сторінках друкованого тексту. Робота містить 20 таблиць, 17 рисунків, список використаних джерел з 55 найменувань, додатки.

«Теоретичні та практичні аспекти формування фінансової звітності підприємства та оцінка його фінансового стану»

Об'єктом дослідження є процес оцінки фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних, законодавчих і практичних аспектів формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної магістерської роботи є розкрити теоретико-методичні, законодавчі та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємствами в Україні, а також провести оцінку фінансового стану досліджуваного підприємства на основі показників його фінансової звітності.

Відповідно до поставленої мети визначені такі *завдання*:

- 1) визначити сутність, мету та значення фінансової звітності для бізнесу;
- 2) розглянути та охарактеризувати основні форми фінансової звітності підприємств в Україні;
- 3) розглянути державне регулювання і нормативно-правове забезпечення складання і подання фінансової звітності підприємств в Україні;
- 4) розглянути міжнародний досвід формування фінансової звітності підприємства та можливості його впровадження в Україні;
- 5) ознайомитися з порядком складання основних форм фінансової звітності підприємствами в Україні: звіту про фінансовий стан (балансу), звіту про сукупний

дохід (звіту про фінансові результати), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал, приміток до річної фінансової звітності;

6) розкрити методику та окреслити етапи проведення оцінки фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності;

7) провести аналіз та оцінку платоспроможності і ліквідності підприємства;

8) оцінити фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність підприємства;

9) проаналізувати сучасні технології складання фінансової звітності.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у науковому обґрунтуванні основних теоретичних підходів і рекомендацій щодо використання фінансової звітності для проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства, зокрема досліджуваного ПрАТ «МХП», результати проведеного дослідження доповнять сформовану наукову базу з висвітленої тематики кваліфікаційної магістерської роботи, сприятимуть наближенню вітчизняної практики складання фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства до міжнародних стандартів та з урахуванням сучасних тенденцій в методиці економічного аналізу та галузі інформаційних технологій.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи 2024.

Рік захисту роботи – 2025.

Ключові слова: ділова активність, інформаційні технології, ліквідність, методика економічного аналізу, МСФЗ, оцінка, платоспроможність, рентабельність, фінансова звітність, фінансова стійкість, фінансовий стан, XBRL.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
1.1. Сутність, мета та значення фінансової звітності для бізнесу.....	7
1.2. Характеристика основних форм фінансової звітності підприємств в Україні.....	12
1.3. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення складання і подання фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємств в Україні.....	17
1.4. Міжнародний досвід формування фінансової звітності підприємства та його адаптація в Україні.....	23
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	30
2.1. Складання звіту про фінансовий стан (балансу).....	30
2.2. Складання звіту про сукупний дохід (звіту про фінансові результати).....	34
2.3. Складання звіту про рух грошових коштів.....	40
2.4. Складання звіту про власний капітал.....	47
2.5. Складання приміток до річної фінансової звітності.....	51
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	56
3.1. Методика та етапи проведення оцінки фінансового стану підприємства.....	56
3.2. Аналіз та оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства	61
3.3. Оцінка показників фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємства.....	70
3.4. Сучасні технології складання фінансової звітності.....	79
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	101

ВСТУП

Актуальність теми. Будь-яке підприємство зобов'язане складати фінансову звітність. В багатьох випадках при веденні бізнесу саме фінансова звітність є тим інформаційним матеріалом на підставі якого відбувається перше знайомство бізнес-партнерів з діяльністю підприємства. Крім цього фінансова звітність є важливим інформаційним забезпеченням для проведення оцінки фінансового стану підприємства, достовірним джерелом інформації про результати його фінансово-господарської діяльності за певний період, стан виконання планів його соціально-економічного розвитку, бізнес-планів тощо. На основі звітних показників виявляються можливості підвищення ефективності виробництва, визначаються найоптимальніші заходи, що дозволяють уникнути у майбутньому усіляких ризиків та прогалин діяльності підприємства, які вже мали місце у минулих звітних періодах.

Проведення оцінки показників фінансової звітності підприємства в динамічних умовах функціонування бізнесу є важливим для розуміння реального стану справ на підприємстві та об'єктивного обґрунтування можливих варіантів дій, спрямованих на підвищення результативності функціонування підприємства у майбутньому. Це пояснюється тим, що стійкий фінансовий стан підприємства є необхідною передумовою вигідних ділових взаємовідносин з контрагентами. Проведення економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства передбачає розрахунок низки показників і коефіцієнтів, які дають змогу об'єктивно оцінити його фінансовий стан.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розкриттям теоретичних і практичних питань, пов'язаних з фінансовою звітністю, аналізу та оцінки її показників присвячена низка досліджень таких відомих українських науковців: Бутинця Ф.Ф., Голова С.В., Гольцова С.М., Дем'яненко М.Я., Дерія В.А., Лучка М.Р., Нападовської Л.В., Плікуса І.Й., Пушкаря М.С., Сопка В.В., Хомина П.Я., Цал-Цалка Ю.С., Чепця О.Г., Шелудька В.Є. та інших.

У працях вітчизняних і зарубіжних науковців та економістів розглянуто ряд

питань, пов'язаних з аналізом фінансового стану підприємства, його оцінкою та управлінням. Серед них особливої уваги заслуговують праці таких науковців: Балабанова І.Т., Беня Т.Г., Бернстайна Л.А., Брігхема Є., Гадзевіч О.І., Довбні С.Б., Захарченка В.О., Карліна Т.Р., Котляра М.Л., Креніної М.Н., Поддєрьогіна А.М., Савчука В.Т., Стоянової О.С., Хелферта Е. та інших.

Питанням упровадження інформаційних технологій для фінансового аналізу діяльності українських підприємств присвячені наукові праці Баканова М.І., Єр'оміна Н.В., Івахненкова С.В., Лазаришиної І.Д., Лібермана В.Б., Кіндрацької Л.М., Мниха Є.В., Олійника О.В., Савчука В.К., Ситника В.Ф., Соколової Г.Н., Чумаченка М.Г., Шеремета А. Д.

Наукові розробки вищезгаданих науковців є основою для подальших досліджень, зокрема і в межах цієї магістерської роботи, та слугують необхідним підґрунтям внесення пропозицій щодо застосування сучасних інформаційних технологій з метою удосконалення процесу складання фінансової звітності вітчизняних підприємств та оцінки їх фінансового стану.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної магістерської роботи є розкрити теоретико-методичні, законодавчі та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємствами в Україні, а також провести оцінку фінансового стану досліджуваного підприємства на основі показників його фінансової звітності.

Основними завданнями магістерської роботи визначено:

- 1) визначити сутність, мету та значення фінансової звітності для бізнесу;
- 2) розглянути та охарактеризувати основні форми фінансової звітності підприємств в Україні;
- 3) розглянути державне регулювання і нормативно-правове забезпечення складання і подання фінансової звітності підприємств в Україні;
- 4) розглянути міжнародний досвід формування фінансової звітності підприємства та можливості його впровадження в Україні;
- 5) ознайомитися з порядком складання основних форм фінансової звітності підприємствами в Україні: звіту про фінансовий стан (балансу), звіту про сукупний

дохід (звіту про фінансові результати), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал, приміток до річної фінансової звітності;

б) розкрити методика та окреслити етапи проведення оцінки фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності;

7) провести аналіз та оцінку платоспроможності і ліквідності підприємства;

8) оцінити фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність підприємства;

9) проаналізувати сучасні технології складання фінансової звітності.

Об'єктом дослідження магістерської роботи є процес оцінки фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних, законодавчих і практичних аспектів формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства в умовах застосування сучасних інформаційних технологій.

Методи дослідження. Для написання кваліфікаційної магістерської роботи використано такі загальнонаукові і спеціальні методи як: аналізу і синтезу, логічний метод – для дослідження сутності фінансової звітності, підходів до регулювання і регламентування фінансової звітності; індукції та дедукції – для встановлення взаємозв'язків і взаємодії форм фінансової звітності і впливу їх показників на оцінку фінансового стану підприємства, визначення перспективи удосконалення фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємств в Україні; економіко-статистичний метод забезпечив отримання необхідних даних для проведення аналізу та оцінки показників фінансової звітності аналізованого підприємства (ПрАТ «МХП»); графічний та табличний методи – для систематизації отриманих результатів дослідження у формі відповідних аналітичних таблиць, діаграм і рисунків тощо.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у науковому обґрунтуванні основних теоретичних підходів і рекомендацій щодо використання фінансової звітності для проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства, зокрема досліджуваного ПрАТ «МХП», результати проведеного дослідження доповнять сформовану наукову базу з

висвітленої тематики кваліфікаційної магістерської роботи, сприятимуть наближенню вітчизняної практики представлення фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства до міжнародних стандартів та з урахуванням сучасних тенденцій в методиці економічного аналізу та галузі інформаційних технологій.

Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють порядок складання і подання фінансової звітності підприємствами в Україні, а також проведення оцінки її показників, міжнародні і національні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з даної тематики, матеріали конференцій, фінансова звітність ПрАТ «МХП» за 2019-2022 рр., джерела мережі Інтернет.

Апробація результатів роботи. Основні положення і результати досліджень були опубліковані у збірнику наукових праць за результатами XVI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених науково-практичної конференції «Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки» (м. Луцьк, 2 листопада 2024 р.)

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який нараховує 55 найменувань, і 9 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність, мета та значення фінансової звітності для бізнесу

В сучасних умовах ведення бізнесу фінансова звітність стала елементом інфраструктури ринкової економіки і засобом комунікації бізнес-партнерів. Серед корпорацій провідних країн світу існує правило – укладати угоди лише після ретельного вивчення фінансових звітів контрагентів, які є основою інформаційного забезпечення аналізу їх фінансового стану.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (далі – Закон № 996-XIV) та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (далі – НП(С)БО 1) фінансова звітність – це звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [21; 39].

Згідно із Законом № 996-XIV [39] усі підприємства, створені відповідно до вимог чинного законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також представництва іноземних підприємств, зобов'язані вести бухгалтерський облік, складати і подавати до відповідних органів державної влади фінансову, податкову, статистичну та інші види звітності.

Так як фінансова звітність призначена для загального користування, вона не є конфіденційною інформацією, не становить комерційної таємниці, і не належить до інформації з обмеженим доступом, окрім випадків, передбачених законодавством.

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [21; 39].

У фінансовій звітності повинна міститись суто та інформація, яка безпосередньо впливатиме на прийняття управлінських рішень, дозволить своєчасно оцінити минулі, поточні, майбутні події, які вплинули на показники відображені у звітності, а при необхідності коригувати їх оцінку зроблену в попередніх звітних періодах. Завдяки цьому фінансова звітність забезпечує інформаційні потреби зовнішніх і внутрішніх користувачів (додаток А) щодо:

- придбання, продажу і володіння цінними паперами;
- участі в капіталі підприємства;
- здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання;
- забезпеченості зобов'язань підприємства;
- визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу та інших рішень.

При підготовці облікових даних для формування показників фінансової звітності та у процесі її подання необхідно чітко дотримуватися принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Склад і характеристика основних з них подані у ст. 4 Закону № 996-XIV та Розділі III, п. 6 НП(С)БО 1, зокрема до них належать принципи: автономності підприємства; безперервності діяльності; періодичності; історичної (фактичної) собівартості; нарахування; повного висвітлення; послідовності; обачності; превалювання сутності над формою; єдиного грошового вимірника [21; 39].

Окрім цього переліку принципів, бухгалтери українських підприємств при розкритті інформації у фінансовій звітності повинні дотримуватися таких вимог, які нами згруповані та подані у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Вимоги до фінансової звітності

Якісна характеристика	Сутність
Суттєвість інформації	інформація є суттєвою, коли її відсутність впливає на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними НП(С)БО та керівником підприємства
Достовірність	- інформація відображена у фінансовій звітності повинна надавати користувачам достовірне та повне уявлення про фінансовий стан підприємства і його зміни, результати його діяльності; - достовірність інформації забезпечується тим, що підставою для записів на рахунках бухгалтерського обліку є належно оформлені

Продовження табл. 1.1

	первинні документів, а складанню річної звітності передую проведення інвентаризації майна, грошових коштів і розрахунків; - підтвердженням достовірності інформації може слугувати аудиторський висновок
Об'єктивність	- оцінка наведеної у фінансових звітах інформації не повинна допускати фактів завищення активів або заниження доходів, витрат, зобов'язань підприємства; - величину зазначених підприємством збитків і наявних зобов'язань необхідно відображати в бухгалтерському обліку одразу після одержання підтвердження про імовірність їхнього утворення, а активи і доходи – лише, коли вони реально отримані чи зароблені
Повнота	фінансова звітність повинна містити усю необхідну інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій і подій, які можуть вплинути на управлінські рішення, що приймаються на підставі показників, поданих у фінансових звітах
Порівнянність показників звітності	- показники звітності звітного періоду повинні бути порівнянними з показниками попередніх звітних періодів (років, півріччя, кварталів, місяців) - показники фінансових звітів підприємства мають бути порівнюванні між собою (для об'єктивної оцінки своєї конкурентної позиції на ринку). Дана характеристика має суттєве значення при оцінці показників фінансової звітності та розробці пропозицій щодо перспектив розвитку галузі, підприємств, складанні бізнес-планів у межах підприємства
Своєчасність подання звітності	своєчасно подана звітність має сенс для користувача, адже дозволяє отримати необхідну інформацію в обумовлені законодавством терміни, якщо вона несвоєчасно подана, то це може призвести до необґрунтованих і/або неправильних рішень

Джерело: складено за інформацією [2, с. 92-93]

Дотримання вказаних у табл. 1.1 вимог є основою забезпечення якісних її характеристик, які можна об'єднати у чотири групи (рис. 1.1).

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [39] визначено, що основним елементом фінансової звітності є статті, їх склад і зміст визначається відповідними НП(С)БО.

Стаття – це елемент фінансового звіту, який наводиться у фінансовій звітності, якщо відповідає двом критеріям:

1. Існує ймовірність надходження або вибуття майбутніх економічних вигод, пов'язаних з цією статтею.

2. Оцінка статті може бути достовірно визначена [39].

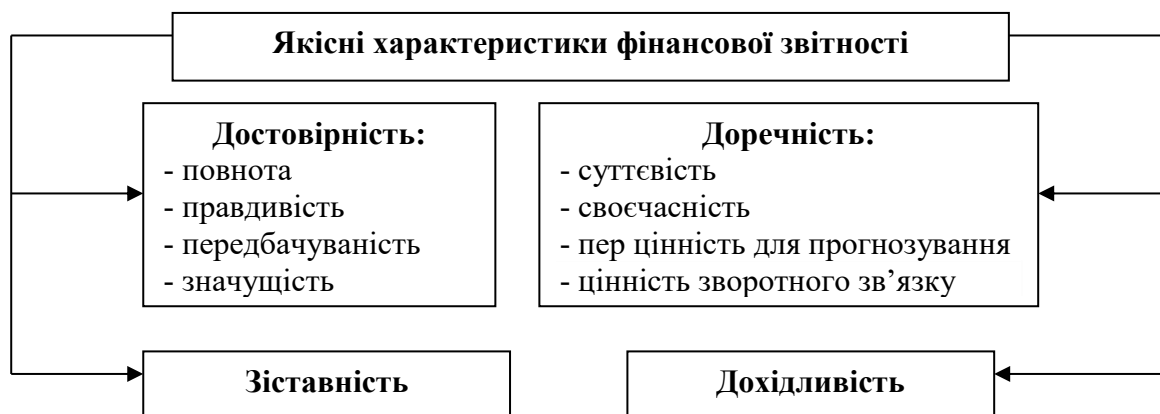

Рисунок 1.1 – Якісні характеристики фінансової звітності

Джерело: складено за інформацією [2, с. 92-93]

Завдяки веденню належним чином бухгалтерського обліку на підприємстві забезпечується достовірність фінансової звітності. Для того, щоб подана у формах фінансової звітності інформація відповідала вимогам Закону № 996-XIV головний бухгалтер (чи працівник підприємства відповідальний за складання фінансової звітності) повинен перед складанням фінансової звітності організувати та виконати завершальні роботи. Обсяг таких робіт залежить від періоду, за який складається звітність і в обов'язковому порядку має включати такі обліково-контрольні роботи:

- інвентаризацію;
- звірку підсумків аналітичного і синтетичного обліку;
- виправлення у бухгалтерському обліку, помилок, виявлених під час підготовки звітності;
- закриття рахунків з обліку доходів і витрат.

При формуванні показників фінансової звітності необхідно дотримуватися таких основних правил [11, с. 125]:

- 1) проведення інвентаризації активів та зобов'язань підприємства перед складання річної фінансової звітності;
- 2) не допускається згорання статей активів, зобов'язань, крім випадків передбачених окремими пунктами НП(С)БО 1;
- 3) подання показників з від'ємним значенням у дужках (для їх вирахування);
- 4) рядки фінансової звітності, які не містять показників, прокреслюються;

5) заповнення фінансової звітності у тисячах гривень без десяткових знаків (за винятком фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва, де показники звітності подаються у тисячах гривень з одним десятковим знаком);

6) монетарні статі фінансової звітності, які стосуються здійснених в іноземній валюті монетарних операцій, переводяться в грошову одиницю України (гривні) за курсом Національного банку України на останній день звітного періоду;

7) заповнення форм фінансової звітності чорним чорнилом від руки або за допомогою комп'ютерної техніки тощо.

Фінансова звітність підписується керівником і головним бухгалтером підприємства (чи працівником підприємства, який веде облік). Якщо ж бухгалтерський облік на підприємстві веде незалежний суб'єкт господарювання (аутсорсер, аудитор), то фінансову звітність підписує як керівник (уповноважена особа) підприємства фінансову звітність якого складається, так і керівник суб'єкта господарювання, що провадить діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності. Відповідальність останнього визначається чинним законодавством України і укладеним договором про надання бухгалтерських (аутсорсингових) послуг. Фінансова звітність підприємства, який становить суспільний інтерес, має бути підписана виключно керівником (уповноваженою особою) та головним бухгалтером підприємства [39].

У фінансових звітах не може бути жодних помарок і підчисток, а виправлення помилок здійснюється згідно Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (далі – Положення № 88) [33] і Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137 (далі – НП(С)БО 6) [24].

Таким чином, дотримання вимог до складання і подання фінансової звітності, а також забезпечення її якісних характеристик забезпечує однозначне розуміння користувачами інформації, тих даних, які подані у фінансових звітах, і є основою їх повноти, достовірності та об'єктивності.

1.2. Характеристика основних форм фінансової звітності підприємств в Україні

Прийняття управлінських рішень користувачами інформації базується на достовірній і повній інформації про фінансовий стан, результати діяльності, грошові потоки і зміни у діяльності підприємства, що міститься у фінансовій звітності. Такі інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності, до якої відповідно до НП(С)БО 1 входять [21]:

1. Форма № 1 (financial.lnu.edu.ua) «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (далі – Баланс, форма № 1) – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну (звітну) дату його активи, зобов'язання і власний капітал [21]. Вона є складовою річної та квартальної звітності.

Баланс є основною формою фінансової звітності, а його зміст і структуру, а також загальні вимоги до розкриття статей регламентуються НП(С)БО 1.

Дана форма фінансової звітності містить інформацію про стан необоротних та оборотних активів, довгострокових і поточних зобов'язань, власного капіталу підприємства на конкретну дату (як правило, це останній день звітного періоду – року, кварталу або місяця). Інформація, наведена у Балансі дозволяє робити обґрунтовані висновки про масштаби фінансово-господарської діяльності підприємства, окремі тенденції його розвитку тощо.

Структура Балансу підприємств України розглянута на рис. 1.2.

2. Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» (далі – Звіт про фінансові результати, форма № 2) – це звіт про доходи, витрати, фінансові результати і сукупний дохід підприємства [21]. Є складовою річної та квартальної звітності.

Форма № 2 складається відповідно до вимог НП(С)БО 1 задля надання користувачам повної і правдивої інформації про доходи, витрати, прибутки (збитки), отримані підприємством в результаті його діяльності.

Зміст, структура і форма Звіту про фінансові результати регламентується НП(С)БО 1. Крім того, при її формуванні необхідно враховувати вимоги інших

національних положень, зокрема НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 17 «Податок на прибуток», НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», НП(С)БО 22 «Вплив інфляції», НП(С)БО 24 «Прибуток на акцію».

Рисунок 1.2 – Структура форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»

Джерело: складено за інформацією [21]

Метою складання форми № 2 є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки (збитки) і сукупний дохід

підприємства за звітний період [21].

3. Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів» (далі – Звіт про рух грошових коштів, форма № 3) є формою звітності, яка містить узагальнену інформацію про надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді. Ця форма фінансової звітності є частиною річної звітності і складається відповідно до вимог НП(С)БО 1 для надання користувачам повної і достовірної інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах [21].

Звіт про рух грошових коштів доповнює Баланс і Звіт про фінансові результати: адже містить інформацію про зміни, що відбулися між датами балансу, такого важливого показника Балансу як грошові кошти та їх еквіваленти; у Звіті про рух грошових коштів відображається (деталізується) вплив діяльності підприємства за звітний період на грошові потоки підприємства, що більш в загальному вигляді подана у Звіті про фінансові результати щодо результатів.

4. Форма № 4 «Звіт про власний капітал» (далі – Звіт про власний капітал, форма № 4) – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Зміст і структура (форма) Звіту про власний капітал, загальні вимоги до розкриття його статей регламентуються НП(С)БО 1.

Мета складання форми № 4 – розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду [21].

Призначенням Звіту про власний капітал є надання користувачам інформації, яка [37, с. 120]:

- 1) відображає стан і зміну складових власного капіталу;
- 2) дозволяє оцінити величину власного капіталу і його складових;
- 3) показує причини збільшення / зменшення складових власного капіталу;
- 4) відображає джерела за рахунок яких поповнюється власний капітал, а також ті операції, за наслідками яких відбулося зменшення власного капіталу.

5. Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» (далі – Примітки, форма № 5) – це сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, інша інформація, розкриття якої

передбачено відповідними НП(С)БО або МСФЗ.

Примітки є невід'ємною складовою річної фінансової звітності, в яких підприємства розкривають [21]:

- облікову політику;
- інформацію, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними НП(С)БО;
- інформацію, що містить деталізацію статей інших форм фінансової звітності, необхідний користувачу для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Узагальнення сутності та призначення п'яти форм фінансової звітності підприємств України подано у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Призначення основних форм фінансової звітності

№ форми	Зміст	Використання інформації
Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	Відображає наявні у підприємства економічні ресурси, які контролюються і відображаються ним на дату балансу	Для оцінки обсягу і структури майна підприємства і джерел його утворення його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості, прогнозування майбутніх потреб у грошових коштах і прогнозування змін в активах, які підприємство, контролюватиме у майбутньому
Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	Відображає доходи, витрати і фінансові результати підприємства за звітний період	Для оцінки і прогнозування у прибутковості підприємства
Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»	Характеризує створення і використання грошових коштів протягом звітного періоду від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства	Для оцінки і прогнозування грошових потоків за трьома видами діяльності підприємства
Форма № 4 «Звіт про власний капітал»	Відображає обсяг і склад власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Для оцінки і прогнозування змін у власному капіталі
Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»	Характеризує обрану і затверджену облікову політику підприємства, інформацію, не наведену в інших фінансових звітах, але повинна бути обов'язково подана згідно вимог НП(С)БО	Для оцінки і прогнозування облікової політики; подій після дати балансу; можливих ризиків і невпевненостей, які впливають на підприємство та його контрагентів під час прийняття ними управлінських рішень тощо. Забезпечує більш деталізований аналіз статей звітності

Джерело: складено за інформацією [21; 37; 39]

Хочемо також звернути увагу, що малі підприємства складають звітність відповідно до НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» у таких формах як: «Баланс» (ф. № 1-м); «Звіт про фінансові результати» (ф. № 2-м); спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва: форми № 1-мс «Баланс» і № 2-мс «Звіт про фінансові результати».

Перелік суб'єктів господарювання і терміни оприлюднення ними річної фінансової звітності встановлює Закон України № 996-XIV [39]. Їх систематизація цієї подана у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Строки і порядок оприлюднення фінансової звітності в Україні

Вид підприємства	Строки оприлюднення	Порядок оприлюднення
Підприємства, які становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, що не є емітентами цінних паперів)	Не пізніше ніж до 30 квітня року, наступного за звітним періодом	Разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі) або іншим способом у випадках, визначених законодавством
Публічні акціонерні товариства		
Суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку		
Підприємства, що здійснюють діяльність у видобувних галузях		
Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів	Не пізніше ніж до 1 червня року, наступного за звітним періодом	Разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі)
Середні підприємства		
Інші фінансові установи, які належать до мікро- і малих підприємств		

Джерело: складено за інформацією [36; 39]

Порядок подання фінансової звітності затверджено Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок подання фінансової звітності» від 28.02.2000 р. № 419 [36].

Отже, в Україні до основних форм фінансової звітності належать: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів», форма № 4 «Звіт про власний капітал», «Примітки до річної фінансової звітності». Показники цих форм звітності є важливим засобом оцінки фінансового стану

підприємства, а також джерелом інформації для управління ним. Вони дозволяють визначити стратегію, мету і результати діяльності підприємства, проаналізувати можливості, які має підприємство на звітну дату і ті, які для нього можуть виникнути у майбутньому. Оскільки на сьогодні звітних форм декілька, дуже важливо, щоб наявні у них показники взаємно доповнювали один одного, а також узгоджувалися між собою.

1.3. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення складання і подання фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємств в Україні

Визначення і закріплення єдиних вимог до бухгалтерського обліку, фінансової звітності підприємствами задля захисту інтересів користувачів фінансової інформації в обов'язковому порядку передбачає наявність механізму державного регулювання і нормативно-правового забезпечення.

Державне регулювання ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності в Україні є сукупністю заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, завдяки яким органи державної влади здійснюють методологічне, методичне та організаційно-правове забезпечення функціонування системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності в країні.

Метою державного регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності є:

- 1) створення обов'язкових для усіх підприємств єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- 2) удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Функції державного регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємств в Україні реалізуються через відповідні органи державної влади і державного управління, перелік яких поданий у табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Органи державної влади, які забезпечують регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Назва органу державної влади	Повноваження та функції у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності
Верховна рада України	ухвалення законів
Міністерство фінансів України	здійснює регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності шляхом затвердження відповідних НП(С)БО, інших нормативно-правових актів, що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
Національний банк України	встановлює порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у банках, регулює організацію та облік безготівкових розрахунків підприємств, організацій, установ
Державна казначейська служба України	встановлює вимоги до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності госпрозрахункових операцій бюджетних установ
Державна податкова служба України	контролює дотримання вимог Податкового кодексу України в частині обов'язку платників податку на прибуток подавати разом з податковою декларацією квартальну / річну фінансову звітність у порядку, встановленому для подання податкової декларації з податку на прибуток підприємств
Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади	відповідно до своєї компетенції та галузевих особливостей розробляють на основі НП(С)БО методичні рекомендації щодо їх застосування

Джерело: складено за інформацією [37, с. 11]

Головним органом державної виконавчої влади у системі центральних органів влади, які займаються формуванням політики у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності є Міністерство фінансів України (далі – МФУ). Саме МФУ затверджує Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО), нормативно-правові акти, а також своїми наказами вносить до зазначених правових актів відповідні зміни та доповнення з метою удосконалення нормативно-правового забезпечення та його трансформації у відповідності до вимог міжнародних стандартів.

У структурі МФУ створене Управління бухгалтерського обліку і фінансової звітності, яке регулює методологічні засади бухгалтерського обліку і фінансової звітності на вітчизняних підприємствах, в організаціях усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ) та об'єднаннях підприємств.

Як дорадчий орган при МФУ діє Методологічна рада з бухгалтерського обліку, діяльність якої регулюється Положенням про Методологічну раду з бухгалтерського обліку від 29.10.1997 р. № 230 [35]. Вона забезпечує:

- 1) розробку та розгляд проектів НП(С)БО, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- 2) удосконалення організаційних методів і форм бухгалтерського обліку в Україні, методологічного забезпечення впровадження у практику сучасної технології збору та обробки обліково-економічної інформації;
- 3) розробку рекомендацій з удосконалення заходів підготовки і перепідготовки, підвищення кваліфікації бухгалтерів [35].

В останні роки в Україні важливе та авторитетне значення з питань регулювання та розвитку національної системи обліку і фінансової звітності відіграють громадські та незалежні організації і спілки такі як Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, Асоціація професійних бухгалтерів України, Спілка аудиторів України тощо.

Невід'ємною від державного регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності є система нормативно-правового забезпечення ведення обліку, складання і подання фінансової звітності. Основні правові акти, які регулюють дану сферу в Україні подані у табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Законодавчі та нормативно-правові акти з питань складання і подання фінансової звітності підприємств в Україні

Нормативно-правовий документ	Сфера застосування та основні положення
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [39]	<ul style="list-style-type: none"> - встановлює порядок подання та оприлюднення фінансової звітності, зокрема річної фінансової звітності публічними акціонерними товариствами, підприємствами, що становлять суспільний інтерес, суб'єктами природних монополій на загальнодержавному ринку і суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях; - закріплює вимогу щодо оприлюднення підприємствами річної фінансової звітності разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці підприємства та іншими способами, зазначеними у законодавчих актах; - визначає можливість складання фінансової звітності не тільки у національній валюті України (гривні), а й додаткового перерахунку в іноземну валюту на вимогу користувачів;

Продовження табл. 1.5

	- закріплює вимогу щодо подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі на основі таксономії фінансової звітності та її оприлюднення разом з аудиторським висновком для підприємств, які становлять суспільний інтерес
Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-ХІХ [38]	- визначає правові засади аудиту фінансової звітності підприємств в Україні; - містить законодавчий підхід до трактування сутності обов'язкового аудиту фінансової звітності. Згідно якого це аудит фінансової звітності підприємств, які зобов'язані відповідно до законодавства оприлюднити чи надати фінансову звітність разом з аудиторським звітом. Цей аудит проводиться суб'єктами аудиторської діяльності на підставах і в порядку, передбачених цим Законом
Порядок подання фінансової звітності, затверджений Постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419 [36]	- встановлює порядок і терміни подання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, яка складена за НП(С)БО чи МСФЗ у розрізі періодів (за I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців, рік); - визначає суб'єктів господарювання (підприємства, розпорядники бюджетних коштів, банки, Укркоопспілка, органи, які здійснюють управління майном підприємствами, установами та організаціями комунального сектору економіки)
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73 [21]	- визначає мету і принципи підготовки, склад фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її статей. Норми цього положення поширюються на фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність підприємств, установ і організацій усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно чинного законодавства
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 628 [19]	- визначає порядок складання і загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності. Норми цього положення застосовуються групою підприємств, яка складається з материнського (холдингового) і дочірніх підприємств (крім групи підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за МСФЗ, або групи підприємств, де материнське (холдингове) підприємство складає фінансову звітність за МСФЗ
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом МФУ від 28.05.1999 р. № 137 [24]	- закріплює порядок виправлення помилок, внесення і розкриття інших змін у фінансовій звітності. Виправлення помилок, допущених під час складання фінансових звітів у попередніх роках (якщо такі помилки впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) здійснюється шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року. Виправлення помилок, які відносяться до попередніх періодів, вимагає повторного відображення відповідної порівняльної інформації у фінансовій звітності
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена	- регулює порядок формування показників фінансової звітності, яка визначена як скорочена, суб'єктами малого підприємництва у складі таких форм: «Баланс» (ф. № 1-м); «Звіт про фінансові

Продовження табл. 1.5

фінансова звітність», затверджене наказом МФУ від 25.02.2000 р. № 39 [20]	результати» (ф. № 2-м); а також спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва за наступними формами: № 1-мс і форми № 2-мс). Норми цього положення застосовуються мікропідприємствами, малими підприємствами, та іншими суб'єктами господарської діяльності й підприємствами, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат відповідно до Податкового кодексу України (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за МСФЗ)
Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433 [14]	- регламентує порядок розкриття інформації за статтями форм фінансової звітності: № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів», форми № 4 «Звіт про власний капітал»
Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879 [34]	- визначає порядок проведення інвентаризації активів, у тому числі основних засобів, і зобов'язань та оформлення її результатів

Джерело: систематизовано за інформацією [14; 19; 20; 21; 24; 34; 36; 38; 39]

В Україні Порядком № 419 також уніфіковано порядок подання фінансової звітності до органів Державної служби статистики та ДПС України (додаток Б).

На сьогодні встановлені законодавчі вимоги подання та оприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом як в частині суб'єктів господарювання, так і термінів та порядку (див. табл. 1.3). Порухення цих вимог загрожує притягненню посадових осіб підприємства до адміністративної відповідальності, що передбачено нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУПАП) [8] (табл. 1.6).

Враховуючи усе вищесказане розуміємо, що для забезпечення налагодженого процесу ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності необхідним є прогресивне законодавство, чітке й послідовне державне регулювання, а також обов'язкове дотримання встановлених вимог і приписів формування фінансової звітності усіма підприємствами.

Таблиця 1.6 – Види адміністративної відповідальності за порушення порядку подання та оприлюднення фінансової звітності підприємствами в Україні

№ з/п	Вид правопорушення	Штрафні санкції	Норма КУпАП
1.	- відсутність на підприємстві бухгалтерського обліку або ведення його з порушенням встановленого законодавством порядку; - внесення недостовірних даних до фінансової звітності; - неподання фінансової звітності; - несвоєчасне або неякісне проведення інвентаризації грошових коштів та матеріальних цінностей	Штраф у розмірі від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (нмдг) (від 136 до 255 грн)*	Ч. 1 ст. 1642
2.	Вчинення дій, передбачених у ряд. 1 цієї таблиці, особою, яку протягом року було притягнуто до адміністративного стягнення за одне з таких правопорушень	Штраф у розмірі від 10 до 20 нмдг (від 170 до 340 грн)*	Ч. 2 ст. 1642
* Застосовують лише до підприємств, діяльність яких пов'язана з бюджетними коштами, адже каральними функціями в цьому випадку наділені органи Державної аудиторської служби України (ст. 2341 КУпАП)			
3.	Порушення порядку оприлюднення фінансової звітності чи консолідованої фінансової звітності разом з аудиторським висновком	Штраф у розмірі від 1000 до 2000 нмдг (від 17000 до 34000 грн)	Ч. 1 ст. 16316
4.	Вчинення дії, зазначеної в ряд. 3 цієї таблиці, особою, яку протягом року було притягнуто до адміністративного стягнення за таке правопорушення	Штраф у розмірі від 2000 до 3000 нмдг (від 34000 до 51000 грн)	Ч. 2 ст. 16316
5.	- неподання до органів державної статистики даних задля проведення ними державних статистичних спостережень; - подання таких даних недостовірними, не в повному обсязі, не за формою, передбаченою звітно-статистичною документацією, або із запізненням; - відсутність належного стану первинного обліку	Штраф у розмірі від 10 до 15 нмдг (від 170 до 255 грн)	Ч. 1 ст. 1863
6.	Дії, зазначені у рядку 5 цієї таблиці, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення	Штраф у розмірі від 15 до 25 нмдг (від 255 до 425 грн)	Ч. 2 ст. 1863

Джерел: складено за інформацією [8]

При цьому важливо усвідомлювати необхідність та доцільність формування дієвого механізму регулювання бухгалтерського обліку в Україні не лише на рівні органів державної влади, але й самих підприємств і представників бухгалтерського співтовариства.

1.4. Міжнародний досвід формування фінансової звітності підприємства та його адаптація в Україні

У зв'язку з активізацією євроінтеграційних процесів, розвитком міжнародного співробітництва, виходу українських підприємств на міжнародні ринки капіталу, залученням іноземних інвестицій необхідне подальше реформування обліково-звітних процесів, які включають організацію і ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності підприємств в Україні, з урахуванням впровадження міжнародних стандартів обліку і звітності (далі – МСБО і МСФЗ) для забезпечення прозорості, відкритості та зіставлення показників фінансової звітності.

На сьогоднішній день більшість компаній світу і досить значна кількість українських підприємств вже ведуть облік і складають фінансову звітність з використанням МСФЗ.

Новий етап у реформуванні вітчизняної системи бухгалтерського обліку в рамках наближення її до міжнародних вимог відбувся коли було внесено зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цими змінами було закріплено на законодавчому рівні процес переходу на МСФЗ з 2012 року учасників фінансового ринку України і визначено, що публічні акціонерні товариства, страховики, банки, підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається КМУ, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. Всі інші підприємства на власний розсуд визначають доцільність переходу і застосування цих стандартів [39].

Однак і на сьогодні існує ряд проблем узгодження форм фінансової звітності, які складають українські підприємства згідно НП(С)БО, до форм фінансової звітності, складеної згідно вимог МСФЗ. До основних з них належать:

1. У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що проміжна фінансова звітність складається щоквартально нарастаючим підсумком з початку звітного року в складі форм: № 1 «Баланс (Звіт

про фінансовий стан)» і № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» [39].

Згідно з МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність», проміжний фінансовий звіт має включати, як мінімум, такі компоненти [16]:

- 1) стислий звіт про фінансовий стан;
- 2) стислий звіт про сукупні доходи;
- 3) стислий окремий звіт про прибутки та збитки;
- 4) стислий звіт про зміни у власному капіталі;
- 5) стислий звіт про рух грошових коштів;
- 6) деякі пояснювальні примітки.

Крім того, МСФЗ передбачають дещо інший підхід до порядку складання проміжного звіту про сукупні прибутки, який подають у двох варіантах: за останній проміжний період, наростаючим підсумком.

2. Відмінною рисою застосування положень МСФЗ від вимог НП(С)БО при формуванні показників фінансової звітності є те, що звітність за МСФЗ формується без урахування норм законодавства, а виключно з урахуванням конкретних фінансових показників діяльності підприємства. Таким чином, пріоритет надається економічному змісту, а не формі. У випадку українського законодавства, навпаки перевага надається формі, а не економічному змісту.

Детальніше інші розбіжності порядку складання фінансової звітності відповідно до національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності наведені у табл. 1.7.

Таблиця 1.7 – Порівняння вимог до порядку складання фінансової звітності відповідно до НП(С)БО і МСБО (МСФЗ)

Критерій	НП(С)БО	МСФЗ
Визначення фінансової звітності	бухгалтерська звітність, в якій міститься інформація про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів за звітний період	структуроване відображення фінансового стану і фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання
Вимога суворого дотримання стандартів	НП(С)БО не дають підприємствам такої можливості	МСФЗ дають можливість керівництву підприємства відступати від вимог МСФЗ, якщо застосування окремих позицій МСФЗ є недоречним

Продовження табл. 1.7

Концептуальна основа	Якісні характеристики фінансової звітності подані і у Концептуальній основі, і у НП(С)БО 1	У Концептуальній основі МСФЗ наведено два основоположні припущення: безперервності та нарахування, відповідності доходів і витрат
Поняття суттєвості у фінансовій звітності	НП(С)БО не містять тлумачення поняття суттєвості	МСФЗ не поширюється на несуттєві статті
Склад фінансової звітності	Регламентовані типові форми звітності підприємств, затверджені МФУ: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»; форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»; форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; форма № 4 «Звіт про власний капітал»; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»	Форма звітності не регламентована, комплект фінансових звітів складається зі: Звіту про фінансовий стан (Баланс), Звіту про сукупні прибутки та збитки, Звіту про рух грошових коштів; Звіту про зміни у власному капіталі; Примітки до звіту
Звітна дата	Фіксована	Не фіксована
Грошовий вимірник	У грошовій одиниці України (гривні)	У будь-якій грошовій одиниці
Проміжна звітність	Складається щоквартально	Період звіту може обирати безпосередньо підприємство

Джерело: за інформацією [15; 21]

Здійснене порівняння ключових вимог до складання фінансової звітності за НП(С)БО і МСБО (МСФЗ) дає можливість стверджувати, що у НП(С)БО відсутні якісні характеристики та деякі концепції подання фінансових звітів. Наприклад, у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» не згадано про такі суттєві принципи складання фінансових звітів як правдиве і справедливе подання. Крім цього такі принципи як суттєвість, агрегування, згортання і надання порівняльної інформації при складанні фінансової звітності застосовуються тільки частково.

В той же час, керуючись положеннями МСБО (МСФЗ):

- кожна суттєва стаття у фінансових звітах повинна подаватися окремо, а статті з несуттєвими сумами слід об'єднувати, враховуючи подібність їх характеру і функціональне призначення. Дане питання хоч і окреслене у НП(С)БО, але на практиці по факту не знаходить свого застосування;

- якщо порівняльна інформація є суттєвою для розуміння фінансових звітів поточного періоду, то її потрібно включати до інформації загального та описового

характеру. Тоді як згідно до НП(С)БО розкривати порівняльну інформацію у Примітках до фінансових звітів не є обов'язковим;

- зокрема МСБО 1 «Подання фінансових звітів», в якому визначено випадки, коли підприємство може відхилитися від вимог міжнародних стандартів. Це робиться задля досягнення справедливого подання інформації у фінансовій звітності. У вітчизняних НП(С)БО такі вимоги не передбачені. Через, що існує ймовірність різної інтерпретації справедливого подання у контексті НП(С)БО і МСБО;

- МСБО передбачають більш гнучкий формат подання фінансових звітів, що дає можливість відображати конкретні особливості підприємства і запобігає накопиченню недоречної інформації для її безпосередніх користувачів. В той же час НП(С)БО визначають лише один обов'язковий формат подання фінансової звітності, що виключає будь-яку можливість згортання та агрегування статей звітних форм.

В Україні національна система бухгалтерського обліку передбачає, що відхилення від НП(С)БО не допускається. Тоді як застосування МСФЗ допускає будь-які відхилення, за умови, що дотримання вимог стандарту може ввести в оману користувачів інформації настільки, що це суперечитиме меті складання фінансової звітності.

Для того, щоб українським підприємствам успішно перейти на МСФЗ (МСБО) необхідно виконати відповідні заходи (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Послідовність переходу українських підприємств на використання міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

Джерело: власна розробка автора

На сьогодні можна визначити два ключових методи складання фінансової звітності в умовах переходу з НП(С)БО до міжнародних стандартів: трансформація і конверсія (ведення паралельного обліку) (рис. 1.4).

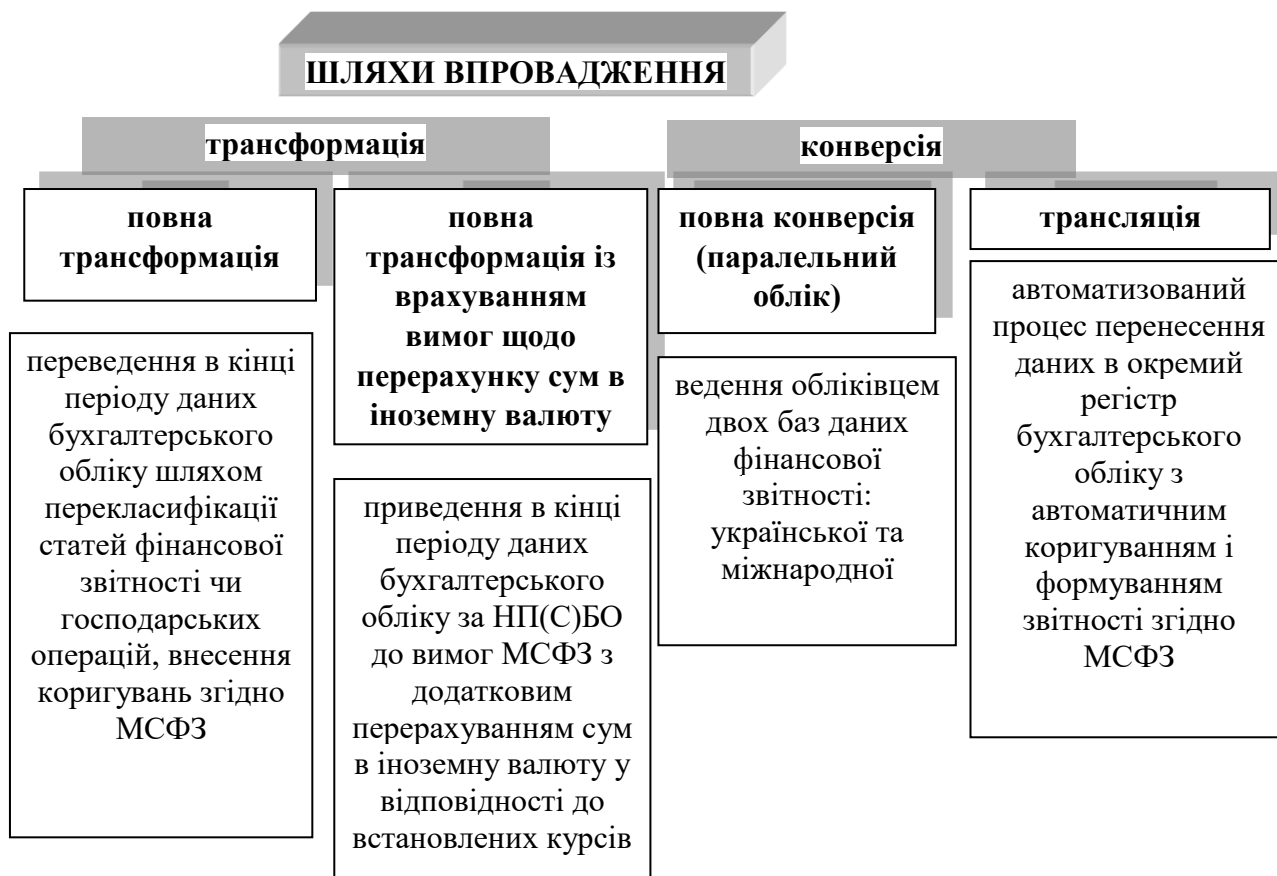

Рисунок 1.4 – Методи складання звітності при переході з НП(С)БО до міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

Джерело: власна розробка автора

Трансформація є процесом, який передбачає перетворення фінансової інформації, яка складена відповідно до одних загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку, у фінансову інформацію згідно інших загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку [42].

Тобто при трансформації показники фінансової звітності за МСБО (МСФЗ) формуються на підставі даних фінансової звітності, складеної згідно вимог НП(С)БО, скоригованих на величину відмінностей в обліку і звітності за національними і міжнародними стандартами. Чим більше вимоги до ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності за НП(С)БО наближені до

міжнародних стандартів, тим менше коригувань потрібно здійснити при трансформації фінансової звітності.

Найчастіше на зустрічаються два варіанти трансформації фінансової звітності, характеристику яких подано у табл. 1.8.

Таблиця 1.8 – Основні варіанти трансформації фінансової звітності

Основні етапи трансформації	
Варіант 1 безпосередня трансформація статей фінансової звітності	Варіант 2 трансформація лише даних по рахунках бухгалтерського обліку на рівні оборотно- сальдової відомості
1. Аналіз облікової політики підприємства, яка складена у відповідності до НП(С)БО в частині розходжень з вимогами МСБО (МСФЗ) та її застосування у бухгалтерському обліку	2. Побудова та трансформація робочого плану рахунків
2. Аналіз показників фінансової звітності, складеної за НП(С)БО, визначення сутності й обсягів необхідних коригувань	3. Аналіз показників оборотно-сальдової відомості, визначення сутності інформації, яка в них відображена, а також необхідних обсягів коригувань
3. Збір інформації, необхідної для здійснення коригувань та її інтерпретація	4. Збір інформації, яка потрібна для здійснення коригувань та її інтерпретація
4. Складання робочої таблиці задля трансформації певних елементів фінансової звітності	5. Трансформація оборотно-сальдової відомості, складеної з дотриманням вимог НП(С)БО, в оборотно-сальдзову відомість, складену у форматі згідно до МСФЗ
5. Послідовна трансформація форм фінансової звітності у формат звітності, складеної за МСФЗ	6. Порівняння показників фінансової звітності, яка була складена відповідно до НП(С)БО і МСБО (МСФЗ), для формування приміток до фінансової звітності
6. Порівняння показників фінансової звітності, яка була складена відповідно до НП(С)БО і МСБО (МСФЗ), для формування приміток до фінансової звітності	

Джерело: складено за інформацією [43, с. 227]

Перевагою використання методу трансформації фінансової звітності порівняно з методом ведення паралельного обліку є невисокі фінансові та часові витрати. Разом з тим фінансова звітність, отримана в результаті трансформації, має буде мати досить високий інформаційний ризик, адже при здійсненні трансформації неминучі суб'єктивні оцінки.

При використанні паралельного обліку показники фінансової звітності за МСФЗ формуються на основі даних бухгалтерського обліку за МСФЗ [42]. Перевагою цього методу є більш низький ризик неточної інформації, відображеної у фінансовій звітності. Оскільки для відображення господарської операції за НП(С)БО і МСФЗ потрібні істотні додаткові витрати, що у свою чергу вимагає

тривалого періоду часу, адже відбувається уточнення низки показників фінансово-господарської діяльності підприємства.

Порівняння вищезгаданих методів дозволив визначити і систематизувати їх переваги й недоліки (табл. 1.9).

Таблиця 1.9 – Характеристика методів складання фінансової звітності при переході з НП(С)БО на міжнародні стандарти обліку і фінансової звітності

Характеристика	Паралельний облік		Трансформація звітності	
	Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки
Достовірність звітності	потенційно високий ступінь надійності інформації	–	–	потенційно високий інформаційний ризик, неминуча присутність суб'єктивних оцінок при складанні фінансової звітності
Затратність (навчання облікових працівників, програмне забезпечення, реорганізація системи управління підприємства тощо)	–	суттєві витрати	не вимагає від підприємства значних витрат	–
Період складання звітності	–	тривалий, період складання звітності що передбачає «налагодження» паралельного обліку	нетривалий період складання звітності	–
Оперативність складання звітності	майже одночасно із складанням звітності за НП(С)БО	–	–	тільки після складання фінансової звітності за НП(С)БО

Джерело: складено за інформацією [26]

Успішний перехід українських підприємств на застосування МСБО і МСФЗ при веденні обліку і складанні фінансової звітності є можливим після детального опрацювання положень кожного з міжнародних стандартів і адаптування їх до вітчизняної практики. Лише у такий спосіб вдасться належним чином гармонізувати вітчизняну систему бухгалтерського обліку і фінансової звітності до рекомендацій МСБО (МСФЗ).

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Складання звіту про фінансовий стан (балансу)

Основна форма фінансової звітності – Баланс складається на підставі даних бухгалтерського обліку, які підтверджені первинними документами. Відповідно до чого статті форми № 1 повинні бути узгодженими і бути рівними залишкам на синтетичних та аналітичних рахунках бухгалтерського обліку, які відображені у Головній книзі (чи у бухгалтерському балансі) на кінець звітного періоду. Оскільки кінцеве сальдо за рахунками з цих реєстрів бухгалтерського обліку переноситься до відповідних статей Балансу.

Складання цієї форми фінансової звітності розпочинається із заповнення титульної сторінки, яка має заголовну частину і містить такі ревізити [37, с. 45]:

1) підприємство: вказують повну назву підприємства у відповідності до установчих документів та ідентифікаційний код, присвоєний підприємству у Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (ЄДРПОУ);

2) територія: зазначають назву території, на якій розміщено підприємство згідно до Класифікатора об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ);

3) організаційно-правова форма господарювання: вказують організаційно-правову форму підприємства і код Класифікатора організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ);

4) вид економічної діяльності: наводять вид діяльності підприємства у відповідності із Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД);

б) середня кількість працівників;

7) адреса, телефон – подають повну діючу поштову адресу підприємства та його контактний телефон;

8) одиниця виміру – встановлено, що для форм фінансової звітності, які

складені згідно до НП(С)БО 1 це – тис. грн без десяткового знаку, для форм фінансової звітності, складених згідно до НП(С)БО 25 це – тис. грн з одним десятковим знаком;

9) складено за: Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку чи Міжнародними стандартами фінансової звітності: проставляють відмітку про те, згідно яких положень складена фінансова звітність.

Заповнення Балансу полягає у тому, що дані на початок звітного періоду переносяться із Балансу за попередній звітний період, а показники на кінець звітного періоду заповнюються на основі даних Головної книги (при журнальній формі обліку) чи з оборотно-сальдової відомості (при інших формах обліку).

В Україні форму № 1 підприємства складають за методом нетто, що передбачає вирахування підсумків розділів Балансу сум за регулюючими статтями (в активі це: знос необоротних активів, резерв сумнівних боргів; в пасиві це: вилучений та неоплачений капітал). Суми за цими статтями наводяться у дужках.

Однією із складових частин Балансу є актив, який містить інформацію про ресурси, які контролює підприємством в результаті минулих подій, і використання яких призведе до отримання економічних вигод у майбутньому [21]. Статті активу розташовують зверху вниз – від найменш ліквідних до найбільш ліквідними.

Другою частиною Балансу є пасив, який відображає інформацію про джерела утворення активів підприємства та їх призначення. У формі № 1 статті пасиву групуються і розміщуються зверху вниз за ознакою зменшення часу, необхідного для повернення боргів – спершу подаються статті, які вимагають більш тривалого часу погашення, наприклад «Зареєстрований (пайовий) капітал», «Капітал у дооцінках», «Довгострокові кредити банків»).

З метою отримання узагальненої інформації про майно підприємства і джерела його формування, статті активу і пасиву об'єднуються у формі № 1 в розділи за їх економічним змістом.

Актив Балансу складається із трьох розділів.

I. Необоротні активи.

II. Оборотні активи.

III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

У додатку В подана форма № 1 ПрАТ «МХП».

I розділ активу Балансу «Необоротні активи» містить інформацію про вартість необоротних активів підприємства, до складу яких входять: нематеріальні активи, основні засоби, незавершені капітальні інвестиції, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокові біологічні активи, довгострокова дебіторська заборгованість, відстрочені податкові активи, інвестиційна нерухомість та інші необоротні активи.

У II розділі активу Балансу «Оборотні активи» подається інформація про вартість запасів, поточних біологічних активів, товарної дебіторської заборгованості, дебіторської заборгованості за розрахунками, поточних фінансових інвестицій, грошей та їх еквівалентів, витрат майбутніх періодів, інших оборотних активів.

Інформація про вартість необоротних активів та груп вибуття, які утримуються підприємством для продажу (визначається згідно до НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття») подається у III розділі активу Балансу «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття».

Пасив балансу містить наступні розділи (див. додаток В):

I. Власний капітал.

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення.

III. Поточні зобов'язання і забезпечення.

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

Інформація, яка відображається у кожному розділі пасиву форми № 1 подана у табл. 2.1.

Сутність основних статей форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», порядок та інформаційне забезпечення їх заповнення подано у додатку Д.

Таблиця 2.1 – Зміст розділів пасиву Балансу

Розділ	Інформація, яка відображається
I розділ «Власний капітал»	про власний капітал підприємства у розрізі його як сумарно, так і за кожною його складовою: зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений та вилучений капітал
II розділ «Довгострокові зобов'язання і забезпечення»	про зобов'язання, які не будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або протягом 12-ти місяців з дати Балансу, а саме: відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, довгострокове забезпечення, цільове фінансування та інші довгострокові зобов'язання
III розділ «Поточні зобов'язання і забезпечення»	про зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або протягом 12-ти місяців з дати Балансу, а саме: короткострокові кредити банків та позички, поточна кредиторська заборгованість, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів та інші поточні зобов'язання
IV розділ пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття»	про зобов'язання, що визначаються відповідно до НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»

Джерело: складено за інформацією [37, с. 50]

Розглянувши структуру і сукупність статей форми № 1 ПрАТ «МХП», ми побачили, що досліджуване підприємство у цій формі звітності розкриває інформацію за такими статтями:

1. В активі Балансу це:

1) розділ I «Необоротні активи»: 1000, 1001, 1002, 1005, 1010, 1011, 1012, 1030, 1040, 1090 і 1095;

2) розділ II «Оборотні активи»: 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1125, 1130, 1135, 1155, 1160, 1165, 1166, 1167, 1190 і 1195.

2. В пасиві Балансу це:

1) розділ I «Власний капітал»: 1400, 1401, 1405, 1410, 1420 і 1495;

2) розділ II «Довгострокові зобов'язання і забезпечення»: 1500, 1510, 1515, 1520, 1521 і 1595;

3) розділ III «Поточні зобов'язання і забезпечення»: 1600, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1690 і 1695.

3. Підсумок Балансу: 1300 і 1900.

Таким чином, розуміння сутності як самої форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», так і порядку формування показників для заповнення статей Балансу є обов'язковою умовою відображення достовірної інформації про майно підприємства і джерела його формування. Що в подальшому є передумовою правильної оцінки стану і структури активів і пасивів підприємства, його ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності тощо.

2.2. Складання звіту про сукупний дохід (звіту про фінансові результати)

Важливість заповнення Звіту про фінансові результати пояснюється тим, що інформація, яка подана у Балансі відображає вартість активів, зобов'язань і капіталу підприємства на певну звітну дату, що є недостатнім інформаційним забезпеченням користувачів для оцінки результативності діяльності підприємства.

У Звіті про фінансові результати подана інформація про отримані доходи та понесені витрати підприємства, фінансові результати за звітний період. Тобто форма № 2 знаходять своє містить дані за дебетовими і кредитовими оборотами рахунків 7-го та 9-го класів Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (далі – План рахунків бухгалтерського обліку).

При складанні форми № 2 потрібно дотримуватися принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Він передбачає, що визначення фінансового результату звітного періоду відбувається шляхом зіставлення доходів звітного періоду з витратами, які були здійснені для їх отримання. У даній формі звітності наводяться тільки ті доходи і витрати (додаток Е), які відповідають критеріям, визначених у НП(С)БО 15 «Дохід» і НП(С)БО 16 «Витрати».

При заповненні форми № 2 необхідно керуватися поділом доходів на п'ять груп відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід» [23]:

І група: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

II група: чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

III група: інші операційні доходи;

IV група: фінансові доходи;

V група: інші доходи.

Згідно НП(С)БО 16 «Витрати» не визнаються витратами і не включаються до Звіту про фінансові результати [22]:

- платежі за договорами комісії, агентськими угодами, іншими договорами на користь принципала, комітента тощо;

- попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг;

- погашення одержаних позик;

- витрати, які відображаються зменшенням власного капіталу;

- балансова вартість валюти;

- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам, наведеним у НП(С)БО 16 «Витрати».

Такі показники як витрати, збитки, собівартість продукції подаються у дужках. Тобто такі показники зменшують фінансовий результат, а тому їх потрібно віднімати від показників доходів при здійсненні необхідних розрахунків, заповнюючи Звіт про фінансові результати.

Форма № 2 складається з чотирьох розділів (рис. 2.1).

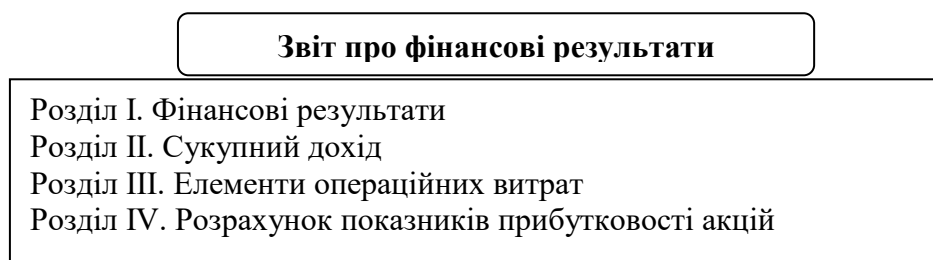

Рисунок 2.1 – Структура форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

Джерело: складено за інформацією [21]

Перший розділ «Фінансові результати» (рядки 2000-2355) містить інформацію про суми отриманих підприємством доходів і понесених витрат від

різних видів діяльності. У цьому розділі відображається валовий прибуток (збиток) підприємства, який розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) і може набувати позитивного чи від'ємного значення:

1. Позитивне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2000} - \text{ряд. 2050}, \quad (2.1.)$$

де ряд. 2000 «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)»;

ряд. 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)».

Отриманий підсумок знаходить своє відображення у рядку 2090 «Валовий прибуток».

2. Від'ємне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2000} - \text{ряд. 2050} \quad (2.2)$$

Отриманий результат відображається у рядку 2095 «Валовий збиток».

Далі розраховується фінансовий результат від операційної діяльності (2.3).

$$\text{ФРОД} = \text{ВП (ВЗ)} + \text{ІОД} - (\text{АВ} + \text{ВЗ} + \text{ІОВ}), \quad (2.3)$$

де ФРОД – фінансовий результат від операційної діяльності,

ВП (ВЗ) – валовий прибуток (валовий збиток),

ІОД – інші операційні доходи,

АВ – адміністративні витрати,

ВЗ – витрати на збут,

ІОВ – інші операційні витрати

Показник ФРОД теж може мати як позитивне, так і від'ємне значення.

1. Позитивне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2090 (ряд. 2095)} + \text{ряд. 2120} - \text{ряд. 2130} - \text{ряд. 2150} - \text{ряд. 2180} \quad (2.4)$$

де ряд. 2090 «Валовий прибуток»;

ряд. 2095 «Валовий збиток»;

ряд. 2120 «Інші операційні доходи»;

ряд. 2130 «Адміністративні витрати»;

ряд. 2150 «Витрати на збут»;

ряд. 2180 «Інші операційні витрати»

Розраховане значення показника відображається у рядку 2190 «Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток».

2. Від'ємне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2090 (ряд. 2095)} + \text{ряд. 2120} - \text{ряд. 2130} - \text{ряд. 2150} - \text{ряд. 2180} \quad (2.5)$$

І воно подається у рядку 2195 «Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток».

Далі у формі № 2 як алгебраїчна сума фінансового результату від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) визначається фінансовий результат від звичайної діяльності.

$$\text{ФРЗД} = \text{ФРОД} + \text{ДІФД} - \text{ВІФД}, \quad (2.6)$$

де ФРЗД – фінансовий результат від звичайної діяльності;

ДІФД – доходи від інвестиційної та фінансової діяльності;

ВІФД – витрати від інвестиційної та фінансової діяльності.

Показник ФРЗД може мати позитивне чи від'ємне значення.

1. Позитивне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2190 (ряд. 2195)} + \text{ряд. 2200} + \text{ряд. 2220} + \text{ряд. 2240} - \text{ряд. 2250} - \text{ряд. 2255} - \text{ряд. 2270} \quad (2.7)$$

де ряд. 2190 «Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток»;

ряд. 2195 «Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток»;

ряд. 2200 «Дохід від участі в капіталі»; ряд. 2220 «Інші фінансові доходи»;

ряд. 2240 «Інші доходи»;

ряд. 2250 «Фінансові витрати»;

ряд. 2255 «Втрати від участі в капіталі»;

ряд. 2270 «Інші витрати»

Отримане значення показника наводиться у рядку 2290 «Фінансовий результат до оподаткування: прибуток».

2. Від'ємне значення обчислюється як:

$$\text{ряд. 2190 (ряд. 2195)} + \text{ряд. 2200} + \text{ряд. 2220} + \text{ряд. 2240} - \text{ряд. 2250} - \text{ряд. 2255} - \text{ряд. 2270} \quad (2.8)$$

Та відображається у рядку 2295 «Фінансовий результат до оподаткування: збиток».

Кінцевим фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток чи збиток, який розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування і податку на прибуток:

1. Позитивне значення (прибуток) обчислюється як:

$$\text{ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305} \quad (2.9)$$

де ряд. 2290 «Фінансовий результат до оподаткування: прибуток»;

ряд. 2295 «Фінансовий результат до оподаткування: збиток»;

ряд. 2300 «Витрати (дохід) з податку на прибуток»;

ряд. 2305 «Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування»

Отриманий результат знаходить своє відображення у рядку 2350 «Чистий фінансовий результат: прибуток».

2. Від'ємне значення (збиток) обчислюється як:

$$\text{ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305} \quad (2.10)$$

Розрахований показник подається у рядку 2355 «Чистий фінансовий результат: збиток».

Далі перейдемо до розгляду наступних розділів форми № 2.

У другому розділі «Сукупний дохід» (рядки 2400-2465) форми № 2 подається інформація щодо іншого сукупного доходу підприємства і обчислюється сукупний дохід підприємства, який був отриманий ним у звітному періоді. Результативними показниками цього розділу є:

1. Інший сукупний дохід до оподаткування (рядок 2450), який розраховується як алгебраїчна сума дооцінки (уцінки) необоротних активів, дооцінки (уцінки) фінансових інструментів, накопичених курсових різниць, частки іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств та іншого сукупного доходу.

$$\text{ряд. 2450} = \text{ряд. 2400} + \text{ряд. 2405} + \text{ряд. 2410} + \text{ряд. 2415} + \text{ряд. 2445} \quad (2.11)$$

де ряд. 2400 «Дооцінка (уцінка) необоротних активів»;

ряд. 2405 «Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів»;

ряд. 2410 «Накопичені курсові різниці»;

ряд. 2415 «Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств»;
ряд. 2445 «Інший сукупний дохід»

2. Інший сукупний дохід після оподаткування (рядок 2460) подається сума іншого сукупного доходу після вирахування податку на прибуток:

$$\text{ряд. 2460} = \text{ряд. 2450} - \text{ряд. 2455} \quad (2.12)$$

де ряд. 2405 «Інший сукупний дохід до оподаткування»;

ряд. 2450 «Інший сукупний дохід до оподаткування»;

ряд. 2455 «Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом»

3. Сукупний дохід (рядок 2465) обчислюється як алгебраїчна сума чистого фінансового результату за звітний період та іншого сукупного доходу після оподаткування:

$$\text{ряд. 2465} = \text{ряд. 2350} + \text{ряд. 2355} + \text{ряд. 2460} \quad (2.13)$$

де ряд. 2350 «Чистий фінансовий результат: прибуток»;

ряд. 2355 «Чистий фінансовий результат: збиток»;

ряд. 2460 «Інший сукупний дохід після оподаткування»

Третій розділ «Елементи операційних витрат» (рядки 2500-2550) містить інформацію про елементи операційних витрат: на виробництво, на збут, на управління та інші операційні витрати, яких зазнало підприємство протягом своєї діяльності у звітному періоді, за вирахуванням тих витрат, які входять до собівартості продукції (робіт, послуг), яка вироблена і спожита самим підприємством. Інформація розділу дозволяє проаналізувати структуру операційних витрат за економічними елементами і використовується з метою складання Звіту про рух грошових коштів (а саме при корегуванні суми нерозподіленого прибутку на не грошові статті, зокрема на суму амортизації) [37, с. 75-76].

Четвертий розділ «Розрахунок показників прибутковості акцій» (рядки 2600-2650) заповнюють лише акціонерні товариства, прості акції чи потенційні прості акції яких відкрито продаються і купуються на фондових біржах, а також

товариства, котрі перебувають у процесі випуску таких акцій.

У додатку Ж систематизована інформація щодо порядку заповнення основних статей I і II розділу форми № 2.

Звітним періодом для складання Звіту про фінансові результати є квартал і календарний рік (з 1 січня по 31 грудня включно). Цей звіт складається наростаючим підсумком і містить інформацію на дві дати: за звітний період і за відповідний попередній період. Відповідно до чого у графі 3 «За звітний період» форми № 2 наводяться показники за звітний період, а у графі 4 «За попередній період» – показники за той же період, але попереднього року.

Все вищесказане свідчить, що заповнення Звіту про фінансові результати є досить клопіткою і відповідальною справою, вимагає від бухгалтера однозначного розуміння вимог НП(С)БО та інших законодавчих актів, і володіння методикою розрахунку фінансових результатів за звітний період.

2.3. Складання звіту про рух грошових коштів

До складу форм річної фінансової звітності, яку складають підприємства в Україні (за винятком тих підприємств, які складають фінансову звітність, керуючись вимогами НП(С)БО 25) входить форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів». Складаючи цю звітну форму, необхідно враховувати такі її характеристики (особливості):

1. Складається один раз за звітний період – лише за підсумками року.
2. Відображає тільки зміни у грошових коштах підприємства, не враховуючи змін в інших активах за звітний період.
3. Не враховує: а) внутрішні зміни грошових коштів, які відбулися протягом звітного періоду на підприємстві (наприклад, це збільшення / зменшення грошових коштів внаслідок їх руху на різних рахунках в банку, надходження грошових коштів з поточного рахунку в касу чи навпаки тощо), б) негрошові операції (наприклад, бартерні операції; отримання активів шляхом фінансової оренди;

придбання активів шляхом емісії акцій тощо).

4. Передбачає необхідність ретельного аналізу кожної суми отриманих доходів і здійснених витрат, адже одна господарська операція може призводити до руху коштів, спричиненого різними видами діяльності (рис. 2.2.).

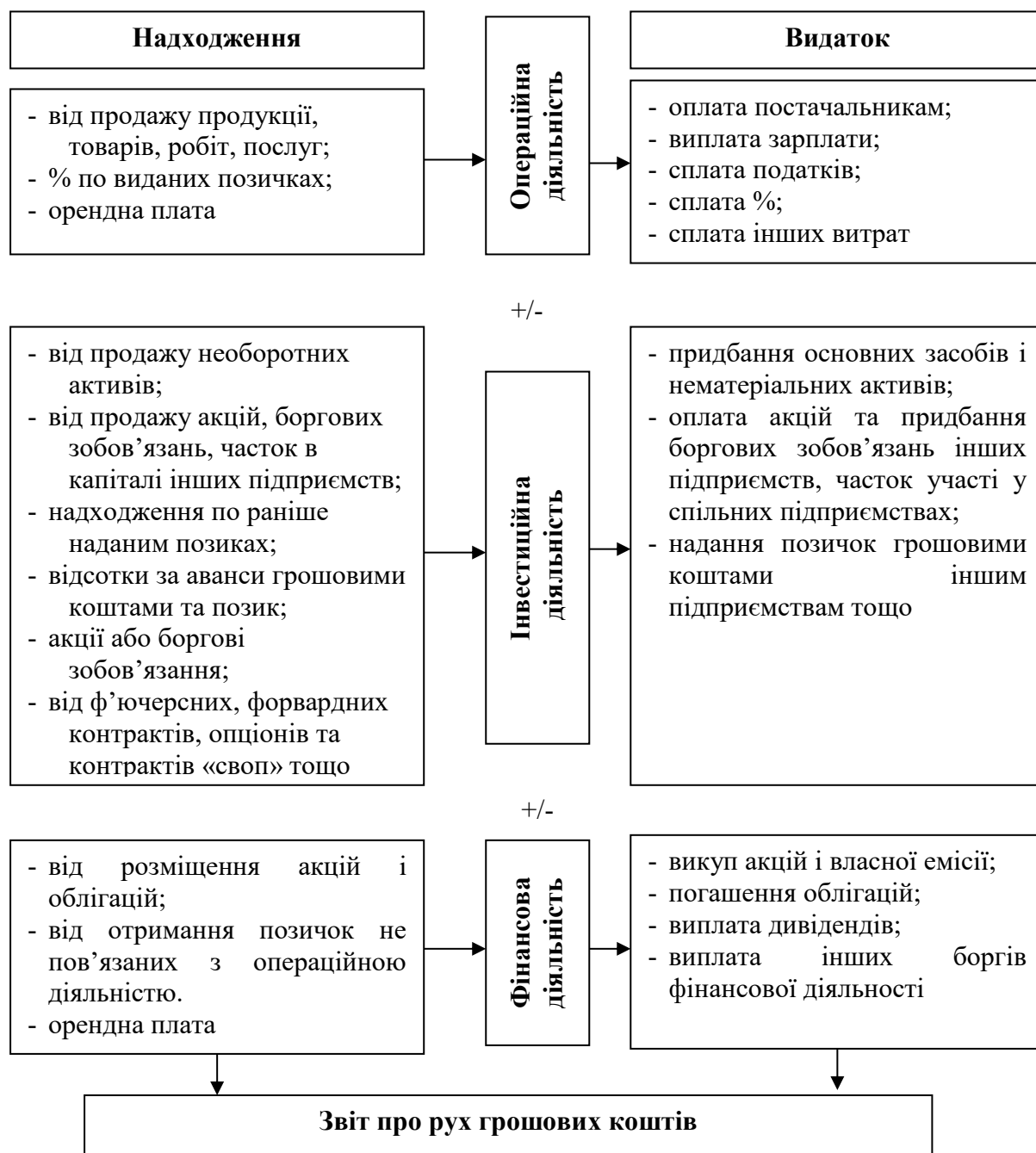

Рисунок 2.2 – Взаємозв'язок видів діяльності та Звіту про рух грошових коштів

Джерело: складено за інформацією [37, с. 80]

5. Дозволяє обрання одного з двох способів складання звітної форми (із застосуванням відповідної форми Звіту про рух грошових коштів): а) за прямим методом чи б) непрямим методом.

6. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності при складанні Звіту про рух грошових коштів за прямим методом відбувається за сумою надходжень грошових коштів від операційної діяльності і сумою їх витрачання на операційну діяльність згідно записів руху грошових коштів на відповідних рахунках бухгалтерського обліку.

Форма № 3 складається з трьох розділів, в яких відображається рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (рис. 2.3). Така структура форми № 3 дозволяє користувачам оцінювати вплив цих видів діяльності на фінансовий стан підприємства, а також на отриману суму грошових коштів та їх еквівалентів, яка була згенерована у результаті такої діяльності.

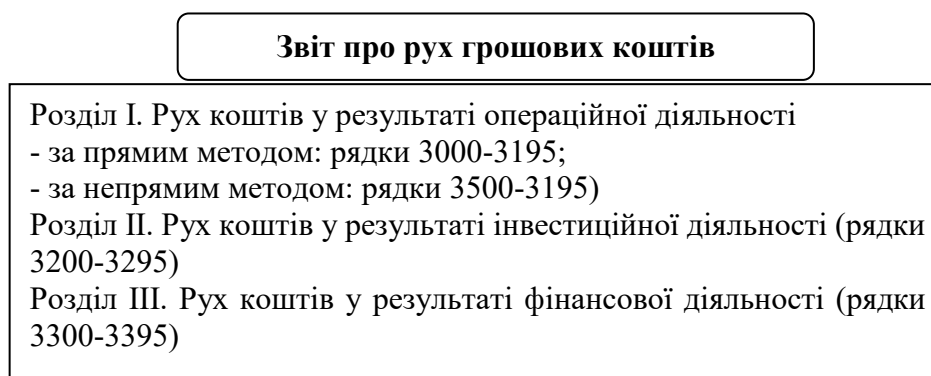

Рисунок 2.3 – Структура форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»

Джерело: складено за інформацією [21]

Для складання Звіту про рух грошових коштів відповідно до МСБО і нових вимог НП(С)БО 1 можуть застосовуватись прямий і непрямий методи.

Суть прямого методу полягає у тому, що задля визначення показника чистого руху грошових коштів за звітний період додаються фактичні грошові надходження (окремо за кожним видом діяльності) і віднімаються фактичні витрати грошових коштів теж за кожним видом діяльності [2, с. 118]. Заповнення Звіту про рух грошових коштів за прямим методом ґрунтується на інформації за дебетовими і

кредитовими оборотами рахунків для бухгалтерського обліку грошових коштів (30 «Готівка» і 31 «Рахунки в банках») за звітний період у кореспонденції з рахунками бухгалтерського обліку інших активів чи зобов'язань.

За прямим методом одна половина Звіту про рух грошових коштів, яка стосується грошових потоків операційної діяльності, складається шляхом коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, поданого у формі № 2.

За непрямим методом розрахунок показника чистого руху грошових коштів має за основу суму прибутку (збитку) підприємства, яка поступово коригується на зміни, які відбулися у складі запасів, поточної дебіторської і кредиторської заборгованостей, доходів і витрат майбутніх періодів, а також на суми прибутків і збитків за результатами фінансової та інвестиційної діяльності [2, с. 119]. Крім того враховується залишок грошових коштів на початок року.

Заповнення форми № 3 за непрямим методом передбачає використання показників форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Лише незначна кількість рядків форми № 3 за цим методом заповнюється шляхом використання аналітики за рахунками бухгалтерського обліку грошових коштів та їх еквівалентів.

Відмінності застосування прямого і непрямих методу складання форми № 3, їх переваги та недоліки подані у додатку 3.

За непрямим методом, основна увага при складанні Звіту про рух грошових коштів для визначення грошових потоків від операційної діяльності зосереджується на розрахунку змін оборотних активів і поточних зобов'язань. При цьому бухгалтеру важливо пам'ятати, що до такого розрахунку не включаються зміни, які відбулися за результатом здійснення негрошових операцій та операцій, пов'язаних з фінансовою та інвестиційною діяльністю.

Розділ I Рух коштів у результаті операційної діяльності (за прямим методом: рядки 3000-3195; за непрямим методом: рядки 3500-3195) містить інформацію про надходження і витрачання грошових коштів при здійсненні підприємством операційної діяльності згідно записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку.

При використанні прямого методу процесу заповнення Розділ I форми № 3 можна умовно розділити на три частини:

- 1) надходження грошових коштів від операційної діяльності (рядки 3000-3095);
- 2) витрачання грошових коштів від операційної діяльності (рядки 3100-3190);
- 3) чистий рух грошових коштів від операційної діяльності (рядок 3195).

У Розділ II рух коштів у результаті інвестиційної діяльності (рядки 3200-3295) міститься інформацію про надходження та витрачання коштів у межах інвестиційної діяльності за даними записів на рахунках бухгалтерського обліку.

У Розділ III рух коштів у результаті фінансової діяльності (рядки 3300-3395) міститься інформацію про надходження та витрачання коштів у межах фінансової діяльності за даними записів на рахунках бухгалтерського обліку.

У табл. 2.2 порівняємо перелік статей форми № 3 «Звіт про рух грошових», складеної за прямим і непрямим методом.

Таблиця 2.2 – Перелік статей форми № 3 «Звіт про рух грошових», складеної за прямим і непрямим методом

Статті за прямим методом		Статті за непрямим методом	
Код	Назва	Код	Назва
I РОЗДІЛ. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
3000	Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3500	Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування
3005	Повернення податків і зборів	3505	Амортизація необоротних активів
3006	У т. ч. податку на додану вартість	3510	Збільшення (зменшення) забезпечень
3010	Надходження від цільового фінансування	3515	Збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць
3095	Інші надходження	3520	Збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій
3100	Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)	3550	Зменшення (збільшення) оборотних активів
3105	Витрачання на оплату праці	3560	Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань
3110	Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи	3570	Грошові кошти від операційної діяльності
3115	Витрачання на оплату зобов'язань з податків і зборів	3580	Сплачений податок на прибуток
3190	Інші витрачання		
3195	Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	3195	Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності

П РОЗДІЛ. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
3200	Надходження від реалізації фінансових інвестицій
3205	Надходження від реалізації необоротних активів
3215	Надходження від отриманих відсотків
3220	Надходження від отриманих дивідендів
3225	Надходження від деривативів
3250	Інші надходження
3255	Витрачання на придбання фінансових інвестицій
3260	Витрачання на придбання необоротних активів
3270	Виплати за деривативами
3290	Інші платежі
3295	Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності
Розділ III. Рух коштів У результаті фінансової діяльності	
3300	Надходження від власного капіталу
3305	Отримання позики
3340	Інші надходження
3345	Витрачання на викуп власних акцій
3350	Витрачання на погашення позик
3355	Витрачання на сплату дивідендів
3390	Інші платежі
3395	Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності
3400	Чистий рух коштів за звітний період
3405	Залишок коштів на початок року
3410	Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів
3415	Залишок коштів на кінець року

Джерело: складено за інформацією [21]

Як бачимо, відмінності заповнення форми № 3 за прямим і непрямим методом полягають тільки у порядку складання I розділу, статті інших двох розділів мають однаковий код і назву.

Основними показниками Звіту про рух грошових коштів є [37, с. 93]:

1. Рух грошових коштів у результаті здійснення операційної діяльності (рядок 3195) розраховується за сумою надходжень грошових коштів від операційної діяльності та сумою їх витрачання на операційну діяльність за відповідними записами про рух грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності (рядок 3295) розраховується за результатами аналізу змін у Балансі (по активу) за статтями розділу I «Необоротні активи» та статті «Поточні фінансові інвестиції» Розділу II.

3. Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності обчислюється на основі змін у статтях Балансу (по пасиву) розділу I «Власний капітал» і статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства, зокрема: «Забезпечення наступних витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання» і «Поточні зобов'язання».

Після визначення чистого руху коштів від трьох видів діяльності визначають чистий рух коштів за звітний період (рядок 3400), як різницю між сумою грошових надходжень і видатків, відображених за наступними статтями:

- 1) чистий рух коштів від операційної діяльності (ряд. 3195);
- 2) чистий рух коштів від інвестиційної діяльності (ряд. 3295);
- 3) чистий рух коштів від фінансової діяльності (ряд. 3395).

Залишок коштів на кінець року (ряд 3415) розраховується за формулою:

$$\text{ряд. 3415} = \text{ряд. 3405} \pm \text{ряд. 3400} \pm \text{ряд. 3410}, \text{ де} \quad (2.14)$$

де ряд. 3405 – залишок коштів на початок року;

ряд. 3400 – чистий рух коштів за звітний період;

ряд. 3410 – вплив зміни валютних курсів.

Загалом можна виокремити такі етапи складання Звіту про рух грошових коштів [50, с. 210]:

- 1) перенесення показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування;
- 2) розрахунок руху грошових коштів у результаті операційної діяльності;
- 3) розрахунок руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- 4) розрахунок руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності;
- 5) розрахунок руху грошових коштів за звітний період;
- 6) перенесення залишку грошових коштів на початок року;
- 7) визначення впливу зміни валютних курсів на залишок грошових коштів;
- 8) обчислення і зрівняння залишку грошових коштів на кінець року, отриманих у формі № 3 з даним показником, відображених у формі № 1.

2.4 Складання звіту про власний капітал

Власний капітал є основним показником здатності підприємства підтримувати фінансову рівновагу за рахунок власних (внутрішніх) джерел фінансування своєї діяльності. З огляду на це усі зміни у складі та структурі власного капіталу повинні бути належним чином відображені на рахунках бухгалтерського обліку і фінансовій звітності. Для цього призначена форма № 4 «Звіт про власний капітал».

Звіт про власний капітал є річною формою фінансової звітності, а при його поданні до органів державної влади задля забезпечення порівнювальності показників даної форми звітності підприємства повинні додавати до річного звіту ще і Звіт про власний капітал за попередній рік.

Вихідними даними, необхідними для складання форми № 4, є:

- 1) дані бухгалтерського обліку: обороти за рахунками 4 класу Плану рахунків бухгалтерського обліку),
- 2) заповнені Баланс і Звіт про фінансові результати.

Звіт про власний капітал має певний зв'язок з даними Балансу, адже при правильному відображенні господарських операцій, які призвели до змін у складі власного капіталу, його залишок на кінець року в цілому та у розрізі окремих статей за першим розділом пасиву Балансу повинен збігатися з даними Звіту про власний капітал.

Складові власного капіталу, інформація про які відображається у формі № 4, наведені на рис. 2.4.

В основі побудови Звіту про власний капітал – принцип шахової дошки, коли по вертикалі зазначені види власного капіталу; по горизонталі – джерела утворення окремих видів власного капіталу та їх зменшення. А правильним вважається Звіт про власний капітал, коли загальний підсумок показників по вертикалі дорівнює загальному підсумку показників по горизонталі.

Умовно Звіт про власний капітал можна поділити на шість розділів (рис. 2.5).

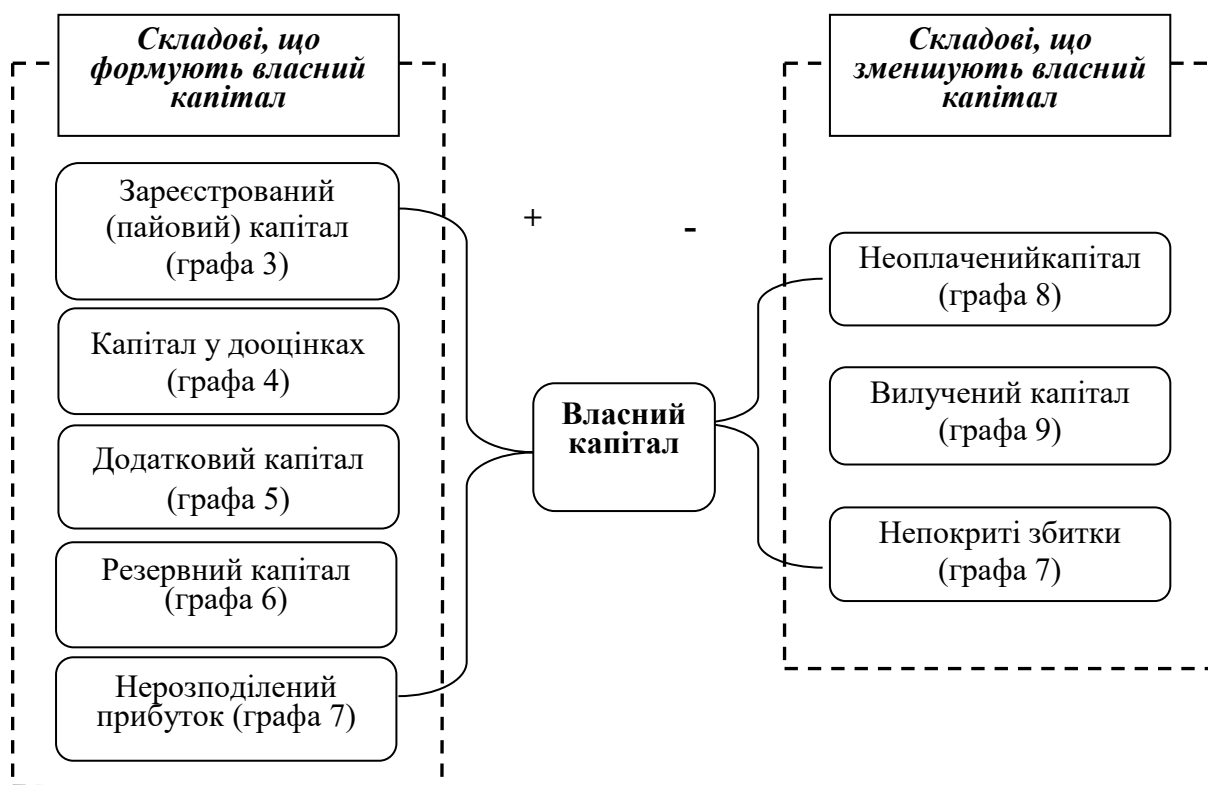

Рисунок 2.4 – Складові власного капіталу, відображені у формі № 4 «Звіт про власний капітал»

Джерело: складено за інформацією [21; 39]

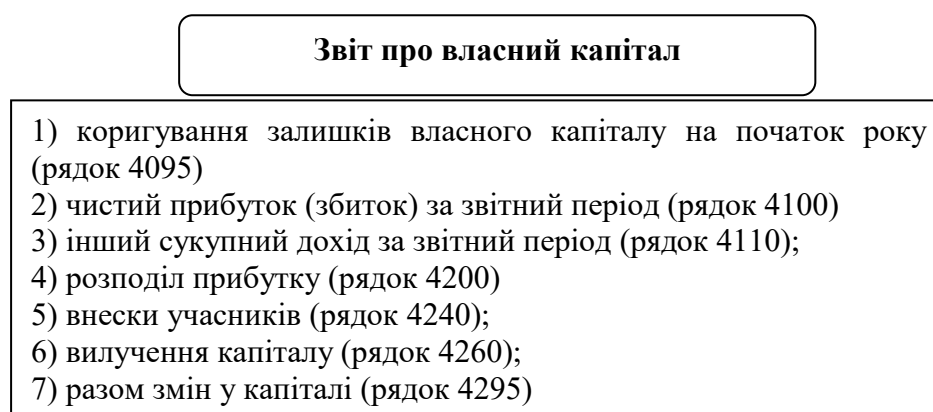

Рисунок 2.5 – Структура форми № 4 «Звіт про власний капітал»

Джерело: складено за інформацією [21]

Кожен розділ Звіту про власний капітал складається із сукупності статей, операції за якими призводять до збільшення / зменшення власного капіталу підприємства. За загальним правилом складання фінансової звітності суми,

наведені за статтями форми № 4, які призводять до зменшення власного капіталу, подаються у круглих дужках.

Інформація, яка міститься у статтях Звіту про власний капітал, наведена нижче [37, с. 121]:

1. За статтями «Залишок на початок року» та «Залишок на кінець року» відображають суми власного капіталу на початок (не скоригований залишок) і кінець року.

2. У статтях «Зміна облікової політики», «Виправлення помилок» та «Інші зміни» відображаються суми коригувань, передбачених НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

3. У статті «Скоригований залишок на початок року» показується залишок власного капіталу підприємства на початок звітнього року після внесення відповідних коригувань.

4. У статті «Чистий прибуток (збиток за звітний період)» відображається сума чистого прибутку (збитку) зі звіту про фінансові результати.

5. У статті «Інший сукупний дохід за звітний період» відображається сума іншого сукупного доходу за звітний період зі звіту про фінансові результати.

6. У статті «Розподіл прибутку» відображаються суми виплат власникам (дивіденди), дані про спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу та відрахування до резервного капіталу.

7. У статтях розділу «Внески учасників» наводиться інформація про внески здійсненні учасниками до зареєстрованого капіталу підприємства та погашення їх заборгованості з капіталу. Тобто тут відображаються усі зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення / зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до зареєстрованого капіталу підприємства).

8. У статтях розділу «Вилучення капіталу» відображаються дані, які стосуються зменшення власного капіталу підприємства внаслідок: 1) викупу акцій (часток) власної емісії, 2) перепродажу чи анулювання викуплених акцій (часток), 3) вилучення частки в капіталі, 4) зменшення номінальної вартості акцій, 5) інші

зміни в капіталі, у т.ч. продаж (придбання) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві.

9. У статті «Разом змін у капіталі» подається підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період.

Складання форми № 4 розпочинається з перенесення сум залишків власного капіталу за їх видами зі Звіту про власний капітал за попередній рік і взаємоперевірки їх з даними першого розділу пасиву Балансу. Дані рядків 1400-1495 Балансу повинні бути ідентичні статті «Залишок на початок року» (рядок 4000) (графи 3-11) Звіту про власний капітал.

Наступним етапом складання форми № 4 є коригування показника власного капіталу у другому рядку цієї звітної форми за такими статтями:

- «Зміна облікової політики» (рядок 4005);
- «Виправлення помилок» (рядок 4010);
- «Інші зміни» (рядок 4090).

У другому рядку форми № 4 відображають зміни за окремими видами власного капіталу, виявлені на початок звітнього року в частині допущених у минулих звітних роках помилок та інші зміни статутного (пайового), інших видів власного капіталу, які були проведені за рішенням власників (засновників) підприємства. Коригування власного капіталу відображають за наступними статтями: «Виправлення помилок»; «Зміна облікової політики»; «Інші зміни».

Якщо згідно з рішенням засновників підприємства після дати балансу, але до оприлюднення річної фінансової звітності, показники власного капіталу коригувалися за звітний (попередній) рік у зв'язку зі змінами облікової політики, то ці зміни відображають за статтею «Зміна облікової політики» (рядок 4005).

До таких змін зокрема належать та, яка пов'язана із внесками засновників до статутного (пайового) капіталу підприємства у період інфляції або гіперінфляції, коли звичайна ціна на матеріальні активи була визначена засновниками, але в момент їх внесення ціна активів суттєво змінилася [37, с. 123]. У формі № 4 така господарська операція відображається шляхом збільшення статутного капіталу та одночасного рівновеликого збільшення і зменшення неоплаченого капіталу.

Якщо ж зміна облікової політики підприємства була зумовлена змінами у господарських операцій, які впливають на фінансові результати діяльності підприємства, то відповідне коригування показникам власного капіталу у Звіті про власний капітал необхідно відображати у графі «Нерозподілені прибутки» [37, с. 123].

За статтею «Виправлення помилок» (рядок 4010) наводяться виявлені значні помилки, які мають вплив на фінансові результати підприємства за попередні звітні роки. Так помилки минулих років, виявлені після дати подання фінансової звітності, виправляються у місяці їх виявлення. Тоді як помилки минулих років, що не впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) підприємства, ліквідуються у місяці їх виявлення. Відповідно такі помилки не відображається у формах річної фінансової звітності.

За статтею «Інші зміни» (рядок 4090) наводять зміни власного капіталу, не передбачені попередніми статтями і які призводять до суттєвих змін власного капіталу. До таких змін безпосередньо належать зміни облікових оцінок: зміни терміну корисного використання (експлуатації) основних засобів; зміни коефіцієнтів сумнівності для оцінки дебіторської заборгованості; зміни оцінки розміру забезпечень (резервів), що створюються тощо [37, с. 124].

Наслідки зміни облікових оцінок знаходять своє відображення у Звіті про власний капітал шляхом коригування початкового сальдо нерозподіленого прибутку.

Порядок заповнення Звіту про власний капітал подано у додатку И.

2.5. Складання приміток до річної фінансової звітності

Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» (далі – Примітки, форма № 5 є невід’ємною частиною річної фінансової звітності українських підприємств, у т.ч. і ПрАТ «МХП».

В Україні форму № 5 повинні заповнювати усі підприємства за винятком

представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, суб'єктів малого підприємництва, а також тих підприємств, які відповідно до законодавства складають звітність за МСФЗ (МСБО).

Досвід провідних європейських країн свідчить, що саме Примітки до річної фінансової фінансової звітності є чи не найважливішою формою звітності, завдяки показникам якої можна отримати детальну інформацію про результати діяльності підприємства і визначити рівень його інвестиційної привабливості.

Примітки складаються з 15 розділів [37, с. 140-145]:

- Розділ I. Нематеріальні активи: деталізується інформація щодо нематеріальних активів, яка наведена в рядках 1000-1002 Балансу;
- Розділ II. Основні засоби: пояснюються показники рядків 1010-1012 Балансу;
- Розділ III. Капітальні інвестиції: розшифровується інформація про капітальні інвестиції в необоротні активи за звітний рік, яка відображена в рядку 1005 Балансу;
- Розділ IV. Фінансові інвестиції: розкривається інформація про рух довгострокових і поточних фінансових інвестицій (за винятком тих інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів) за звітний період з відображенням їх балансової вартості на кінець року (рядки 1030, 1035, 1160 Балансу);
- Розділ V. Доходи і витрати: деталізується інформація про доходи й витрати, наведені у Звіті про фінансові результати;
- Розділ VI. Грошові кошти: розшифровується інформація про залишки грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві на кінець року (по рядках 1166, 1167 і 1090 Балансу);
- Розділ VII. Забезпечення і резерви: подаються дані про нарахування, використання та залишки забезпечень майбутніх витрат і резерву сумнівних боргів (деталізується інформація наведена у рядках (1520, 1521, 1530-1545 Балансу);
- Розділ VIII. Запаси: розкривається інформація про балансову вартість на звітну дату та результати переоцінки оборотних активів підприємства протягом року, наведених у рядку 1100-1104 Балансу;

- Розділ IX. Дебіторська заборгованість: деталізуються показники про дебіторську заборгованість підприємства за строками її виникнення;

- Розділ X. Нестачі і втрати від псування цінностей: подається інформація про виявлені протягом року нестачі цінностей, результати щодо виявлення виних осіб і стягнення зазначених збитків;

- Розділ XI. Будівельні контракти: розшифровується інформація про доходи і витрати, загальну заборгованість замовників і перед замовникам за будівельними контрактами;

- Розділ XII. Податок на прибуток: подається інформація про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток, яка деталізує рядки 1045, 1500, 1620 та 1621 Балансу;

- Розділ XIII. Використання амортизаційних відрахувань: відображається сума нарахованої амортизації та її використання за напрямками;

- Розділ XIV. Біологічні активи: містить деталізацію показників, наведених у рядках 1020-1022, 1110 Балансу;

- Розділ XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів: показується вартість сільськогосподарської продукції під час її первісного визнання, а також витрати, виручка від її реалізації, собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції та фінансові результати від реалізації.

У Примітках до річної фінансової звітності акціонерні товариства наводять інформацію про [37, с. 131]:

1) загальну кількість і номінальну вартість акцій, на які заплановано здійснити передплату;

2) загальну кількість і номінальну вартість акцій, на які вже здійснено передплату, порівняно із запланованими показниками;

3) загальну суму коштів, які були одержані Товариством під час передплати на акції, за такими групами:

- грошові кошти, внесені як плата за акції, із зазначенням кількості акцій;
- вартісна оцінка майна, внесеного як плата за акції, із зазначенням кількості

акцій;

- сума іноземної валюти, внесена як плата за акції, із зазначенням кількості акцій та курсу, за яким валюту зараховано в обліку;

4) акції у складі статутного капіталу за окремими типами і категоріями:

- кількість випущених акцій із зазначенням неоплаченої частини статутного капіталу;

- номінальна вартість акції;

- зміни протягом звітного періоду в кількості акцій, що перебувають в обігу;

- права, привілеї та обмеження, пов'язані з акціями, у тому числі обмеження щодо розподілу дивідендів та повернення капіталу;

- акції, що належать Товариству, його дочірнім та асоційованим підприємствам;

- перелік засновників і кількість акцій, якими вони володіють;

- кількість акцій, які перебувають у власності членів виконавчого органу, та перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5 %;

- акції, зарезервовані для випуску згідно з опціонами та іншими контрактами, із зазначенням їхніх термінів і сум;

5) накопичену суму дивідендів, не сплачених за привілейованими акціями;

6) суму, включену (або не включену) до складу зобов'язань, коли дивіденди були передбачені, але формально не затверджені.

Тоді я у усі інші підприємства подають у Примітках до річної фінансової звітності інформацію про [37, с. 131]:

- розподіл часток зареєстрованого (пайового) капіталу підприємства між його власниками;

- права, привілеї або обмеження щодо цих часток;

- зміни у складі часток власників у зареєстрованому (пайовому) капіталі підприємства.

Відображення у Примітках вище зазначеної інформації зумовлено необхідністю деталізації для зовнішнім і внутрішнім користувачів інформації щодо змін, які відбуваються у складі власного капіталу підприємства протягом звітного

періоду.

Усі підприємства розкривають у Примітках призначення та умови використання кожного з елементів власного капіталу (за винятком зареєстрованого (пайового) капіталу).

Задля перевірки правильності складання Приміток необхідно їх показники порівнювати як між собою, так і з показниками Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів і Декларації з податку на прибуток підприємства. Для проведення аналізу і порівняння наведених у Примітках показників підприємства повинні подавати форму № 5 як за звітний рік, так і за попередній.

РОЗДІЛ 3

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Методика та етапи проведення оцінки фінансового стану підприємства

Своєчасна і якісна оцінка фінансового стану підприємства є основоположною для прийняття управлінських рішень, спрямованих на обрання напрямів діяльності підприємства і його подальшого розвитку, покращення ефективності, конкурентоздатності та прибутковості підприємства майбутньому.

Фінансовий стан підприємства характеризує ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ним ефективної статутної діяльності, а також своєчасних розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства є результатом здійснення ним усіх видів діяльності, який безпосередньо впливає на хід і фінансові показники діяльності підприємства у майбутніх звітних періодах.

Фінансовий стан визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал ділового співробітництва, відображає рівень гарантування економічних інтересів самого підприємства та його партнерів при здійсненні фінансових та інших господарських операцій.

Для розгляду практичних аспектів формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємства обрано міжнародну компанію у сфері харчових й агротехнологій, виробника якісних і смачних продуктів харчування – Приватне акціонерне товариство «МХП» (далі – ПрАТ «МХП», Товариство) [30].

Залежно від мети і завдань оцінки фінансового стану підприємства обирається оптимальна сукупність показників та визначаються напрямки аналізу.

Проведення оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» має на меті розробку і реалізацію низки дієвих заходів, які дозволять забезпечити швидке відновлення платоспроможності, достатній рівень фінансової стійкості Товариства і можливості

здійснення ним своєї господарської діяльності на безперервній основі, прибутковості і зростання виробничого потенціалу, подальший розвиток, а також ухвалення управлінських рішень.

Основні завдання оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» подані на рис. 3.1.

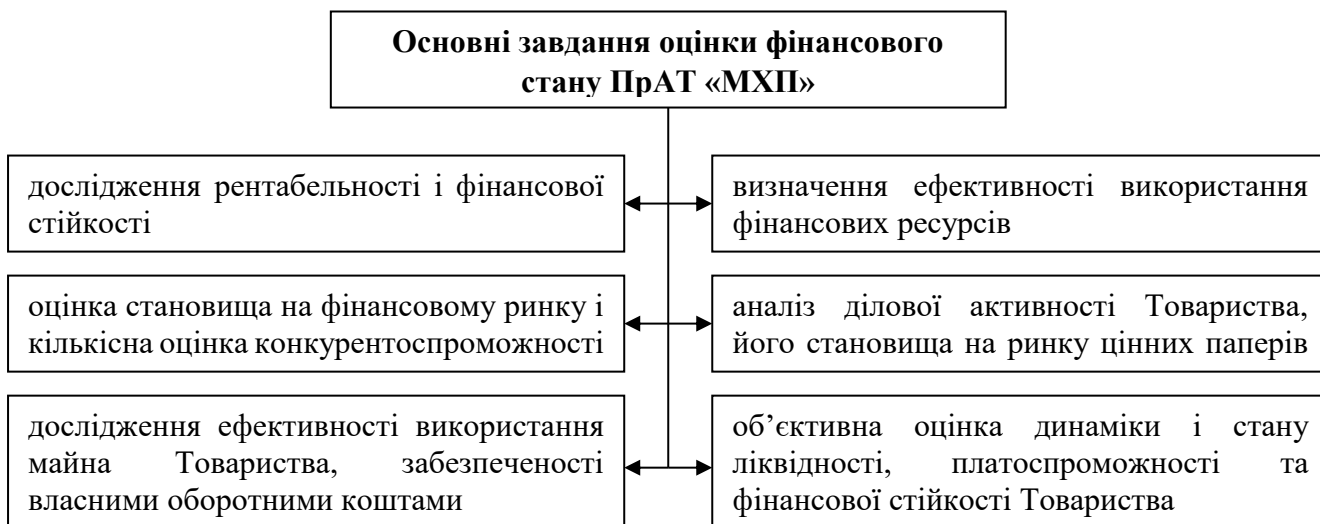

Рисунок 3.1 – Завдання оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП»

Джерело: складено за інформацією ПрАТ «МХП»

Цілісна оцінка фінансового стану підприємства передбачає визначення тенденцій найбільш загальних показників, які найповніше характеризують фінансовий стан підприємства. Для оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» використовуються показники:

- 1) майнового стану;
- 2) ліквідності та платоспроможності;
- 3) фінансової стійкості і стабільності;
- 4) рентабельності;
- 5) ділової активності.

Стійка платоспроможність, ефективне використання підприємством наявного капіталу, своєчасна організація розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів – це показники і фактори хорошого фінансового стану підприємства [18, с. 46].

Тоді як до показників і факторів незадовільного фінансового стану

підприємства відносять: негативні тенденції у виробництві, брак власних оборотних коштів, неефективне розміщення коштів, наявність стійкої заборгованості за платежами [18, с. 46].

Проведення оцінки фінансового стану підприємства, зокрема і досліджуваного Товариства, передбачає використання зовнішніх і внутрішніх джерел інформації, яка подається у вигляді зібраних, оброблених і розподілених даних щодо фінансових ресурсів підприємства та їх потоків, фінансового стану й результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Основними джерелами інформації для оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» є:

1. Форми фінансової звітності:

- форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;
- форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»;
- форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»;
- форма № 4 «Звіт про власний капітал»;
- Примітки до річної фінансової звітності з показниками та поясненнями, що забезпечують деталізацію та обґрунтованість статей фінансових звітів.

2. Статистична звітність та оперативні дані.

3. Дані аналітичного бухгалтерського обліку та інше.

Необхідно зазначити, що для повного аналітичного дослідження необхідно використовувати саме річні форми звітності, адже скорочені форми (за місяць, квартал, півріччя) не містять достатньої інформації про показники діяльності підприємства. На основі оцінки звітних даних визначаються:

- 1) основні тенденції формування й використання фінансових ресурсів підприємства;
- 2) причини змін в активах і пасивах, результативних показниках підприємства;
- 3) сильні та слабкі сторони підприємства;
- 4) резерви для поліпшення фінансового стану підприємства у перспективі тощо.

Перед проведенням оцінки фінансового стану підприємства відповідальні за це особи (наприклад, аналітики підприємства) повинні визначити пріоритетні напрями проведення фінансової оцінки, а також основні зони зосередження ризиків тощо. Для забезпечення правильності та об'єктивності результатів проведеної оцінки фінансового стану підприємства необхідно дотримуватися визначеної методики такого аналізу, яка передбачає послідовність шести етапів (рис. 3.2).

Рисунок 3.2 – Етапи проведення оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП»

Джерело: складено за інформацією ПрАТ «МХП»

Логічність застосування розглянутої на рис. 3.2 послідовності оцінки фінансового стану підприємства пояснюється тим, що при здійсненні оцінювання складу і структури майна підприємства визначається:

- забезпеченість підприємства основним та оборотним капіталом;
- наявність на рахунках підприємства грошових коштів, необхідних йому для негайного погашення поточних зобов'язань;
- ступінь забезпеченості підприємства виробничим потенціалом та ін.

Початковими етапами методики оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» є оцінка динаміки складу і структури активів і джерел їхнього фінансування (пасивів).

З метою формування загального об'єктивного розуміння фінансового стану ПрАТ «МХП» і визначення «уразливих точок», які притаманні виробничо-фінансовій діяльності Товариства, проводиться аналіз складу і структури активів і джерел їхнього фінансування, зміни, які відбулися в активах і пасивах протягом декількох звітних періодів.

Аналіз джерел фінансування майна Товариства дозволяє:

- 1) виявити фактори, які зумовлюють збільшення / зменшення власного капіталу Товариства;
- 2) визначити залежність здійснення статутної діяльності Товариства від зовнішніх джерел фінансування;
- 3) проаналізувати можливість фінансування основного капіталу Товариства за рахунок власного капіталу тощо.

Після цього необхідно проаналізувати ефективність та інтенсивність використання Товариством капіталу, оцінити його ділову активність і ризик втрати ділової репутації; дослідити наявність фінансової рівноваги між відповідними статтями активу і пасиву Балансу, а також оцінити рівень фінансової стійкості підприємства.

На наступному етапі розраховуються та оцінюються показники ліквідності Балансу Товариства, визначається рівень збалансованості його грошових потоків і платоспроможність.

Заключним етапом оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» є формування узагальнюючої оцінки фінансової стійкості підприємства та його платоспроможності, робиться прогноз на майбутнє та оцінюється ймовірність банкрутства.

Варто зазначити, що за результатами оцінки фінансового стану не можна робити категоричні висновки, адже в процесі аналізу визначається реальний стан майна підприємства та групування інформації для визначення вузьких місць його

фінансово-господарської діяльності. Що при правильно прийнятих і своєчасних управлінських рішеннях може забезпечити належну безперебійну та фінансово стійку діяльність підприємства або ж попередити можливість погіршення фінансових показників чи, навіть, банкрутства.

3.2. Аналіз та оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства

Особливе місце серед показників, які дають змогу оцінити фінансовий стан підприємства, його наявні та потенційні можливості успішно виконувати свої грошові зобов'язання перед своїми контрагентами (постачальниками і підрядниками, бюджетом і страховими фондами, власними працівниками та ін.), належить показникам ліквідності та платоспроможності.

Але перед тим як перейти до розрахунку та аналізу цих показників, розглянемо стан і структуру оборотних активів й поточних зобов'язань Товариства. Оскільки саме вони лежать в основі розрахунку коефіцієнтів ліквідності. Для цього використаємо показники форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансові результати)» ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр. (див. додаток В). На основі інформації з фінансової звітності складено аналітичну табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз оборотних активів ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки

тис. грн

Показник	Роки				Зміна показника (+\/-)			
	2020	2021	2022	2023	Абсолютне (тис. грн.)		Темп приросту (%)	
					2023/ 2020	2023/ 2023	2023/ 2020	2023/ 2023
Оборотні активи	20 607 916	20 358 678	14 921 900	24 985 519	4 377 603	10 063 619	21,24	67,44
1. Запаси, у т.ч.	508 355	495 513	500 040	1 353 719	845 364	853 679	166,29	170,72
1.1) виробничі запаси	124 159	197 705	180 790	302 484	178 325	121 694	143,63	67,31
1.2) незавершене виробництво	45 355	6 050	-	4 834	-40 521	4 834	-89,34	100
1.3) готова продукція	11 929	10 489	2 549	15 883	3 954	13 334	33,15	523,11
1.4) товари	326 912	281 268	316 701	1 030 518	703 606	713 817	215,23	225,39

Продовження табл. 3.1

2. Дебіторська заборгованість, у т.ч.	16 806 456	16 258 687	11 424 730	19 361 078	2 554 622	7 936 348	15,20	69,47
2.1) за продукцію, товари, роботи, послуги	6 331 690	5 913 613	4 734 546	12 837 125	6 505 435	8 102 579	102,74	171,14
2.2) за розрахунками за виданими авансами	2 929 739	1 261 270	1 932 299	2 084 387	-845 352	152 088	-28,85	7,87
2.3) за розрахунками з бюджетом	1 130 989	1 351 372	14 837	27 929				
2.3) інша поточна дебіторська заборгованість	6 414 038	7 732 432	4 743 048	4 411 637	-2 002 401	-331 411	-31,22	-6,99
3. Поточні фінансові інвестиції	100 463	306 873	32	288 171	187 708	288 139	186,84	900434,38
4. Грошові кошти та їх еквіваленти	2 091 999	1 554 503	1 300 000	3 529 087	1 437 088	2 229 087	68,69	171,47
5. Інші оборотні активи	1 100 643	1 743 102	1 697 098	453 464	-647 179	-1 243 634	-58,80	-73,28
Баланс	32 468 784	32 221 399	32 549 331	46 625 668	14 156 884	14 076 337	43,60	43,25

Джерело: складено на основі даних форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)»

ПрАТ «МХП»

На основі поданих у табл. 3.1 даних бачимо, що оборотні активи складають досить помітну частину активів Товариства: зокрема у 2020-2021 рр. – 63%, у 2022 р. – 46%, у 2023 р. – 54%. Протягом 2020-2023 років обсяг оборотних активів суттєво зріс. Так у 2023 р. порівняно з 2022 р. відбулося зростання на 10 063 619 тис. грн або на 67,44 %. Причиною такого зростання є збільшення обсягу запасів на 853 679 тис. грн (170,72%), дебіторської заборгованості – на 7 923 348 тис. грн (69,47%), поточних фінансових інвестицій – на 288 139 тис. грн, грошових коштів – на 2 229 087 тис. грн (171,47%). Разом з цим у 2023 р. порівняно з 2022 р. зменшився обсяг інших оборотних активів – на 1 243 634 тис. грн (73,28%).

В структурі оборотних активів питому вагу займає дебіторська заборгованість: у 2020 р. – 81,55%, у 2021 р. – 79,86%, у 2022 р. – 76,56%, у 2023 р. – 77,49. За такої ситуації значна частина активів ПрАТ «МХП» відволікається з обороту і свідчить як про збільшення обсягу продажів, так і недостатньо обачну кредитну політику підприємства щодо його покупців. Адже в разі їх

неплатоспроможності чи, навіть, банкрутства частина коштів у розрахунках не буде повернута Товариству. Це у свою чергу негативно позначиться вже на його платоспроможності погашати поточну кредиторську заборгованість перед постачальниками і підрядниками, а також іншими кредиторами. Відволікання коштів у дебіторську заборгованість призводить до уповільнення оборотності капіталу Товариства.

Більш детально структуру активів ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки показано на рис. 3.3.

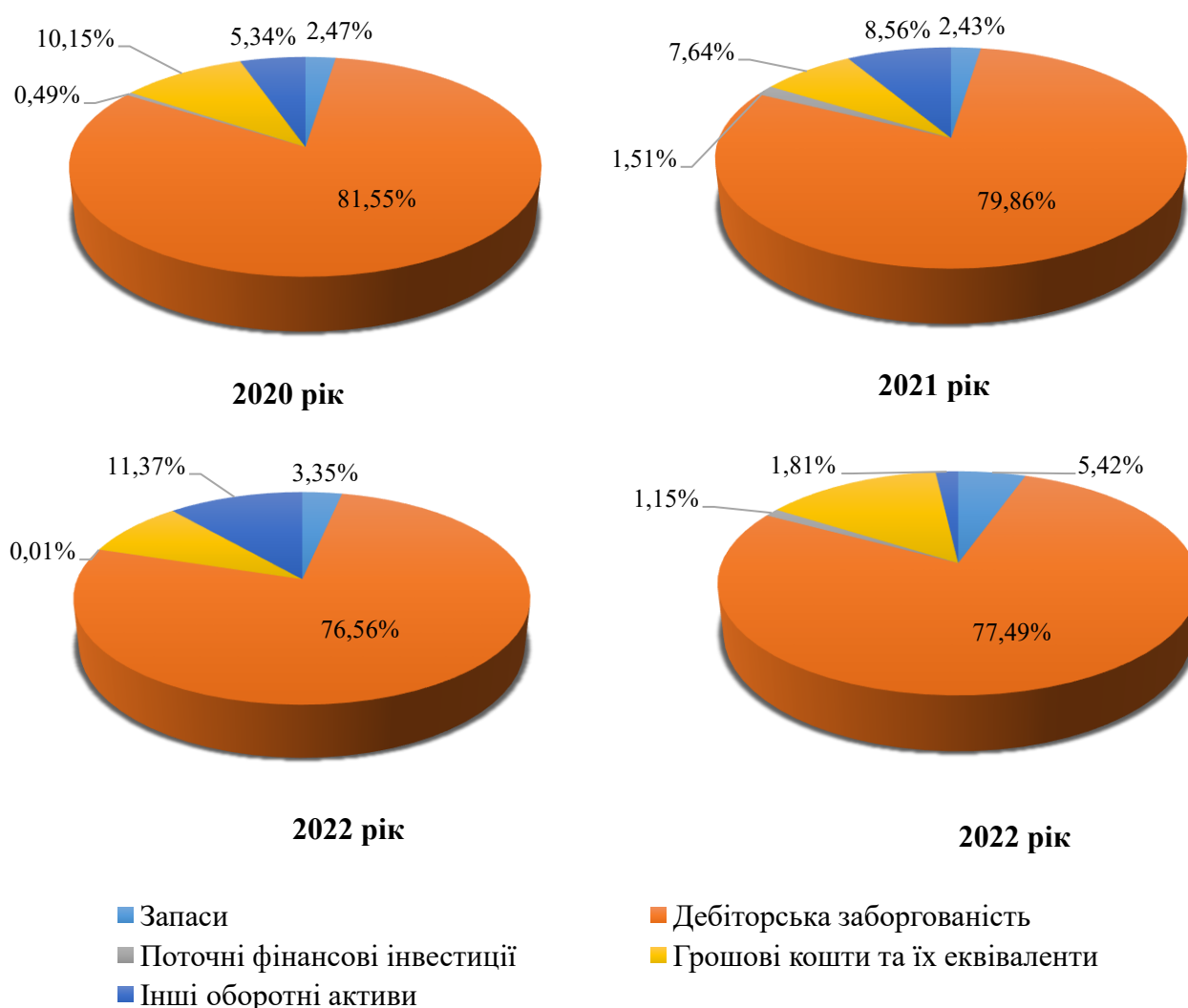

Рисунок 3.3 – Структура оборотних активів ПрАТ «МХП» у 2020-2023 роках
Джерело: складено на основі даних форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП»

Джерелом формування майна ПрАТ «МХП» виступає його власний капітал (у т.ч. зареєстрований статутний капітал і нерозподілений прибуток) і зобов'язання. При розрахунку ліквідності Товариства важливо володіти інформацією саме про його поточні зобов'язання. Показники стану і зміни обсягу та складових поточних зобов'язань ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки подано у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Аналіз власного капіталу і зобов'язань ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки

тис. грн

Показник	Роки				Зміна показника (+\ -)			
	2020	2021	2022	2023	Абсолютне (тис. грн.)		Темп приросту (%)	
					2023/ 2020	2023/ 2023	2023/ 2020	2023/ 2023
Поточні зобов'язання і забезпечення:	24 370 573	34 947 167	34 439 110	51 914 180	27 543 607	17 475 070	113,02	50,74
1. Короткострокові кредити банків	-	-	1 314 918	929 420	929 420	-385 498	100,00	-29,32
2. Поточна кредиторська заборгованість, у т. ч. за	8 657 579	22 709 250	13 520 826	20 488 599	11 831 020	6 967 773	136,66	51,53
2.1) довгостроковими зобов'язаннями	1 289 812	9 535 634	2 045 261	5 004 679	3 714 867	2 959 418	288,02	144,70
2.2) товари, роботи, послуги	648 721	1 646 557	1 876 182	1 675 716	1 026 995	-200 466	158,31	-10,68
2.3) розрахунками з бюджетом	14 312	13 606	14 729	26 415	12 103	11 686	84,57	79,34
2.4) розрахунками зі страхування	13 540	38 007	25 105	33 458	19 918	8 353	147,10	33,27
2.5) розрахунками з оплати праці	45 731	58 968	71 265	107 788	62 057	36 523	135,70	51,25
2.6) одержаними авансами	6 645 126	11 429 747	9 487 947	13 640 206	6 995 080	4 152 259	105,27	43,76
2.7) розрахунками з учасниками	337	337	337	337	0	0	0,00	0,00
3. Поточні забезпечення	107 872	117 365	-	-	-107 872	-	-	-
4. Інші поточні зобов'язання	15 605 122	12 106 946	19 603 366	30 496 161	14 891 039	10 892 795	95,42	55,57
Баланс	32 468 784	32 221 399	32 549 331	46 625 668	14 156 884	14 076 337	43,60	43,25

Джерело: складено на основі даних форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП»

Згідно даних табл. 3.2 бачимо, що за останні чотири роки обсяг поточних зобов'язань значно зріс – на 27 543 607 тис. грн (50,74%): з 24 370 573 тис. грн у 2020 р. до 51 914 180 тис. грн у 2023 р.

Зростання обсягу поточних зобов'язань у 2023 р. порівняно з 2020 р. зумовлене збільшенням на 11 831 020 тис. грн (51,53%) поточної кредиторської заборгованості та інших поточних зобов'язань – на 14 891 039 тис. грн (55,57%). В той же час у 2023 р. Товариство не сформувало жодних поточних забезпечень.

У складі поточної кредиторської заборгованості ПрАТ «МХП» найбільшою за обсягами є кредиторська заборгованість: 1) за одержаними авансами, яка станом на кінець 2023 р. склала 13 640 206 тис. грн, що на 6 995 080 тис. грн (105,27%) більше за її величину у 2020 р. і на 4 152 259 тис. грн (43,76%) більше за її величину у 2022 р.; і 2) за довгостроковими зобов'язаннями, яка станом на кінець 2023 р. склала 5 004 679 тис. грн, що на 3 714 867 тис. грн (288,02%) більше за її величину у 2020 р. і на 2 959 418 тис. грн (144,70%) більше за її величину у 2022 р.

Частка поточної кредиторської заборгованості у загальному обсязі поточних зобов'язань склала: у 2020 р. – 35,52%, у 2021 р. – 64,98%, у 2022 р. – 39,26%, у 2023 р. – 39,47%. Тоді як найбільшою складовою поточних зобов'язань є інші поточні зобов'язання. Їх частка склала: 64,03% у 2020 р., 34,64% у 2021 р., 56,92% у 2022 р. і 58,74% у 2023 р.

Зміна структури поточних зобов'язань ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки розглянуто на рис. 3.4.

Проаналізувавши зміну обсягу і структури оборотних активів і поточних зобов'язань Товариства за 2020-2023 роки, розрахуємо показники ліквідності та дамо їм оцінку.

Ліквідність підприємства визначається як співвідношення величини його високоліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості. Чим більше перевищення оборотних активів над поточними пасивами, тим кращим є фінансовий стан підприємства з позицій ліквідності. На низьку (недостатню) ліквідність підприємства вказуватиме така потреба підприємства в коштах, що

значно перевищує величину реальних джерел їх надходження.

В основному на підприємствах для оцінки платоспроможності і ліквідності розраховують такі показники:

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності – визначається відношенням суми грошових коштів та їх еквівалентів (ГК) до поточних зобов'язань (ПЗ). Граничне значення – вище за 0,2-0,5 і вище. За рекомендацією зарубіжних аналітиків оборотні активи повинні вдвічі перевищувати поточні зобов'язання.

$$K \text{ абс. л.} = \text{ГК} / \text{ПЗ} = A1 / (\text{П1} + \text{П2}) \quad (3.1)$$

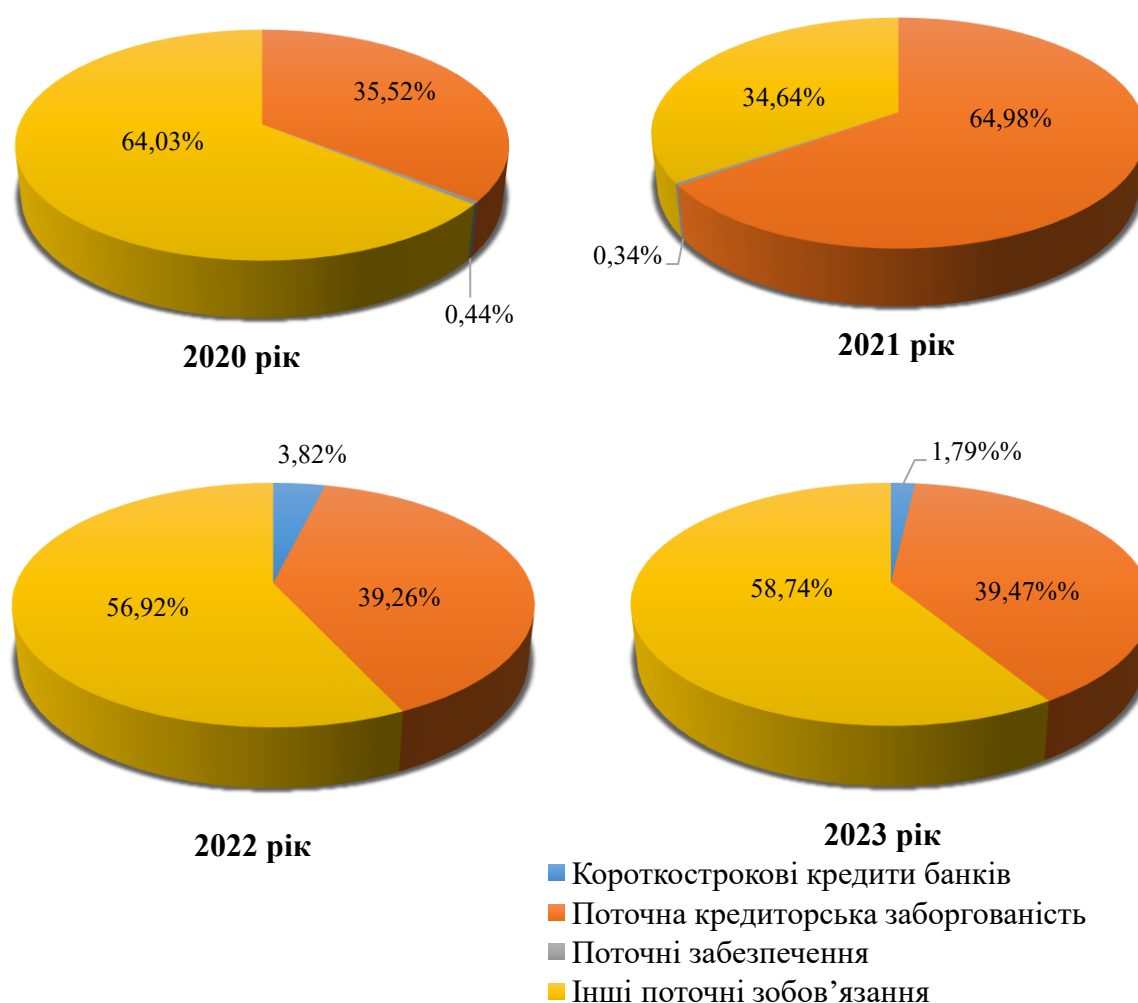

Рисунок 3.4 – Структура поточних зобов'язань ПрАТ «МХП» у 2020-2023 роках
 Джерело: складено на основі даних форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП»

Висновки щодо майбутньої платоспроможності підприємства на основі цього показника робити недоцільно, однак саме він свідчить про його потенційну платоспроможність підприємства.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності – характеризує можливість підприємства погашати свої поточні зобов'язання (ПЗ) поточними активами (ОА) за відрахуванням запасів (З). Граничне значення (норма) складає більше 0,5.

$$K_{\text{шв. л.}} = (OA - Z) / ПЗ = (A1 + A2) / (П1 + П2) \quad (3.2)$$

3. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) – визначається відношенням вартості всіх оборотних активів (ОА) підприємства до його короткострокових (поточних) зобов'язань (ПЗ). Граничне значення = 1,0 і вище.

$$K_{\text{заг. л.}} = OA / ПЗ = (A1 + A2 + A3) / (П1 + П2) \quad (3.3)$$

Цей коефіцієнт показує, скільки гривень оборотних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Сутність цього коефіцієнта полягає у тому, що у випадку перевищення оборотних активів по величині поточних зобов'язань підприємства вважається ліквідним [12, с. 124].

Вказані показники аналізують за звітний період, порівнюють їх з плановими та отриманими їх значеннями у минулих періодах, і цим самим досліджують динаміку їх поведінки.

Для оцінювання платоспроможності підприємства використовують такі коефіцієнти [12, с. 124]:

— коефіцієнт маневреності робочого капіталу ($K_{\text{мврк}}$): показує частку абсолютно ліквідних активів (грошових коштів (ГК) і поточних фінансових інвестицій (ПФІ)) у робочому капіталі ($РК = \text{Власний капітал} + \text{довгострокові зобов'язання} - \text{необоротні активи}$), що забезпечує свободу фінансового маневру;

$$K_{\text{мврк}} = (ГК + ПФІ) / РК \quad (3.4)$$

— коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом ($K_{\text{зрк}}$): характеризує співвідношення короткострокової платоспроможності та річного операційного грошового потоку.

$$K_{\text{зрк}} = РК / \text{Чистий дохід} \quad (3.5)$$

Розраховані показники ліквідності ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр. подані у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Аналіз ліквідності ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр.

Показник	Порядок розрахунку	Станом на кінець року				Абсолютне відхилення показника (+/-)	
		2020	2021	2022	2023	2023/2020	2023/2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	грошові кошти та їх еквіваленти / поточні зобов'язання	0,086	0,045	0,038	0,068	-0,018	0,030
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(оборотні активи-запаси) / поточні зобов'язання	0,828	0,570	0,419	0,455	-0,373	0,036
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	оборотні активи / поточні зобов'язання	0,849	0,585	0,433	0,481	-0,368	0,048
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	(грошові кошти + поточні фінансові інвестиції) / (власний капітал + довгострокові зобов'язання – необоротні активи)	-0,583	-0,128	-0,067	-0,344	0,238	-0,278
Коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом	(власний капітал + довгострокові зобов'язання – необоротні активи) / чистий дохід	-0,105	-0,317	-0,424	-0,216	-0,112	0,208

Джерело: розраховано за даними форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП»

Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом усього досліджуваного періоду є дуже низьким і не відповідає нормативним значенням. Це свідчить, що Товариство не має змоги погашати свої поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів) у повному обсязі і своєчасно.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності у 2020-2021 рр. є задовільним і відповідає нормативним значенням (більше 0,5), що вказує на здатність Товариства погашати свою поточну заборгованість перед контрагентами у повному обсязі за рахунок таких оборотних активів як грошові кошти та їх еквіваленти, поточні

зобов'язання, дебіторська заборгованість та інші оборотні активи. Протягом 2022-2023 рр. коефіцієнт не досягає нормативного значення і складає у 2022 р. – 0,419, у 2023 р. – 0,455.

Коефіцієнт загальної ліквідності також перебуває на досить низькому рівні, адже не досягає нормативному значенню (1,0 і вище). За цим показником Товариство можна вважати малоліквідним, оскільки на 1 грн поточних зобов'язань припадає оборотних активів у 2020 р. – 0,85 грн, у 2021 р. – 0,59 грн, у 2022 р. -0,43 грн, у 2023 р. – 0,48 грн.

Важливу роль при характеристиці фінансової стійкості підприємства відіграє коефіцієнт маневреності робочого капіталу, що забезпечує свободу фінансового маневру. Як бачимо з табл. 3.3 протягом усього періоду даний показник має від'ємне значення, що зумовлене суттєвим переважанням величини необоротних активів над сумою власного капіталу (від'ємне значення) та довгострокових зобов'язань Товариства. Відповідно у ці роки Товариство немає жодної свободи фінансового маневру.

Через те, що робочий капітал Товариства у 2020-2023 роках є від'ємною величиною, то відповідно коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом є від'ємним і відображає незадовільний стан співвідношення короткострокової платоспроможності та чистого доходу Товариства.

На основі розрахованих коефіцієнтів керівництво ПрАТ «МХП» визначає причини тих чи інших змін в показниках ліквідності і платоспроможності. Після того як буде з'ясовано, які саме фактори негативно впливають на зміну ліквідності і платоспроможності Товариства, розробляється і затверджується керівником Товариства комплекс заходів спрямованих на зменшення впливу цих факторів у майбутньому.

3.3. Оцінка показників фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємства

Протягом 2022-2024 років ПрАТ «МХП» функціонує у нестабільному середовищі, що зумовлене війною росії проти України. Це негативно позначається на ліквідності та доходах Товариства, стабільності та структурі здійснених ним операцій зі своїми контрагентами. Та незважаючи на це, Товариство відзначається намаганням зберегти фінансову міцність та належною роботою управлінського персоналу з метою забезпечення оперативного і стратегічного розвитку.

Передумовою економічного розвитку підприємства, яка водночас є однією з найважливіших характеристик його фінансового стану, є фінансова стійкість.

Фінансова стійкість безпосередньо пов'язана з рівнем залежності підприємства від його кредиторів та інвесторів і, в цілому, характеризується співвідношенням власних і залучених коштів. Фінансово стійким вважається те підприємство, яке за рахунок власних коштів здатне забезпечити формування запасів й здійснені витрати, своєчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями і не допустити невиправданої кредиторської заборгованості.

У практиці обліково-аналітичної роботи з метою оцінки фінансової стійкості підприємства розраховують систему коефіцієнтів: фінансової незалежності (автономії), фінансової залежності, фінансової стійкості, фінансового ризику, маневрування власного оборотного капіталу, забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом, мобільності активів, концентрації позикового капіталу. Більш детальна характеристика і порядок розрахунку коефіцієнтів оцінки фінансової стійкості підприємства наведено у додатку К.

За даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр. розраховано вищезгадані коефіцієнти. Результати подані в табл. 3.5.

Розраховані у табл. 3.4 показники свідчать про негативні тенденції у фінансовій стійкості Товариства. За 2020-2022 роки вкрай низьким (від'ємним) є коефіцієнт фінансової автономії. Лише у 2023 р. він досяг додатного значення – 0,17, але не відповідає нормативному значенню. Це свідчить про суттєву

залежність Товариства від зовнішніх джерел фінансування. Адже власний капітал Товариства через отримані ним збитки є недостатнім, щоб підприємство могло фінансувати свою операційну діяльність в достатньому на це обсязі.

Таблиця 3.4 – Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр.

Показник	Станом на кінець року				Абсолютне відхилення показника (+/-)	
	2020	2021	2022	2023	2023/ 2020	2023/ 2022
	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) (>0,5)	-0,318	-0,370	-0,220	0,170	0,488
Коефіцієнт фінансової залежності (<0,5)	1,318	1,370	1,220	0,830	-0,488	-0,390
Коефіцієнт фінансової стійкості (0,85-0,90)	0,249	-0,085	-0,058	0,226	-0,023	0,284
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	-0,241	-0,270	-0,180	0,145	0,386	0,326
Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля; леверидж) (<0,25)	-4,147	-3,702	-5,546	6,886	11,033	12,432
Коефіцієнт маневрування власного капіталу (>0,5)	0,365	1,223	2,726	-1,400	-1,764	-4,125
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом (>0,1)	-11,205	-50,324	-46,346	-19,964	-8,758	26,382
Коефіцієнт мобільності активів	1,737	1,716	0,847	1,155	-0,583	0,308
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	-0,135	-0,034	-0,026	-0,122	0,013	-0,096
Коефіцієнт маневреності обігових коштів	-0,556	-0,107	-0,067	-0,318	0,238	-0,252
Коефіцієнт забезпечення запасів власними обіговими коштами (>0,5)	-7,402	-29,441	-39,031	-8,189	-0,788	30,842

Джерело: розраховано за даними форми № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)» ПрАТ «МХП»

Значення коефіцієнта фінансової стійкості протягом 2020-2023 років є низьким, а в 2021-2022 роках ще й від'ємним. Це пов'язано із значною сумою збитку, яку в ці роки отримало підприємство і яка негативно позначилася на величині власного капіталу ПрАТ «МХП». Відтак воно не має змоги формувати стабільне джерело фінансування своєї діяльності у вигляді власного капіталу.

Протягом 2020-2022 років від'ємним є значення коефіцієнта фінансової

стабільності (коефіцієнта фінансування), лише у 2023 році він досяг додатного значення – 0,145. Це зумовлено, як і у випадку попередніх коефіцієнтів, отриманим збитком Товариства у 2020-2022 роках і значною сумою залучених для фінансування діяльності джерел коштів (довгострокових і поточних зобов'язань). Це ще раз підтверджує про фінансову не стабільність ПрАТ «МХП».

Значення коефіцієнта фінансового ризику, розрахованого для ПрАТ «МХП», вказує на високий рівень фінансового ризику протягом усього досліджуваного періоду. Оскільки його зобов'язання суттєво перевищують власний капітал.

Позитивне значення (за винятком 2023 році) має коефіцієнт маневрування власного капіталу. У 2021-2022 роках його значення значно переважає нормативне, що свідчить про те, що Товариство активно використовує власний капітал для придбання оборотних активів. Які, як було сказано у п. 2.1 цієї магістерської роботи, у 2020-2021 роках склали 63%, у 2022 р. – 46%, у 2023 р. – 54% усіх його активів.

Коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом за весь аналізований період є від'ємним, що зумовлене збитковістю діяльності Товариства і переважанням обсягу необоротних активів над загальним обсягом його власного капіталу і довгострокових зобов'язань.

Висока мобільність активів свідчить про здатність підприємства змінити структуру своїх активів протягом короткого періоду часу. Для ПрАТ «МХП» у 2020 році значення коефіцієнта було найбільшим і склало 1,737, а найнижчим у 2022 р. – 0,847. Тобто в 2022 році здатність Товариства до змінити структури його активів знизилася порівняно з попередніми роками. Але вже у 2023 р. вона відновилася, адже значення коефіцієнта склало 1,155, що на 0,308 більше, ніж його значення у 2022 р.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу протягом 2020-2023 років є від'ємним, що свідчить про спрямування власного капіталу і коштів, залучених на довгостроковій основі, на фінансування необоротних засобів, а вже для фінансування запасів Товариству необхідно використовувати позичкові джерела фінансування.

Як бачимо з табл. 3.4 Товариство не володіє необхідним обсягом власних оборотних коштів для придбання запасів, оскільки протягом 2020-2023 років значення коефіцієнта забезпеченості запасів власними оборотними коштами є від'ємним.

На основі всього вищесказаного можемо вважати фінансовий стан ПрАТ «МХП» у 2020-2023 рр. нестабільним, фінансово нестійким, залежним від залучених джерел фінансування, що зумовлює залежність діяльності Товариства від кредиторів і зумовлює необхідність сплати їм відсотків, а в подальшому і погашення своїх зобов'язань за рахунок або власних коштів, або ж додатково залучених. Тому для керівництва Товариства важливо розробити і активно слідувати політиці фінансового зміцнення та роботи над удосконалення розрахунково-платіжних відносин та підвищення прибутковості своєї діяльності.

В умовах ринкової економіки стабільність фінансового стану підприємства значною мірою обумовлена його діловою активністю, що залежить від ринків збуту продукції підприємства, його ділової репутації, ступеня виконання плану за основними показниками фінансово-господарської діяльності, рівня ефективності використання ресурсів й економічного зростання.

Ділова активність ПрАТ «МХП» у фінансовому аспекті проявляється, перш за все, у швидкості обороту його коштів. Аналіз ділової активності підприємства передбачає оцінку рівня і динаміки таких коефіцієнтів як: оборотності активів, оборотності оборотних активів, оборотності запасів, оборотності дебіторської заборгованості, оборотності кредиторської заборгованості, а також показників періоду їх обороту та ін.

У табл. 3.5 подано порядок розрахунку та отримані значення коефіцієнтів, які характеризують ділову активність ПрАТ «МХП» протягом 2020-2023 рр.

Для ПрАТ «МХП» протягом 2020-2023 рр. значення коефіцієнта оборотності активів хоч є невисоким, але перебуває на достатньому рівні, оскільки кожна 1 грн використаних оборотних активів для виробництва продукції Товариства принесла чистий дохід: у 2020 р. – 1,11 грн, у 2021 р. – 1,43 грн, у 2022 р. – 1,42 грн і у 2023 р. – 1,1 грн. Як бачимо в останній рік відбулося зниження показника на 0,32

грн порівняно з 2022 р., що перш за все пов'язане із збільшенням вартості активів, які беруть участь у виробництві продукції.

Таблиця 3.5 – Аналіз показників ділової активності ПрАТ «МХП» у 2020-2023 рр.

Показник	Формула	Станом на кінець року				Абсолютне відхилення показника (+/-)	
		2020	2021	2022	2023	2023/ 2020	2023/ 2022
Коефіцієнт оборотності активів, ресурсовіддача	Чистий дохід від реалізації (ф. № 2, р. 2000) / Активи (ф. № 1 р. 1300)	1,108	1,428	1,415	1,100	-0,008	-0,315
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід від реалізації (ф. № 2 р. 2000) / Оборотні активи (ф. № 1 р. 1195)	1,746	2,259	3,088	2,053	0,307	-1,034
Період одного обороту оборотних активів (днів)	360 / Коб. об. акт.	206,229	159,339	116,597	175,344	-30,885	58,747
Коефіцієнт оборотності запасів	Собівартість реалізованої продукції (ф. № 2 р. 2050 + р. 2130 + р. 2150) / Запаси (ф. № 1 р. 1100)	55,296	78,618	78,186	32,132	-23,164	-46,054
Період одного обороту запасів (днів)	360 / Коб. зап.	6,510	4,579	4,604	11,204	4,693	6,599
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід від реалізації (ф. № 2, р. 2000) / Дебіторська заборгованість (ф. № 1 р. 1125 + р. 1130 + р. 1135 + р. 1155)	2,140	2,829	4,033	2,650	0,509	-1,383
Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	360 / Коб. д. з	168,187	127,250	89,271	135,872	-32,314	46,602
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чистий дохід від реалізації (ф. № 2, р. 2000) / Поточні зобов'язання (ф. № 1 р. 1695)	1,483	1,321	1,338	0,988	-0,495	-0,350

Продовження табл. 3.5

Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	360 / Коб. кр. з	242,803	272,599	269,101	364,324	121,520	95,223
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність)	Чистий дохід від реалізації (ф. № 2, р. 2000) / Власний капітал (ф. № 1 р. 1495)	-3,486	-3,858	-6,435	6,476	9,962	12,911

Джерело: розраховано за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» ПрАТ «МХП»

Високими за весь аналізований період є значення коефіцієнта оборотності оборотних активів, зокрема у 2021 р. – 2,259 і у 2022 р. – 3,088. Це вказує, що кожна гривня залучених у виробництво продукції оборотних активів Товариства принесла йому 2,26 грн і 3,09 грн відповідно.

Період одного обороту оборотних активів був найбільший у 2020 р. – 206 днів, а найменшим у 2022 р. – 117 днів. Загалом протягом 2020-2023 років отримані значення свідчать про ефективність управління оборотними активами Товариства. Адже для здійснення одного повного обороту оборотних активів у 2020 р. необхідно було 206 днів, а вже у 2022 р. – 117 днів, що на 89 днів менше за показник 2020 р. і є позитивним для Товариства.

Коефіцієнт оборотності запасів, розрахований для ПрАТ «МХП» свідчить про погіршення ефективності використання Товариством своїх запасів у процесі виробничої діяльності. Зниження коефіцієнта у 2023 р. є несприятливим для Товариства і може вказувати на зниження продажів, наявність надлишкових запасів, низький попит на товар Товариства, зокрема через необґрунтовану ціну на нього. Окрім цього зниження даного коефіцієнта є ознакою проблем з мерчандайзингом, неправильного позиціювання та неефективного маркетингу ПрАТ «МХП».

Збільшення періоду одного обороту здійснених запасами Товариства у 2023 р. до 11 днів, що на 5 днів більше порівняно з 2020 р. і на 7 днів порівняно з 2021-2022 роками є негативною тенденцією і говорить про відволікання більшої суми

коштів на формування запасів. Адже саме у 2023 р. запаси зберігаються на складі Товариства 11 днів.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує ефективність управління Товариством заборгованістю своїх клієнтів та інших дебіторів. Як бачимо з табл. 3.5 найменша кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто кількість разів погашення дебіторами зобов'язань перед Товариством, була у 2020 р. – 2 рази, а найбільша у 2022 р. – 4 рази. А вже у 2023 р. ситуація знову погіршилася, адже кількість оборотів склала 3 рази, що на 1 менше, ніж у 2022 році. А це у свою чергу свідчить про зниження ефективності управління заборгованістю дебіторів.

Відповідно до цього погіршилося у 2023 р. і значення показника, який характеризує період погашення дебіторської заборгованості – збільшилася кількість днів погашення заборгованості дебіторів перед Товариство на 47 днів порівняно з 2022 р. і склала 136 дні.

Розраховані для ПрАТ «МХП» значення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості вказують, що у 2020 р. кредиторська заборгованість здійснила 1,5 обороти, у 2021р. і 2022 р. – 1,3 обороти, у 2023 р. – 0,99 обороти. Зниження коефіцієнта вказує на погіршення розрахунків Товариства зі своїми кредиторами і може мати негативні середньострокові наслідки для Товариства. Керівництву підприємства доцільно звернути увагу на підвищення платіжної дисципліни.

Значення показника – період погашення кредиторської заборгованості вказує на період, протягом якого ПрАТ «МХП» використовує кошти своїх кредиторів. У 2023 році даний показник значно зріс: порівняно з 2020 роком на 122 дні, з 2022 роком – на 95 дні і склав 364 дні (майже 1 рік). Таке збільшення терміну повернення Товариством коштів своїх кредиторів не можна однозначно охарактеризувати як негативне явище, адже підприємство довше використовує кредиторську заборгованість для фінансування своєї діяльності. Проте як що тривалість погашення кредиторської заборгованості зростає всупереч умовам договорів з кредиторами щодо термінів її погашення, то це матиме негативні наслідки для

Товариства у вигляді штрафів за недотримання термінів розрахунків.

На показники фінансової стійкості, короткострокову ліквідність (платоспроможність) і ділову активність підприємства впливає його здатність генерувати прибуток.

У зв'язку з цим розраховується рентабельність – показник, який характеризує ефективність роботи підприємства і вказує на якість управлінських рішень щодо фінансової, операційної та інвестиційної діяльності підприємства.

Показники рентабельності характеризують відносну прибутковість підприємства і групуються залежно від інтересів учасників економічного процесу [12, с. 127]:

1. Показники, які оцінюють рентабельність капіталу і його складових: рентабельність сукупного капіталу, рентабельність власного капіталу.

2. Показники, які характеризують рентабельність активів та їх складових: загальна рентабельності активів, рентабельності необоротних активів, рентабельності основних засобів, рентабельності оборотних активів.

3. Показники, що характеризують рентабельність реалізації.

4. Показники, що характеризують рентабельність витрат та інвестицій: рентабельність витрат звичайної діяльності, рентабельність операційних витрат.

Зазначені вище види рентабельності можуть розраховуватися з використанням таких економічних показників: прибутку від звичайної діяльності; прибутку від операційної діяльності; прибутку від реалізації; прибутку до оподаткування; чистого прибутку.

Розрахунок показників рентабельності ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр. подано у табл. 3.6.

Розрахований коефіцієнт рентабельності продажу вказує, що, починаючи з 2021 р. відбувається зниження рентабельності. Така ситуація зумовлена зниженням величини валового прибутку отриманого Товариством протягом 2021-2023 років. Відповідно до цього у 2020 році 1 грн проданої продукції принесла Товариству 22 коп. операційного прибутку. А вже у 2021-2023 роках лише 15 коп.

Таблиця 3.6 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр.

Показник	Порядок розрахунку	Станом на кінець року				Абсолютне відхилення показника (+/-)	
		2020	2021	2022	2023	2023/ 2020	2023/ 2022
		Рентабельність продажу	Валовий прибуток (ф. № 2 р. 2090) / Чистий дохід (ф. № 2 р. 2000)	0,219	0,153	0,151	0,152

Джерело: розраховано за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» ПрАТ «МХП»

Оскільки протягом 2020-2023 років діяльність ПрАТ «МХП» є збитковою не можна розрахувати інші види рентабельності такі як:

1) рентабельність активів за чистим прибутком, яка розраховується за формулою:

$$\text{Чистий прибуток (ф. № 2 р. 2350) / Активи (ф. № 1 р. 1300)} \quad (3.6);$$

2) рентабельність власного капіталу, яка розраховується за формулою

$$\text{Чистий прибуток (ф. № 2 р. 2350) / Власний капітал (ф. № 1 р. 1495)} \quad (3.7);$$

3) рентабельність виробничих фондів, яка розраховується за формулою

$$\text{Чистий прибуток (ф. № 2 р. 2350) / Виробничі фонди (ф. № 1 р. 1011+1100)} \quad (3.8).$$

Адже як бачимо з формул для розрахунку інших видів рентабельності підприємство має бути прибутковим.

Важливим показником, який дозволяє оцінити рівень професіоналізму керівництва та іншого управлінського персоналу підприємства щодо раціональності використання активів, є рентабельності активів. За його значенням визначається конкурентоспроможність, надійність і платоспроможність підприємства. Показник рентабельності активів є важливим як для інвесторів та аналітиків, так і для керівництва підприємства (може вчасно вносити корективи у плани діяльності і реалізації якщо розрахований показник буде нижчим у порівнянні з конкурентами, або матиме тенденцію до зниження. Рентабельності активів прямо впливає на розмір потенційного прибутку від інвестування.

Для підтримання своєї конкурентоспроможності ПрАТ «МХП повинно вкладати кошти в оновлення активів та технологій, що при незначному зростанні чистого прибутку або ж, навпаки, при його зменшенні прямо впливатиме на зниження показника рентабельності активів.

3.4. Сучасні технології складання фінансової звітності

Особливо активний розвиток інформаційних технологій визначає передумови для використання цифрових інструментів фінансової звітності, які суттєво впливають на якість і результативність даних, які в ній відображаються.

З метою автоматизації процесу складання і подання фінансової звітності вже протягом тривалого часу багатьма підприємствами (зокрема великими і середніми) використовуються сучасні інформаційні технології завдяки яким забезпечується висока достовірність складеної фінансової звітності.

На рис. 3.5 узагальнено основні завдання, принципи і вимоги цифровізації складання фінансової звітності.

Спеціалізоване програмне забезпечення, яке використовується для складання фінансової звітності можна класифікувати за трьома ознаками:

1. Масштаби підприємства, де вони будуть використовуватися:
 - 1.1. Програми для складання корпоративної звітності.
 - 1.2. Програми для складання звітності великих і середніх підприємств.
 - 1.3. Програми для складання звітності малих підприємств.
2. Функціональні можливості комп'ютерних програм:
 - 2.1. Корпоративні системи.
 - 2.2. Інтегровані системи.
 - 2.3. Спеціалізовані програми для формування пакетів звітності різних форм і призначення.
 - 2.4. Спеціалізовані програми формування окремих форм звітності.
3. Характер витрат на придбання та утримання програми:

3.1. Безкоштовні.

3.2. Умовно-безкоштовні.

3.3. Платні.

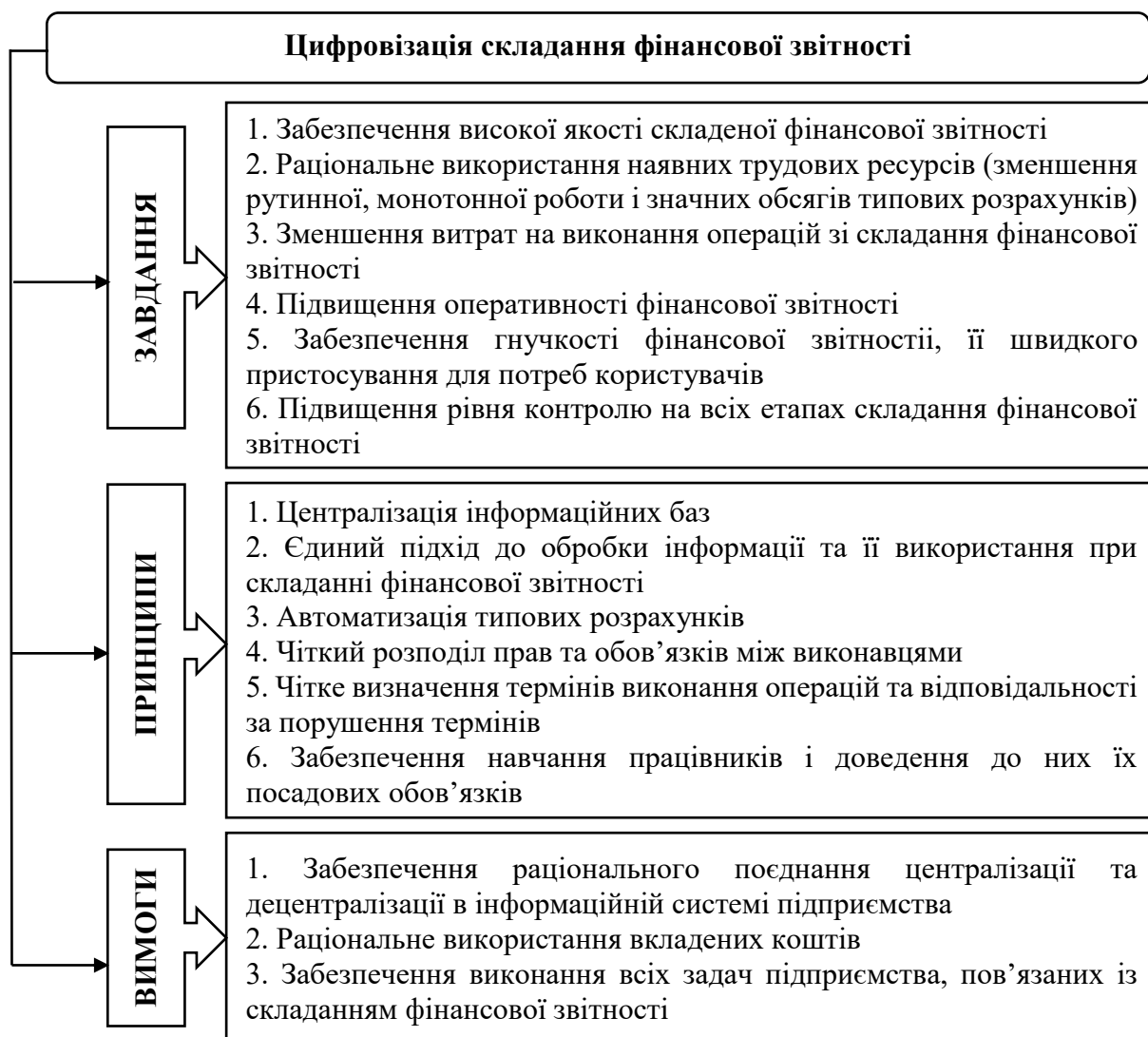

Рисунок 3.5 – Основні завдання, принципи і вимоги цифровізації процесу складання фінансової звітності

Джерело: складено за інформацією [29]

Складання фінансової звітності з використанням інформаційних технологій може бути здійснено за двома напрямками, які розглянуті на рис. 3.6.

Перелік програмного забезпечення (спеціалізованих програм), за допомогою якого можливо здійснювати електронне звітування подане у табл. 3.7.

Рисунок 3.6 – Напрямки автоматизація складання фінансової звітності

Джерело: складено за інформацією [29]

Таблиця 3.7 – Програмне забезпечення для складання фінансової звітності електронному форматі

№ з/п	Назва програмного забезпечення, версія	Умови безкоштовного використання програмного забезпечення	Посилання на веб-сайт
1.	Кабінет респондента	Безкоштовно	https://statzvit.ukrstat.gov.ua/
2.	М.Е.Дос	Залежить від акцій, які проводить компанія	http://www.me-doc.com.ua
3.	FREDO	Звіт Залежить від акцій, які проводить компанія	https://fredo.com.ua/
4.	ЗвітОператор	Залежить від акцій, які проводить компанія	http://zvitoperator.ua

Продовження табл. 3.7

5.	Арт-Звіт Pro	Перший місяць використання - безкоштовно	http://art-zvit.com.ua
6.	iFin	Залежить від акцій, які проводить компанія	http://www.ifin.ua
7.	Соната	Залежить від акцій, які проводить компанія	http://www.sonata.biz.ua
8.	Приват24 для бізнесу	Залежить від акцій, які проводить компанія	https://privatbank.ua/ru/business/universalnyjereshenija/elektronnyje-otcheti
9.	REPORT	Перший місяць використання - безкоштовно	https://report.ligazakon.net/

Джерело: складено за інформацією [29]

На сьогоднішній день більшість підприємств в Україні для подання звітності використовуює програмне забезпечення «М.Е.Дос». Станом на кінець 2021 року ним користувалася переважна більшість вітчизняних підприємств.

«М.Е.Дос» (My Electronic Document, також Medoc, Медок) – українське програмне забезпечення для реєстрації податкових накладних і юридично значущого електронного документообігу в електронному вигляді, подання звітності до контролюючих органів України. Програмне забезпечення містить усі форми звітності, які постійно оновлюються відповідно до змін законодавства [17].

Програма має як готові рішення для основних потреб користувачів, так і додаткові модулі (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Рішення та модулі «М.Е.Дос»

№ з/п	Рішення/модуль	Функціональні можливості
1.	Рішення М.Е.Дос.Держава	подання усіх видів звітності до контролюючих органів, реєстрація податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, обмін ними з контрагентами
2.	Рішення М.Е.Дос.Бізнес	обмін первинними бухгалтерськими документами з контрагентами
3.	Модуль М.Е.Дос.Акциз та ТТН	для роботи з системою електронного адміністрування реалізації палива та поводження з товарно-транспортними накладними
4.	Модуль М.Е.Дос.Зарплата	розрахунок і нарахування заробітної плати співробітникам, облік і управління персоналом
5.	Модуль М.Е.Дос.Корпорація	консолідація звітності підприємств з розгалуженою структурою

Джерело: складено за інформацією [41]

М.Е.Дос має позитивний експертний висновок у сфері технічного захисту інформації, що свідчить про високий рівень безпеки і захищеності програми.

Окрім розглянутих у табл. 3.7 програм для фінансової звітності в Україні існує ще ряд інших сучасних цифрових інструментів складання і подання фінансової звітності, які водночас впливають на фінансову безпеку підприємства (рис. 3.7).

Рисунок 3.7. – Цифрові інструменти фінансової звітності та їх вплив на фінансову безпеку підприємства

Джерело: [28, с. 36]

Як бачимо з рис. 3.7 більшість інформаційних технологій складання і подання фінансової звітності позитивно впливають як на управлінську систему підприємства, так і його фінансову безпеку. Адже забезпечують захищеність обліково-звітної інформації, але водночас роблять звітність більш прозорою для третіх осіб відповідно до їх користувацьких запитів.

Інформатизація складання фінансової звітності зумовлює додаткові загрози фінансовій безпеці підприємства, які ведуть до непередбачуваних, а в окремих випадках, навіть, загрозливих наслідків для підприємства. Зокрема це [28, с. 33]:

- 1) несанкціоноване проникнення сторонніх осіб до баз даних;
- 2) поширення комп'ютерних вірусів;
- 3) помилкове введення фінансових даних;
- 4) помилки у процесі проектування і впровадження інформаційних систем і програмного забезпечення та ін.

Перед впровадженням на підприємстві системи цифрових технологій для складання і подання фінансової звітності, потрібно сформувати ефективну систему захисту фінансової інформації.

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) – міжнародний стандарт подання фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ в електронному вигляді. За його допомогою у підприємства є можливість обробляти великі обсяги якісних і кількісних показників.

XBRL-звітність є уніфікованою системою взаємодії управлінського, фінансового та податкового обліку і передбачає використання стандарту XBRL, завдяки якому є можливість обробляти великі обсяги інформації. Завдяки чому значно спрощується обмін інформацією між різними структурними підрозділами підприємства і між різними підприємствами. Сама ж фінансова звітність стає більш прозорою і доступною для кредиторів, інвесторів, партнерів та інших зацікавлених осіб.

До складу фінансової звітності за МСФЗ, складеної на підставі таксономії, входять такі звітні форми [39]:

- 1) звіт про фінансовий стан на кінець періоду;

- 2) звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;
- 3) звіт про зміни у власному капіталі за період;
- 4) звіт про рух грошових коштів за період;
- 5) звіт про зміни у власному капіталі.

Система таксономії фінансової звітності за МСФЗ потрібна для:

- визначення конкретних кодів для ідентифікації інформації у звітності;
- опису значення елемента бухгалтерського обліку;
- надання допомоги у пошуку правильного елемента обліку;
- групування даних таким чином, щоб полегшити складання звітності.

Застосування XBRL українськими підприємствами базується на метаданих, які викладені в таксономії UA XBRL МСФЗ.

В Україні таксономія фінансової звітності за МСФЗ, затверджена Міністерством фінансів України, адаптована до особливостей складання фінансової звітності в Україні та містить звіт аудитора і звіт про управління [31].

В обліковій практиці таксономію розглядають як класифікаційну систему, яка може використовуватися підприємствами задля ідентифікації і структурування інформації з метою полегшення її пошуку та обробки користувачем.

Електронна звітність XBRL за важливістю прирівнюється до паперової копії. Тому бухгалтери та управлінські працівники підприємства несуть відповідальність за правильність і достовірність показників, які в ній відображені.

Для українських підприємств складання звітності у форматі XBRL несе низку переваг. Оскільки складання фінансової звітності у форматі XBRL забезпечує умови для виключення дублювання інформації під час подання фінансової звітності органам державної влади; подання у фінансовій звітності інформації високої якості і точності; коректного складання та подання фінансової звітності.

Інвестори отримають доступ до розширеної звітності підприємства, дані якої можна використати для здійснення вигідних інвестицій; буде забезпечена швидша і якісніша обробка даних фінансової звітності; стануть чіткішими для розуміння перспективи розвитку бізнесу – об'єкта інвестування; буде забезпечена можливість автоматичного аналізу показників фінансової звітності.

Тоді як для держави перевагами є: автоматичний збір даних про стан і результати компаній; автоматичний аналіз індикаторів фінансової звітності; автоматична ідентифікація ризиків, що дозволяє максимально швидко на них реагувати; більш ефективний процес регулювання питань обліку і звітування, що здійснюють державні органи влади.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в Україні фінансову звітність в єдиному електронному форматі iXBRL складають державні органи влади та підприємства, які складають звітність за МСФЗ, а саме [39]:

- 1) підприємства, що становлять суспільний інтерес;
- 2) публічні акціонерні товариства;
- 3) підприємства, які здійснюють діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення;
- 4) підприємства, які провадять господарську діяльність з надання фінансових послуг, окрім пенсійного забезпечення і страхування(державного і недержавного), допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування.

Таку звітність вищевказані підприємства подають через портал Системи фінансової звітності (СФЗ), чітко слідуючи визначеному алгоритму, який відображений на рис. 3.8.

Практичний досвід використання XBRL провідними компаніями світу окреслили декілька способів переходу на формат XBRL. Їх сутність, переваги і недоліки систематизовано у табл. 3.9.

Кожне підприємство може обирати для себе один зі способів переходу на складання звітності у XBRL форматі. При цьому можна виокремити такі рекомендації щодо підготовки підприємства до такого переходу [25]:

- 1) перевірка ІТ-систем підприємства щодо можливості формування звітності у форматі XBRL;
- 2) зіставлення даних (звітів) із ІТ-систем і розширеної таксономії UA XBRL МСФЗ (чи базової зі сайту Ради з МСБО);
- 3) валідація XBRL (використати ПЗ XBRL або внутрішню розробку);

4) долучення до пілотного проєкту із дослідної експлуатації СФЗ.

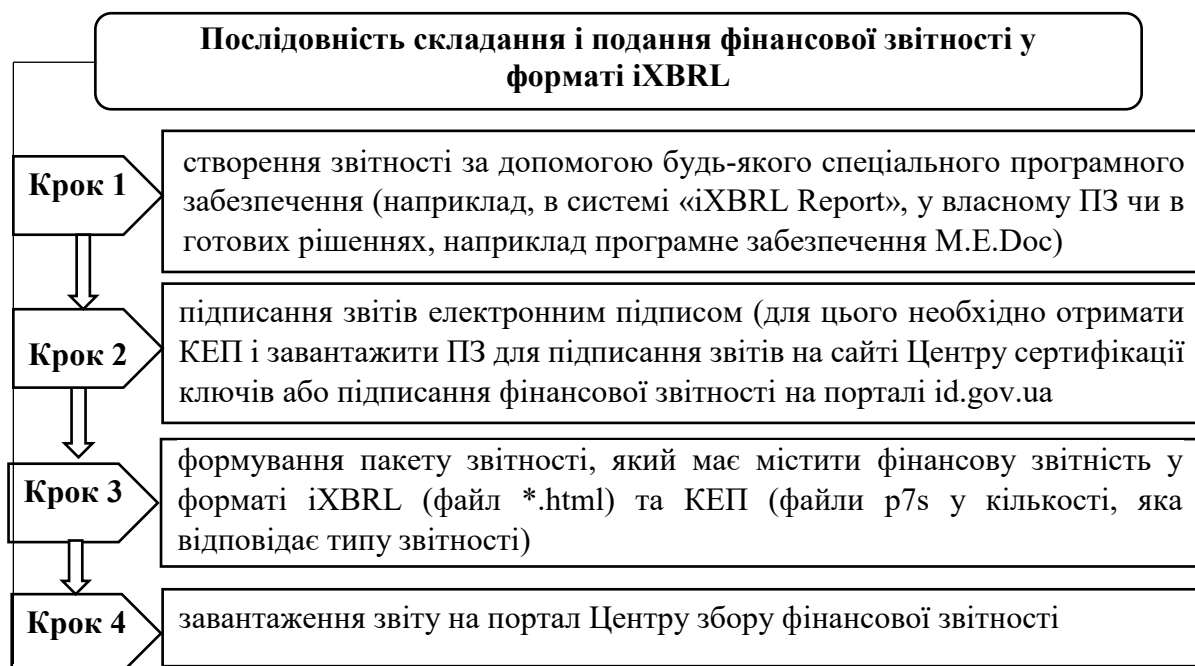

Рисунок 3.8 – Алгоритм складання і подання фінансової звітності у форматі iXBRL підприємствами в Україні

Джерело: складено за інформацією [25]

Таблиця 3.9 – Способи переходу підприємства на складання звітності у XBRL форматі

№ з/п	Характеристика способу переходу	Переваги	Недоліки
1.	Підприємство передає до порталу регулятора підготовлені під XBRL форми в MS Excel, MS Word, PDF. Актуально для малого бізнесу	немає витрат на впровадження	ручне введення даних, висока ймовірність помилок, немає користі за межами певного звітного контексту
2.	Передання функції підготовки звіту XBRL аутсорсинговим компаніям	комплексна підтримка, низький ризик, знати ПЗ не потрібно	відсутність контролю; ймовірно, високі витрати
3.	Доопрацювання програмного забезпечення – розроблення інструменту для конвертації фінансової звітності з наявної облікової системи підприємства у формат XBRL	спрощений підхід, контроль за результатом	потрібні знання специфікацій, часовий ризик, постійне доопрацювання та оновлення
4.	Придбання готової ERP-системи із вбудованим	комплексний підхід, економія середньострокова, контроль за результатом, автоматичне	інвестиції, які потрібно робити на початковій стадії

Продовження табл. 3.9

інструментом для формування звіту XBRL	опрацювання, висока якість даних, розширені можливості звітування	
--	---	--

Джерело: складено за інформацією [53]

У 2023 році стала доступна нова Таксономія UA МСФЗ XBRL 2022, в якій визначені терміни та особливості подання фінансової звітності за 2022 і 2023 роки підприємствами в Україні з урахуванням воєнного стану. Відповідно до чого підприємства під час подання та оприлюднення фінансової звітності за 2023 рік мають розкривати у Примітках до річної фінансової звітності інформацію про вплив наслідків військової агресії. Згідно з українською таксономією існує можливість створювати близько 70 різних приміток до фінансової звітності.

До початку вторгнення військ російської федерації в Україну річну фінансову звітність за таксономією вітчизняні підприємства складали у терміни, передбачені Порядком подання фінансової звітності [5] (табл. 3.10).

Таблиця 3.10 – Терміни подання звітності у форматі iXBRL підприємствами в Україні (до початку дії воєнного стану)

Термін подання фінансової звітності	Категорія підприємств – суб'єктів звітування
до 30 квітня року, наступного за звітним	всі підприємства, що зобов'язані скласти звітність за МСФЗ
не пізніше, ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом	великі підприємства, що не є емітентами цінних паперів, середні підприємства та фінансові установи, що належать до мікропідприємств та малих підприємств
до 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом	підприємства, що подають проміжну фінансову звітність (за I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців)

Джерело: складено за інформацією [5]

Після оголошення воєнного стану в Україні умови та терміни подання фінансової звітності змінились. Так Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 р. № 2115-IX передбачено, що підприємства подають фінансові, аудиторські звіти та будь-які інші документи (подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній

формі) протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [40].

Разом з цим згідно Закону України № 2115-IX були скасовані штрафи за порушення термінів оприлюднення фінансової звітності підприємствами під час дії воєнного стану. Штрафні санкції за неподання чи несвоєчасне подання фінансових звітів не будуть застосовуватися, якщо XBRL-звітність за всі звітні періоди буде подана протягом трьох місяців після припинення воєнного стану [40].

Вітчизняні підприємства можуть формувати та подавати фінансову звітність за МСФЗ у будь-якій спеціалізованій програмі для подання звітності. Найчастіше з цією метою підприємства в Україні використовують програму Medoc МСФЗ, в якій є необхідний функціонал та інструменти для створення, заповнення та надсилання звітності в електронному вигляді:

- оновлені форми звітності відповідно до нової таксономії;
- автозаповнення звітів;
- швидке їх підписання;
- конвертація в iXBRL-формат для подання органам контролю або розміщення на сайті.

Використовуючи спеціальне програмне забезпечення для створення фінансової звітності у форматі iXBRL, вітчизняним підприємствам необхідно потрібно буде застосовувати Таксономію UA XBRL МСФЗ за той період, за який складається фінансова звітність.

Отже, XBRL є безкоштовним інструментом програмного забезпечення, який надає користувачам засоби, за допомогою яких збирають, порівнюють, передають та аналізують фінансову інформацію з надзвичайною швидкістю та точністю.

На сьогодні українські підприємства повинні об'єктивно оцінити свої технічні та ресурсні можливості переходу до застосування XBRL формату подання фінансової звітності. Адже завдяки такому переходу низку переваг отримують як самі підприємства, так й потенційні інвестори і держава.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження за темою кваліфікаційної роботи розкрито теоретико-методичні, законодавчі та практичні аспекти складання фінансової звітності підприємствами в Україні на основі чого можна зробити відповідні узагальнення.

Фінансова звітність є важливим джерелом повної, правдивої і неупередженої інформації щодо діяльності підприємства, дає змогу вчасно оцінити фінансовий стан підприємства та фінансові результати його діяльності з метою прийняття користувачами відповідних рішень.

Складання і подання фінансової звітності базується на принципах бухгалтерського обліку і фінансової звітності, а також з урахуванням вимог суттєвості інформації, достовірності, об'єктивності, повноти, порівнянності показників звітності, своєчасності подання звітності. Фінансову звітність підписують керівник і, за наявності, бухгалтер підприємства.

Перед складанням річної фінансової звітності обов'язковим є проведення обліково-контрольних робіт, зокрема інвентаризації.

Основною формою річної фінансової звітності є форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», що складається з активу (3 розділи) і пасиву (4 розділи). В Україні дану форму звітності підприємства складають за методом нетто. За даними Балансу оцінюється автономність підприємства, його плато- і кредитоспроможність, визначається склад і структуру майна, оборотність активів, ліквідність, наявність і структуру капіталу, зміну дебіторсько-кредиторської заборгованості тощо.

У формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» розкривається інформація про отримані доходи та понесені витрати підприємства з дотриманням принципу нарахування і відповідності доходів і витрат. Ця звітна форма складається із чотирьох розділів. Показники витрат, збитків, собівартості продукції у даній формі звітності наводяться у дужках.

Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів» відображає вплив різних видів діяльності підприємств на стан його грошових коштів та їх еквівалентів і пояснює зміни грошових коштів за цей період. Вона складається з трьох окремих розділів. При заповненні яких підприємства в Україні можуть застосовувати прямий або непрямий методи, кожен з яких має свої переваги і недоліки. За даними цієї звітної форми можна визначити показники ліквідності, достатність грошових коштів для погашення заборгованості перед кредиторами, планувати інвестиційну та фінансову політику підприємства тощо. У Звіті про рух грошових коштів відображаються лише зміни в грошових коштах підприємства без урахування змін, які відбулися в інших господарських засобах, і внутрішніх зміни грошових коштів.

Форма № 4 «Звіт про власний капітал» відображає інформацію про зміну власного капіталу. Кожен розділ цієї звітної форми містить перелік статей, які відображають господарські операції підприємства, які призвели до збільшення/зменшення його власного капіталу. Суми за статтями, які ведуть до зменшення власного капіталу, наводяться у дужках.

Форму № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» заповнюють усі підприємства, за винятком суб'єктів малого підприємництва і підприємств, які складають звітність за МСФЗ, бюджетних установ, банків, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності. Дана звітна форма складається з 15 розділів.

Державне регулювання складання і подання фінансової звітності та оцінки фінансового стану підприємств в Україні здійснюється державними органами влади задля визначення і закріплення єдиних для усіх суб'єктів господарювання правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, дотримання яких є обов'язковим та гарантує і захищає інтереси користувачів фінансової звітності.

До системи органи державної влади, які забезпечують регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств в Україні належать: Верховна рада України, МФУ (у т.ч. Управління бухгалтерського обліку і фінансової звітності, Методологічна рада з бухгалтерського обліку), міністерства

та інші органи виконавчої влади.

Законодавче забезпечення складання і подання фінансової звітності ґрунтується на цілій низці нормативно-правових актів, основними з яких є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Порядок подання фінансової звітності, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності та інші.

Порушення підприємствами вимог подання та оприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом загрожує притягненню посадових осіб підприємства до адміністративної відповідальності, передбаченої КУпАП.

Важливим завданням на сьогодні для України як на рівні органів державної влади, так і на рівні підприємств є включення все більшої кількості українських підприємств у процес складання фінансової звітності за МСФЗ (МСБО). Для цього необхідно вирішити проблеми узгодження форм фінансової звітності, складених згідно вимог МСФЗ і НП(С)БО, привести у відповідність склад фінансової звітності, забезпечити більш гнучкий формат подання фінансових звітів для відображення конкретних особливостей підприємства та уникнення накопичення недоречної інформації тощо.

Ключовими методами складання фінансової звітності в умовах переходу вітчизняних підприємств з НП(С)БО до міжнародних стандартів є трансформація і конверсія (ведення паралельного обліку). Зокрема трансформація фінансової звітності може відбуватися за двома варіантами: 1) безпосередня трансформація статей фінансової звітності; 2) трансформація лише даних по рахунках бухгалтерського обліку на рівні оборотно-сальдової відомості.

Фінансовий стан є важливою характеристикою діяльності кожного підприємства. Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих на забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства і відновлення його платоспроможності.

Дослідження практичних аспектів оцінки фінансового стану підприємства проведено на основі показників фінансової звітності ПрАТ «МХП».

До основних завдань оцінки фінансового стану ПрАТ «МХП» належать: дослідження рентабельності і фінансової стійкості Товариства, дослідження ефективності використання майна і фінансових ресурсів Товариства, аналіз ділової активності, оцінка динаміки і стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості Товариства та ін. Проведення оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства проводиться у шість етапів.

Для оцінки фінансового стану Товариства використовуються показники: майнового стану, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості і стабільності, рентабельності, ділової активності.

Оцінка ліквідності ПрАТ «МХП» здійснювалася шляхом розрахунку коефіцієнтів абсолютної, швидкої і загальної ліквідності. На основі чого визначено що Товариство протягом 2020-2023 років не має змоги погашати свої поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів) у повному обсязі і своєчасно, і в цілому є малоліквідним.

Оцінка платоспроможності Товариства за коефіцієнтом маневреності робочого капіталу і коефіцієнтом забезпеченості реалізації робочим капіталом показала, що ПрАТ «МХП» протягом 2020-2023 років не мало жодної свободи фінансового маневру, і мало незадовільний стан співвідношення короткострокової платоспроможності та чистого доходу.

Фінансова стійкість є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, яка оцінюється на підставі коефіцієнтів фінансової незалежності (автономії), фінансової стійкості, фінансового ризику, забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом, мобільності активів, концентрації позикового капіталу тощо. За даними Балансу ПрАТ «МХП» за 2020-2023 рр. розраховано вищезгадані коефіцієнти, які показали, що фінансовий стан Товариства є нестабільним, фінансово нестійким, що зумовлює залежність діяльності Товариства від зовнішніх джерел. Тому керівництво Товариства у 2023 році розробило і, починаючи з 2024 року, активно слідує заходам фінансового зміцнення та удосконалює розрахунково-платіжну дисципліну відносин та підвищення прибутковості своєї діяльності.

Проведена оцінка ділової активності ПрАТ «МХП» засвідчила, що ділова активність Товариства перебуває на досить високому рівні, управління оборотними активами відбувається ефективно. В той же час для Товариства характерна ситуація зі зниження продажів, наявності надлишкових запасів, низького попиту на товар Товариства, окремих проблем з мерчандайзингом, неправильного позиціювання та неефективного маркетингу, зниження ефективності управління дебіторсько-кредиторською заборгованістю.

Розрахований коефіцієнт рентабельності продажу вказує, на зниження рентабельності ПрАТ «МХП», що зумовлено зниженням величини валового прибутку отриманого Товариством у період 2021-2023 років.

Дослідження стану формування фінансової звітності та оцінки фінансового стану українськими підприємствами, зокрема ПрАТ «МХП», дав можливість визначити, що важливим напрямком удосконалення цих процесів є використання сучасних технологій складання фінансової звітності. Зокрема це:

1. Цифровізація складання фінансової звітності на основі впровадження в обліково-звітний процес підприємства спеціалізованого програмного забезпечення. Складання фінансової звітності з використанням інформаційних технологій може бути здійснено за двома напрямками: автоматизований розрахунок показників звітності згідно раніше встановлених алгоритмів; формування друкованих та електронних форм фінансової звітності в автоматизованому режимі. Найбільш відомим і широкоживаним програмним забезпеченням подання звітності є «М.Е.Дос», яке має як готові рішення для основних потреб користувачів, так і додаткові модулі.

2. Складання звітності у форматі XBRL, що несе переваги як для підприємств, так й потенційних інвесторів і держави. На сьогодні існує чотири способи переходу підприємств на формат XBRL, які мають свої переваги і недоліки. На сьогодні в Україні фінансову звітність в єдиному електронному форматі iXBRL складають державні органи влади та підприємства, які складають звітність за МСФЗ. При цьому усі вони керуються чітко визначеному алгоритму, який передбачає визначену послідовність операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко Р.В., Воронко Р.М. Формування та подання фінансової звітності у форматі XBRL: стан, проблеми та перспективи впровадження в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2020. № 61. С. 51-56.
2. Верига Ю.А., Левченко З.М., Ватуля І.Д. Звітність підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2009. 776 с.
3. Волкова Н.А., Сніткіна І.А. *Економічний аналіз*. 2018 рік. Том 28. № 4. С. 179-184.
4. Жукова Д.А. Методичне забезпечення аналізу фінансово-економічного стану машинобудівних підприємств. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 3. С. 60-69.
5. Заросило А.П. Сучасні інформаційні технології для аналізу господарської діяльності підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Випуск 4-2 (04). 2016. С. 82-86.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 04.10.2024).
7. Ковбасюк А.М. Напрями вдосконалення фінансового стану підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 372-377.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 14.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/ed19841207#Text> (дата звернення: 05.10.2024).
9. Лазоренко В.В. Методи оцінки банкрутства в аналізі фінансової стійкості підприємств сфери послуг. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. 1 (06). С. 62-65.
10. Лазоренко В.В. Інформаційні технології оцінки фінансової стійкості підприємства. *Економічний аналіз*. 2017. Том 27. № 2. С. 156-161.

11. Ленъ В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: підручник: 3-те вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2010. 672 с.

12. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

13. Мельничук А.І. Фінансова звітність як основне інформаційне джерело для оцінки фінансового стану підприємства. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки* : збірник матеріалів XVI Міжнар. науко-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених. (м. Луцьк, 2 листопада 2024 р.). 2024. Луцьк: ЛНТУ, 2024. С. 240-243.

14. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. Дата оновлення: 30.12.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

15. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності»: Міжнародний документ від 01.01.2012 р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf (дата звернення: 04.10.2024).

16. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 34 «Проміжна фінансова звітність»: Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 р. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2034_ukr_2020\(2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2034_ukr_2020(2).pdf) (дата звернення: 04.10.2024).

17. Набатова Ю.А., Молачевська К.О. Автоматизація аналізу та прогнозування фінансових результатів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/82.pdf (дата звернення: 14.11.2024).

18. Нагорний П.Д., Базюк Д.С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 1 (01). С. 44-49.

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. Дата оновлення: 17.02.2023. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

25. Нестеренко К. Таксономія МСФЗ для МСП 2024: зміни та вимоги під час воєнного стану. 2024. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/taksonomia-msfo-dlya-msp> (дата звернення: 04.11.2024).

26. Ніколаєнко С.М. Проблеми переходу бухгалтерського обліку на міжнародні стандарти фінансової звітності. 2012. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2349/1/1.pdf> (дата звернення: 24.11.2024).

27. Олійник Я. В. Організація бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції : дис. доктора екон. наук : 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економ. діял.). Київ: КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2016. 528 с.

28. Онешко С., Хомяк Н., Кобець Д. Розвиток цифрових інструментів бухгалтерської (фінансової) звітності та її роль у забезпеченні фінансової безпеки економічного суб'єкта. *Академічні візії*. 2022. Вип. 10-11. С. 29-37.

29. Основи формування і подання фінансової звітності в електронному вигляді. Конспект лекції. 2021. URL: <http://nkkep.com/wp-content/uploads/2021/01/11.01.2021-OO-31-AZ.pdf> (дата звернення: 24.11.2024).

30. Офіційний сайт ПрАТ «МХП». URL: <https://mhp.com.ua/uk/pro-kompaniiu>

31. Подання фінансової звітності за МСФЗ в електронному форматі XBRL. BDO Україна. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/services-2/consulting/electronic-reporting-in-xbrl-format> (дата звернення: 26.11.2024).

32. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

33. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення: 09.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

34. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

35. Положення про Методологічну раду з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 29.10.1997 р. № 230. Дата оновлення: 27.07.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0230201-97#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

36. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. Дата оновлення: 02.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

37. Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнєва Д.В. Фінансова звітність

підприємств : навч.-метод. посіб. Львів : Ліга Прес, 2016. 268 с.

38. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19/ed20220617#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

40. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX. Дата оновлення: 26.12.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text> (дата звернення: 28.11.2024).

41. Про програму М.Е.Дос (My Electronic Document) URL: <https://www.ukrinform.ru/rubrictechnology/2260163-ekspert-nazval-alternativy-programme-medoc.html> (дата звернення: 28.11.2024).

42. Про схвалення Стратегії застосування МСФЗ в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 р. № 911-р. Дата оновлення: 27.11.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80#Text> (дата звернення: 08.11.2024).

43. Рожелюк В.М. Нормативно-правове регулювання ведення бухгалтерського обліку як визначальний чинник його організації. *Бізнес Інформ*. 2014. № 7. С. 225-229.

44. Сарапіна О.А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Вип. 1. С. 96-99.

45. Сорока Й.Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. Вип. 2 (46). С. 363-367.

46. Фінансова звітність ПрАТ «МХП» за 2020-2023 роки. URL: https://clarity-project.info/edr/25412361/finances?current_year=2023 (дата звернення: 02.11.2024).

47. Ходзицька В.В. Гнучність показників фінансової та нефінансової звітності. *Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами: збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених.* (м. Київ, 17 листопада 2021 р.). 2021. Київ: КНЕУ, 2021. С. 406-408.

48. Ходзицька В. В. Принципи звітності: крок до якості звітності у сфері сталого розвитку. *Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством: тези доповідей XVI міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Луцьк 25 травня 2024 р.). 2024. Луцьк. С. 228-232.

49. Ходзицька В. В. Нефінансова та фінансова звітність корпорацій: глобалізаційний підхід з урахуванням чинника війни. *Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки: матеріали X Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених.* (м. Умань 16 листопада 2023 р.). 2023. Умань: Уманський держ. педагог. ун-т ім. П. Тичини. С.135-137.

50. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : навч. посіб.: 3-є вид. пер. і . доп. К. : Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

51. Швець Ю.О., Мартинюк Н.Б. Методи аналізу ймовірності настання банкрутства на промислових підприємствах. *Вісник Запорізького національного університету.* 2017. № 2 (34). С. 36-45.

52. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник: 2-ге вид. К. : Знання. 2013. 375 с.

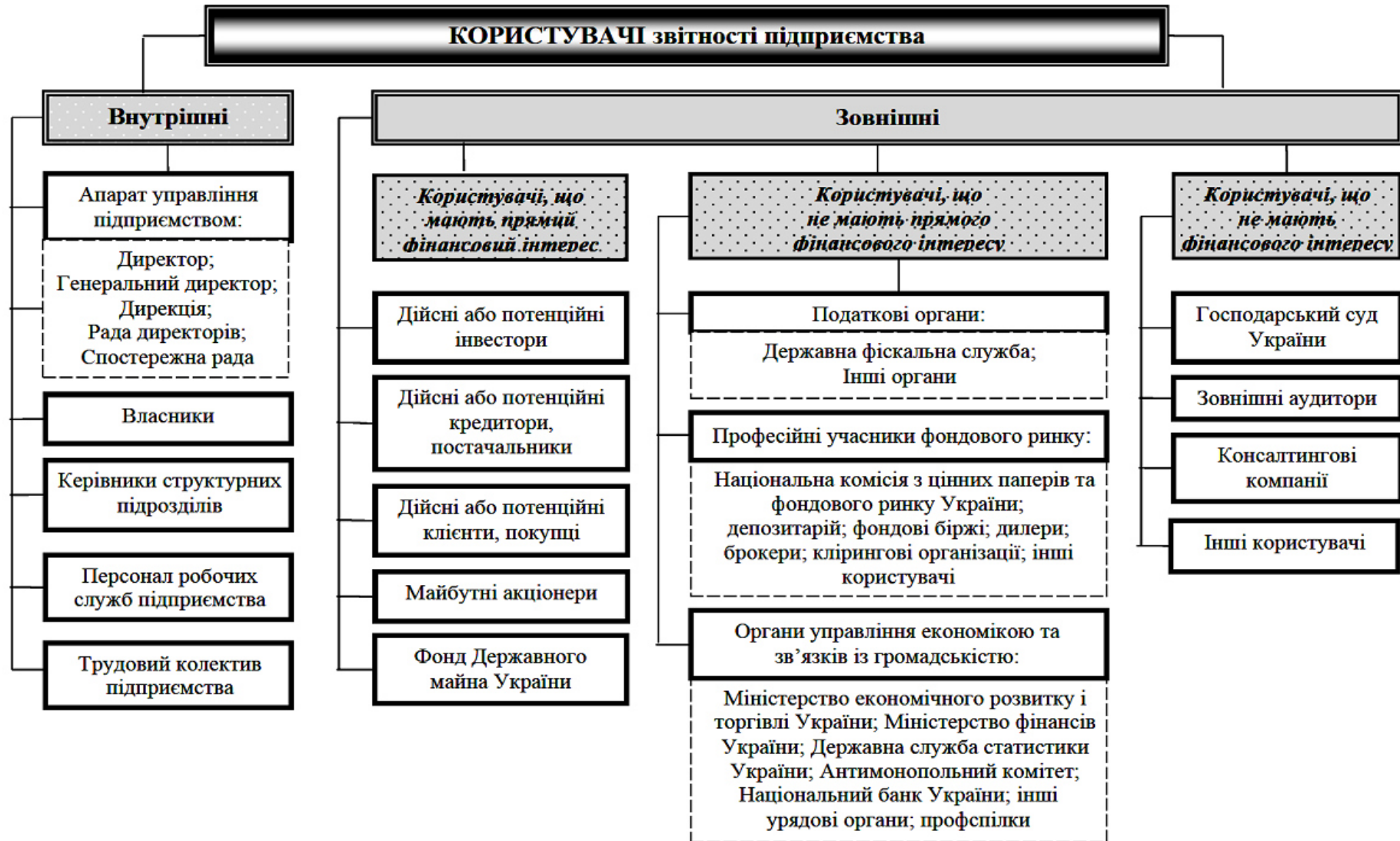
53. Шматко Н. Формат XBRL: як підготуватися до подання фінансово звітності за таксономією МСФЗ. *Професійний бухгалтер.* 2020. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/477> (дата звернення: 24.11.2024).

54. Якуб'як О. Популярні методи економічного аналізу. 2023. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/41517/2/MNPKRSES_2023_Yakubiak_O-Popular_methods_of_economic_130-131.pdf (дата звернення: 16.11.2024).

55. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* 2018. № 3. Т. 29 (68). С. 173-180.

ДОДАТКИ

Класифікація користувачів фінансової звітності підприємства

Джерело: власна розробка автора

Порядок подання фінансової звітності до органів Державної податкової служби України та Державної служби статистики України

№ з/п	Склад фінансової звітності	Користувачі фінансової звітності	Періодичність подання фінансової звітності
1	2	3	4
1.	Юридичні особи всіх форм власності (крім банків та бюджетних установ)		
1.1.	* Баланс (Звіт про фінансовий стан) за формою № 1; * Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за формою № 2	органи державної статистики	щокварталу
1.2.		органи ДПС	подається у разі подання декларації з податку на прибуток протягом року
1.3.	* Баланс (Звіт про фінансовий стан) за формою № 1; * Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за формою № 2; * Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за формою № 3 або * Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за формою № 3-н;	органи Державної служби статистики	щороку
1.4.	* Звіт про власний капітал за формою № 4; * Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5; * Додатки до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» за формою № 6*	органи ДПС	щороку
2.	Підприємства, які в обов'язковому порядку або самостійно перейшли на застосування МСФЗ		
2.1.	* Баланс (Звіт про фінансовий стан) за формою № 1; * Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за формою № 2	органи державної статистики	органи державної статистики
2.2.		органи ДПС	органи ДПС
2.3.	* Баланс (Звіт про фінансовий стан) за формою № 1; * Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за формою № 2	органи державної статистики	щороку
2.4.	* Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за формою № 3 або * Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за формою № 3-н; * Звіт про власний капітал за формою № 4; * Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5	органи ДПС	щороку

Продовження додатку Б

1	2	3	4
3.	Суб'єкти малого підприємництва та представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності		
3.1.	Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва у складі:	органи державної статистики	щокварталу , щороку
3.2.	* Балансу за формою № 1-м; * Звіт про фінансові результати за формою № 2-м	органи ДПС	щороку
4.	Суб'єкти мікропідприємництва (крім тих, що перейшли на застосування МСФЗ)		
4.1.	Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва у складі:	органи державної статистики	щороку
4.2.	* Балансу за формою № 1-м; * Звіт про фінансові результати за формою № 2-м	органи ДПС	щороку
5.	Підприємства-«нульовики» та платники єдиного податку четвертої групи		
5.1.	Спрощений фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва у складі:	органи державної статистики	щороку ¹
5.2.	* Балансу за формою № 1-мс; * Звіт про фінансові результати за формою № 2-мс	органи ДПС	щороку ²
¹ Щодо періодичності подання фінансової звітності підприємствами – платниками єдиного податку виникає питання (у Порядку № 419 їх не виокремлено). Тому у разі якщо ці підприємства не відповідають критеріям, які встановлено для суб'єктів мікропідприємництва, їм доведеться звітувати перед органами державної статистики ще й щокварталу. ² підприємства – платники єдиного податку четвертої групи фінансову звітність до органів ДПС не подають			

Джерело: систематизовано за інформацією [36]

Фінансова звітність ПрАТ «МХП»

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	999 917.00	1 485 943.00
первісна вартість	1001	1 399 561.00	2 085 618.00
накопичена амортизація	1002	399 644.00	599 675.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 060 885.00	1 313 985.00
Основні засоби	1010	12 929 329.00	12 129 808.00
первісна вартість	1011	13 082 595.00	13 490 350.00
знос	1012	153 266.00	1 360 542.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 275 843.00	6 294 734.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	28 270.00	30 713.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	333 187.00	384 966.00
Усього за розділом I	1095	17 627 431.00	21 640 149.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	500 040.00	1 353 719.00
Виробничі запаси	1101	180 790.00	302 484.00
Незавершене виробництво	1102		4 834.00
Готова продукція	1103	2 549.00	15 883.00
Товари	1104	316 701.00	1 030 518.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 734 546.00	12 837 125.00

Продовження додатку В

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 932 299.00	2 084 387.00
з бюджетом	1135	14 837.00	27 929.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 743 048.00	4 411 637.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	32.00	288 171.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 300 000.00	3 529 087.00
Готівка	1166	26.00	5.00
Рахунки в банках	1167	1 071 978.00	1 243 328.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 697 098.00	453 464.00
Усього за розділом II	1195	14 921 900.00	24 985 519.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	32 549 331.00	46 625 668.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786 928.00	786 928.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	8 191 829.00	7 412 583.00
Додатковий капітал	1410	508.00	508.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16 139 115.00	-16 121 347.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	-7 159 850.00	-7 921 328.00

Продовження додатку В

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	628 743.00	574 456.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	325 969.00	987 549.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 119 410.00	847 540.00
Довгострокові забезпечення	1520	195 949.00	223 271.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	195 949.00	223 271.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	5 270 071.00	2 632 816.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	1 314 918.00	929 420.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 045 261.00	5 004 679.00
товари, роботи, послуги	1615	1 876 182.00	1 675 716.00
розрахунками з бюджетом	1620	14 729.00	26 415.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	25 105.00	33 458.00
розрахунками з оплати праці	1630	71 265.00	107 788.00
за одержаними авансами	1635	9 487 947.00	13 640 206.00
за розрахунками з учасниками	1640	337.00	337.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	19 603 366.00	30 496 161.00
Усього за розділом III	1695	34 439 110.00	51 914 180.00

Продовження додатку В

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	32 549 331.00	46 625 668.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51 298 072.00	46 072 255.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	43 497 444.00	39 095 966.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий прибуток	2090	7 800 628.00	6 976 289.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	541 469.00	52 236.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	3 451 293.00	2 299 167.00
Витрати на збут	2150	4 552 283.00	3 467 982.00
Інші операційні витрати	2180	966 350.00	1 483 854.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	627 829.00	222 478.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	207 504.00	80 138.00
Інші доходи	2240	272 930.00	411 303.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	569 406.00	427 826.00

Продовження додатку В

Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	84 872.00	293 815.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	801 673.00	452 678.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	54 577.00	29 542.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	747 096.00	423 136.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Деоцінка (уцінка) необоротних активів	2400		3 614 759.00
Деоцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-14 043.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-14 043.00	3 614 759.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	339.00	658 284.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-14 382.00	2 956 475.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-761 478.00	2 533 339.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	1 333 085.00	1 626 997.00
Витрати на оплату праці	2505	3 430 252.00	2 488 901.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	529 484.00	385 953.00
Амортизація	2515	1 395 942.00	966 462.00
Інші операційні витрати	2520	5 520 214.00	6 657 686.00
Разом	2550	12 208 977.00	12 125 999.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.24	-0.13

Продовження додатку В

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.24	-0.13
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)**Рух коштів у результаті операційної діяльності**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	56 872 394.00	57 416 661.00
Повернення податків і зборів	3005	3 275 563.00	2 552 983.00
Цільового фінансування	3010		0.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження від повернення авансів	3020	1 369 573.00	279 608.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	56 563.00	46 271.00
Надходження від операційної оренди	3040	919 393.00	961 118.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	885 689.00	937 324.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	1 329 731.00	861 292.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	56 120 317.00	64 391 118.00
Праці	3105	2 614 204.00	1 850 643.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	523 587.00	387 801.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	706 433.00	490 696.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	5 184 264.00	6 343 000.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	1 928.00	
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-441 827.00	-10 408 001.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	738 210.00	2 715 605.00
необоротних активів	3205	740 369.00	20 739.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230	11 743 169.00	19 756 937.00

Продовження додатку В

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250	80.00	0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	1 026 214.00	3 107 065.00
необоротних активів	3260	1 723 121.00	1 229 609.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275	12 937 442.00	18 543 849.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-2 464 949.00	-387 242.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	55 231 654.00	35 578 942.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	31 564.00	658 785.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	45 701 814.00	25 638 338.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	158 655.00	31 553.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	281 555.00	26 670.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	3 985 331.00	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	5 135 863.00	10 541 166.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2 229 087.00	-254 077.00
Залишок коштів на початок року	3405	1 300 000.00	1 554 503.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		-426.00
Залишок коштів на кінець року	3415	3 529 087.00	1 300 000.00

Продовження додатку В

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	107 384.00	188 750.00
первісна вартість	1001	267 037.00	403 406.00
накопичена амортизація	1002	159 653.00	214 656.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	761 562.00	1 194 147.00
Основні засоби	1010	8 604 892.00	10 132 258.00
первісна вартість	1011	10 754 358.00	10 641 002.00
знос	1012	2 149 466.00	508 744.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 224 223.00	2 248 375.00
інші фінансові інвестиції	1035	364.00	364.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	11 936.00	150 411.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	150 507.00	179 086.00
Усього за розділом I	1095	11 860 868.00	14 093 391.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	508 355.00	495 513.00
Виробничі запаси	1101	124 159.00	197 705.00
Незавершене виробництво	1102	45 355.00	6 050.00
Готова продукція	1103	11 929.00	10 490.00
Товари	1104	326 912.00	281 268.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 331 690.00	5 913 613.00

Продовження додатку В

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 929 739.00	1 261 270.00
з бюджетом	1135	1 130 989.00	1 351 372.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 414 038.00	7 732 432.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	100 463.00	306 873.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 091 999.00	1 554 503.00
Готівка	1166	29.00	33.00
Рахунки в банках	1167	541 369.00	1 554 470.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 100 643.00	1 743 102.00
Усього за розділом II	1195	20 607 916.00	20 358 678.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	32 468 784.00	34 452 069.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786 928.00	786 928.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	4 328 505.00	5 708 542.00
Додатковий капітал	1410	508.00	508.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15 434 522.00	-16 189 165.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	-10 318 581.00	-9 693 187.00

Продовження додатку В

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	695 087.00	329 692.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17 721 705.00	8 868 397.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	18 416 792.00	9 198 089.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 289 812.00	9 535 634.00
товари, роботи, послуги	1615	648 721.00	1 646 557.00
розрахунками з бюджетом	1620	14 312.00	13 606.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	13 540.00	38 007.00
розрахунками з оплати праці	1630	45 731.00	58 968.00
за одержаними авансами	1635	6 645 126.00	11 429 747.00
за розрахунками з учасниками	1640	337.00	337.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	107 872.00	117 365.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	15 605 122.00	12 106 946.00
Усього за розділом III	1695	24 370 573.00	34 947 167.00

Продовження додатку В

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	32 468 784.00	34 452 069.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	45 996 975.00	35 973 856.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	38 956 241.00	28 110 066.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	7 040 734.00	7 863 790.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	284 238.00	485 593.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	3 083 009.00	2 165 853.00
Витрати на збут	2150	4 827 779.00	3 576 132.00
Інші операційні витрати	2180	248 316.00	155 481.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		2 451 917.00
збиток	2195	834 132.00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	165 245.00	97 223.00
Інші доходи	2240	2 063 155.00	2 641 561.00

Продовження додатку В

Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 389 071.00	1 516 747.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	1 631 350.00	5 520 779.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	1 626 153.00	1 846 825.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	1 626 153.00	1 846 825.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) несоротних активів	2400	1 380 036.00	132.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 380 036.00	132.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 380 036.00	132.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-246 117.00	-1 846 693.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	593 377.00	328 462.00
Витрати на оплату праці	2505	2 035 252.00	1 462 328.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	304 928.00	208 311.00
Амортизація	2515	1 264 334.00	1 401 192.00
Інші операційні витрати	2520	5 566 531.00	3 977 655.00
Разом	2550	9 764 422.00	7 377 948.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00

Продовження додатку В

Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.52	-0.59
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.52	-0.59
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)**Рух коштів у результаті операційної діяльності**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	44 758 287.00	35 307 743.00
Повернення податків і зборів	3005	2 324 914.00	0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	2 324 551.00	0.00
Цільового фінансування	3010		0.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	11 429 747.00	6 643 970.00
Надходження від повернення авансів	3020	95 720.00	3 643 547.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	49 537.00	125 281.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	108 662.00	89 141.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050	18 026.00	140 652.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	41 528 249.00	41 855 550.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	47 403 723.00	37 698 471.00
Праці	3105	1 532 739.00	1 136 203.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	302 777.00	227 879.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	431 801.00	314 889.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	12 632.00	13 090.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		2 948.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	419 169.00	298 851.00
Витрачання на оплату авансів	3135	1 261 270.00	2 929 739.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	394 109.00	8 452 434.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	40 751.00	34 279.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	46 284 969.00	34 240 044.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2 661 003.00	2 771 946.00

Продовження додатку В

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	1 925 040.00	0.00
необоротних активів	3205	32 692.00	255 358.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	2 124 744.00	100 012.00
необоротних активів	3260	1 196 135.00	754 098.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1 363 147.00	-598 752.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	2 727 432.00	1 354 541.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Випуск власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	3 009 630.00	2 046 139.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	1 477 498.00	1 576 980.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	3 138.00	0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	6 688.00	14 556.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 769 522.00	-2 283 134.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-471 666.00	-109 940.00
Залишок коштів на початок року	3405	2 091 999.00	2 128 855.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-65 830.00	73 084.00
Залишок коштів на кінець року	3415	1 554 503.00	2 091 999.00

Порядок заповнення форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»

Назва статті 1	Код рядка 2	Зміст статті і джерела даних для заповнення 3
АКТИВ		
I. Необоротні активи		
Нематеріальні активи	1000	У статті відображається вартість об'єктів, які віднесені до складу нематеріальних активів згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Рядок відображає залишкову вартість нематеріальних активів. Його показник розраховують у такий спосіб: Рядок 1000 = Рядок 1001 - Рядок 1002
первісна вартість	1001	Сальдо Дт 12 У рядку відображають первісну вартість нематеріальних активів (вартість придбання, собівартість розробки, тощо) введених в експлуатацію нематеріальних активів, визнаних такими за П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»
накопичена амортизація	1002	Сальдо Кт 133 Рядок відображає суму амортизації нематеріальних активів, накопиченої за час їх експлуатації (наводиться в дужках)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Сальдо Дт 15 У статті відображається вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій в необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість необоротних активів), виготовлення, створення, вирощування, придбання об'єктів основних засобів, нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів (у т.ч. необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу)
Основні засоби	1010	У статті наводиться вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби», а також вартість основних засобів, отриманих у довірче оперативного управління. Рядок 1010 відображає залишкову вартість основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Показник рядка розраховується в такий спосіб: Рядок 1010 = Рядок 1011 - Рядок 1012
первісна вартість	1011	Сальдо Дт 10, 11 (не враховується сальдо Дт 100) Тут наводять первісну (переоцінену) вартість основних засобів та інших необоротних матеріальних активів
знос	1012	Сальдо Кт 131, 132 (не враховується знос інвестиційної нерухомості, якщо її облік ведуть за первісною вартістю) Суму зносу основних засобів та інших необоротних матеріальних активів відображають за даними бухгалтерського обліку та наводять у дужках
Інвестиційна нерухомість	1015	У статті відображається вартість об'єктів, що віднесені до інвестиційної нерухомості згідно з П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».

Продовження додатку Д

Довгострокові біологічні активи	1020	У статті відображається вартість довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться за П(С)БО 30 «Біологічні активи».
Довгострокові фінансові інвестиції:		
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	Сальдо Дт 141, 142, 143 У рядках 1030 та 1035 наводять фінансові інвестиції, які підприємство має намір утримувати протягом періоду, що перевищує рік, а також усі інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент. Окремо виділяють:
- інші фінансові інвестиції	1035	- інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (в асоційовані, дочірні підприємства та в спільну діяльність); - та інші фінансові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю чи собівартістю з урахуванням зменшення корисності інвестиції
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	Сальдо Дт 181, 182, 183 У рядку відображають заборгованість фізичних і юридичних осіб, яка не виникає під час нормального операційного циклу та буде погашена після 12 місяців із дати балансу
Відстрочені податкові активи	1045	Сальдо Дт 17 У рядку показують суму податку на прибуток, що буде відшкодовано в наступних періодах (унаслідок тимчасової різниці між обліковою та податковою базами оцінки) і який визначається за П(С)БО 17 «Податок на прибуток»
Інші необоротні активи	1090	У статті відносять вартість необоротних активів, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не можуть бути включені в наведені вище статті розділу
Усього за розділом I	1095	Такий показник розраховують як суму рядків 1000, 1005, 1010, 1015, 1020, 1030, 1035, 1040, 1045, 1050, 1060, 1065, 1090
II. Оборотні активи		
Запаси	1100	Сальдо Дт 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28 (згорнуте сальдо без урахування субрахунку 286) У статті відображають загальну вартість активів, які визнаються запасами згідно з П(С)БО 9 «Запаси»: - які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; - які перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; - які утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством. Якщо підприємство наводить у Балансі додаткові рядки 1101–1104, то показник рядка 1100 повинен бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1101, 1102, 1103, 1104. Саме показник цього рядка стосовно запасів включають у підсумок балансу

Продовження додатку Д

Поточні біологічні активи	1110	Сальдо Дт 21 У статті відображають вартість поточних біологічних активів тваринництва (дорослі тварини на відгодівлі й у нагулі, птиця, звірі, кролики, дорослі тварини, вибракувані з основного стада для реалізації, молодняк тварин на вирощуванні та відгодівлі) за справедливою або первісною вартістю - залежно від методу оцінки, який застосовує підприємство. Крім того, тут відображають біологічні активи рослинництва (зернові, технічні, овочеві й інші культури) за справедливою вартістю, облік яких ведеться за П(С)БО 30 «Біологічні активи».
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	Сальдо Дт 36 мінус сальдо Кт 38 У статті відображається заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи чи послуги (крім заборгованості, яка забезпечена векселем, якщо така інформація наводиться в окремій статті), скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто)
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
- за виданими авансами	1130	Сальдо Дт 371 Тут показують суму авансів, наданих іншим підприємствам, а також сплачений авансовий внесок із податку на прибуток згідно з податковим законодавством (саме в рядку 1130, а не 1135 - це зазначено в п. 2.28 Методрекомедацій)
- з бюджетом	1135	Сальдо Дт 641 і 642 У цій статті наводять дебіторську заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплату за податками, зборами й іншими платежами до бюджету. Цей рядок повинен бути більшим або дорівнювати рядку 1136
- у тому числі з податку на прибуток	1136	Сальдо Дт 64 (субрахунок податку на прибуток) Окремий рядок відведено для відображення дебіторської заборгованості з податку на прибуток. Показник цього рядка не підлягає включенню в підсумок балансу
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо Дт 372, 374, 375, 376, 377, 378 У статті відображають заборгованість дебіторів, яка не відображена в окремих статтях щодо розкриття інформації про дебіторську заборгованість або яка не може бути включена в інші статті дебіторської заборгованості та яка відображається в складі оборотних активів. Показники наводяться в Балансі за вартістю, яка визначається згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»

Продовження додатку Д

Поточні фінансові інвестиції	1160	Сальдо Дт 352 Стаття присвячена фінансовим інвестиціям, які підприємства мають намір утримувати протягом періоду, що не перевищує року та які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент (крім інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів). Крім того, тут знаходять місце довгострокові фінансові інвестиції, котрі підлягають погашенню протягом 12 місяців із дати балансу
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо Дт 30, 31, 313, 333, 351 У статті відображають готівку в касі підприємства, гроші на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей (у національній або іноземній валюті). Кошти, які внаслідок обмежень не можна використати для операцій протягом року, починаючи з дати балансу або протягом операційного циклу, виключають із цього рядка та відносять до необоротних активів. Якщо різні види грошей та їх еквівалентів розшифровують у додаткових рядках, то показник даного рядка 1165 повинен бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1166, 1167
Витрати майбутніх періодів	1170	Сальдо Дт 39 У такому рядку відображають витрати, що мали місце протягом поточного чи попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів
Інші оборотні активи	1190	У статті зазначають вартість оборотних активів, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не можуть бути включені в наведені вище статті розділу «Оборотні активи»
Усього за розділом II	1195	Розрахунково рядок визначають як Суму рядків 1100, 1110, 1115, 1120, 1125, 1130, 1135, 1140, 1145, 1155, 1160, 1165, 1170, 1180, 1190
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	Сальдо Дт 286 У розділі III, який складається лише з одного рядка 1200, відображається вартість необоротних активів і груп вибуття, утримуваних для продажу, що визначається відповідно до П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»
Баланс	1300	Баланс утворюється із суми рядків 1095, 1195 та 1200
ПАСИВ		
I. Власний капітал		
Зареєстрований капітал	1400	Сальдо Кт 40 Тут наводиться зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу, іншого зареєстрованого капіталу, а також пайовий капітал у сумі, яка формується відповідно до законодавства

Продовження додатку Д

Капітал у дооцінках	1405	Сальдо Кт 411 У статті наводять суму дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів
Додатковий капітал	1410	Сальдо Кт 421, 422, 424, 425 У статті знаходять своє місце емісійний дохід (сума, на яку вартість продажу акцій власної емісії перевищує їхню номінальну вартість), вартість безкоштовно отриманих необоротних активів, сума капіталу, який вкладено засновниками понад зареєстрований капітал, накопичені курсові різниці, які відповідно до П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» відображають у складі власного капіталу, та інші складові додаткового капіталу. Якщо показник цього рядка розшифровують у додаткових рядках 1411 та 1412, то такий рядок має бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1411 та 1412
Резервний капітал	1415	Сальдо Кт 43 У статті наводять суми резервів, створених відповідно до чинного законодавства чи установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Сальдо Кт 441, Дт 442 У статті відображається або сума нерозподіленого прибутку, або сума непокритого збитку. Сума непокритого збитку наводиться в дужках та вираховується під час визначення підсумку власного капіталу
Неоплачений капітал	1425	Сальдо Кт 46 У статті відображається заборгованість власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Сума наводиться в дужках і вираховується під час визначення підсумку власного капіталу. Показник рядків 1425 має бути меншим чи дорівнювати рядку 1400
Вилучений капітал	1430	Сальдо Кт 45 У статті господарські товариства відображають фактичну собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників. Сума за цією статтею наводиться в дужках і підлягає вирахуванню під час визначення підсумку власного капіталу. Показник має бути меншим або дорівнювати рядку 1400
Усього за розділом I	1495	Показник цього рядка розраховують як суму рядків 1400, 1405, 1410, 1415, 1435 «плюс» або «мінус» рядок 1420 «мінус» рядки 1425, 1430
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	Сальдо Кт 54 У статті наводиться сума податку на прибуток, що підлягає сплаті в майбутніх періодах і визначається за П(С)БО 17 «Податок на прибуток»
Довгострокові кредити банків	1510	Сальдо Кт 501, 502, 503, 504 У статті відображають заборгованість підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточним зобов'язанням

Продовження додатку Д

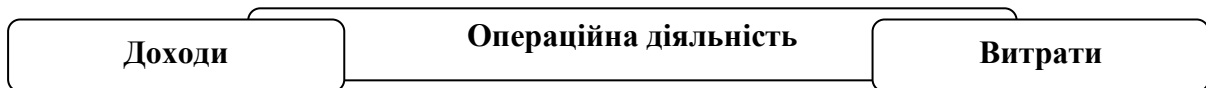
Інші довгострокові зобов'язання	1515	Сальдо 51, 52, 53, 55 Кт 51, 52, 53, 55 (505, 506 у частині відсоткових позик). Стаття відображає довгострокову заборгованість підприємства, що не включена в інші статті, у яких розкривається інформація про довгострокові зобов'язання, зокрема зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки
Довгострокові забезпечення	1520	Сальдо Кт 47 У статті відображають нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов'язання тощо), розмір яких на дату складання Балансу може бути визначений тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок. Якщо підприємство додатково заповнює рядок 1521, то сума, наведена в рядку 1520, повинна бути більшою або дорівнювати рядку 1521
Цільове фінансування	1525	Сальдо Кт 48 Наводиться залишок коштів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та інших джерел (у т.ч. кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг із податку на прибуток підприємств). Якщо показник цільового фінансування конкретизують у додатковому рядку 1526, то рядок 1525 повинен бути більшим або дорівнювати йому
Усього за розділом II	1595	Показник цього рядка розраховують як суму рядків 1500, 1505, 1510, 1515, 1520, 1525, 1530, 1535, 1540, 1545
III. Поточні зобов'язання та забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	Сальдо Кт 60 Стаття призначена для відображення поточних зобов'язань підприємства перед банками за отриманими від них кредитами
Поточна кредиторська заборгованість за:		
- довгостроковими зобов'язаннями	1610	Сальдо Кт 61 У статті відображається сума довгострокових зобов'язань, яка підлягає погашенню протягом 12 місяців із дати балансу
- товари, роботи, послуги	1615	Сальдо Кт 63 У статті відображають суму заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи й отримані послуги (крім заборгованості, забезпеченої вексями, якщо вона наводиться в окремій статті)

Продовження додатку Д

- розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо Кт 641, 642 Ця стаття відображає заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету (включаючи податки з працівників підприємства). Оскільки в рядку 1621 додатково показують заборгованість за податком на прибуток, то показник такого рядка повинен бути більшим або дорівнювати йому
- у тому числі з податку на прибуток	1621	Сальдо Кт 641 (субрахунок податку на прибуток). В окремому рядку зазначають поточну кредиторську заборгованість із податку на прибуток. Цей рядок враховують у підсумку балансу у складі рядка 1620
- розрахунками зі страхування	1625	Сальдо Кт 65 У статті відображається сума заборгованості за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників
- розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо Кт 66 У статті наводять заборгованість підприємства з оплати праці, включаючи депоновану заробітну плату
Поточні забезпечення	1660	Сальдо Кт 471, 473, 474 (у частині поточних забезпечень) Це новий рядок у балансі. Тут наводять суму забезпечень, які планується використати протягом 12 місяців із дати балансу, для покриття витрат, щодо яких відповідне забезпечення було створено
Доходи майбутніх періодів	1665	Сальдо Кт 69 У цій статті наводять доходи, отримані протягом поточного чи попередніх звітних періодів, які належать до наступних звітних періодів
Інші поточні зобов'язання	1690	У статті фіксують суми зобов'язань, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не можуть бути включеними в інші статті, наведені в розділі III
Усього за розділом III	1695	Показник цього рядка розраховують як суму рядків 1600, 1605, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1645, 1650, 1660, 1665, 1670, 1690
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	Сальдо Кт 680 Для розділу IV відведено лише один рядок, де відображають власне зобов'язання, що визначаються відповідно до П(С)БО 27 «Діяльність, що припиняється»
Баланс	1900	Баланс утворюється із суми рядків 1495, 1595, 1695, 1700, 1800

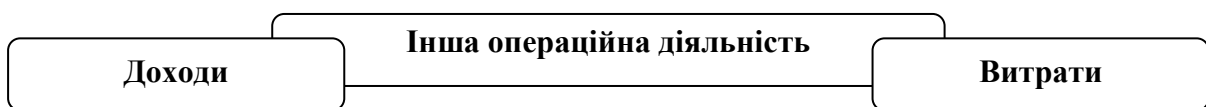
Джерело: складено за інформацією [14; 37]

**Доходи і витрати від різних видів діяльності, які знаходять своє відображення у
формі № 2 «Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)»**

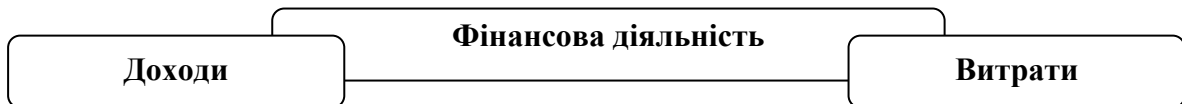
* виручка від реалізації продукції, надання послуг (Кт рах. 70)

* собівартість продукції, робіт, послуг (Дт рах. 90);
* Адміністративні витрати (Дт рах. 92);
* Витрати на збут (Дт рах. 93).

* від списання кредиторської заборгованості, реалізації і безоплатно отриманих оборотних активів, операційної оренди та ін. (Кт рах. 71)

* від безнадійної дебіторської заборгованості, нараховані штрафи, собівартість реалізації оборотних активів тощо (Дт 94)

* у вигляді відсотків від зберігання коштів на депозитних рахунках, як плата за фінансовою орендою (Кт рах. 75)

* на сплату відсотків за кредитами, вартості послуг фінансової оренди (Дт 95)

* від вкладення коштів у інші підприємства (Кт рах. 72);
* від реалізації, безоплатного отримання, списання необоротних активів (Кт рах. 74)

* збитки від участі в капіталі (Дт рах. 96)
* залишкова вартість реалізації списаних, безоплатно переданих необоротних активів (Дт рах. 97)

Джерело: складено за інформацією [37, с. 64]

Порядок заповнення основних статей I і II розділів форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

I РОЗДІЛ. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Зміст статті	Обороти за рахунком або (спосіб розрахунку рядка)	Бухгалтерський запис у кореспонденції з 79 рахунком
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	відображається дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у т.ч. платежі від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів	рахунок 70 без ПДВ, акцизу та туристичного збору за мінусом оборотів за субрахунком 704	Дт 70 Кт 791
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	відображається виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) визначається згідно з П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 16 «Втрати» і П(С)БО 30 «Біологічні активи»	рахунок 90	Дт 791 Кт 90
Валовий прибуток	2090	перевищення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) над їх собівартістю	р. 2000 – р. 2050, додатна сума	
Валовий збиток	2095	перевищення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) над чистим доходом від їх реалізації	р. 2000 – р. 2050, від'ємна сума	
Інші операційні доходи	2120	відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків за коштами на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), дохід від списання кредиторської заборгованості, одержані штрафи, пені, неустойки тощо	рахунок 71	Дт 71 Кт 791

Продовження додатку Ж

Адміністративні витрати	2130	відображаються загальноосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства, що знаходить своє відображення за Дт рахунка 92 «Адміністративні витрати»	рахунок 92	Дт 791 Кт 92
Витрати на збут	2150	відображаються витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), – витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламу, доставку продукції споживачам тощо, що знаходить своє відображення за Дт рахунка 93 «Витрати на збут»	рахунок 93	Дт 791 Кт 93
Інші операційні витрати	2180	відображаються собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів, суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості; втрати від знецінення запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні (фінансові) санкції, а також усі інші витрати, що виникають в процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, що включаються до собівартості продукції (товарів, робіт, послуг))	рахунок 94	Дт 791 Кт 94
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, які подані у	р. 2090 – р. 2095 + р. 2120 – р. 2130 – р. 2150 – р. 2180, додатна сума	
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	додаткових статтях		
Дохід від участі в капіталі	2200	відображається дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі	рахунок 72	Дт 72 Кт 792
Інші фінансові доходи	2220	відображаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі)	рахунок 73	Дт 73 Кт 792

Продовження додатку Ж

Інші доходи	2240	відображається дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць, інші доходи, які не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	рахунок 74	Дт 74 Кт 793
Фінансові витрати	2250	відображаються витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 «Фінансові витрати»	рахунок 95	Дт 792 Кт 95
Втрати від участі в капіталі	2255	відображається збиток, від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі	рахунок 96	Дт 792 Кт 96
Інші витрати	2270	відображаються собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; інші витрати, які не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	рахунок 97	Дт 793 Кт 97
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях	р. 2190 – р. 2195 + р. 2200 + р. 2220 + р. 2240 – р. 2250 – р. 2255 – р. 2270, додатна сума	
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		р. 2190 – р. 2195 + р. 2200 + р. 2220 + р. 2240 – р. 2250 – р. 2255 – р. 2270, від'ємна сума	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	відображається сума витрат (доходу) з податку на прибуток, визначена згідно з П(С)БО 17 «Податок на прибуток»	рахунок 98	Дт 79 Кт 98 або Дт 98 Кт 79
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	відображаються прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації	Аналітична вибірка	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування	рахунок 79	Сальдо рахунку 79 до його перенесення на рахунок 44
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		рахунок 79	

II РОЗДІЛ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	наводиться сума дооцінки об'єктів основних засобів та нематеріальних активів, зменшена на суму уцінки таких об'єктів протягом звітнього періоду в межах сум раніше проведених дооцінок, віднесення сум дооцінки до нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)	рахунки 411, 412	Дт 10, 12, 15 Кт 411, 412 або Дт 411, 412 Кт 10, 12, 15
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	наводиться сума зміни балансової вартості об'єктів хеджування у порядку, визначеному НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти»	рахунок 413	Дт 14, 35 Кт 413 або Дт 413 Кт 14, 35
Накопичені курсові різниці	2410	наводиться сума курсових різниць, які відповідно до НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», відображаються у складі власного капіталу та визнаються в іншому сукупному доході	рахунок 423	Дт 14, 35 Кт 423 або Дт 423 Кт 14, 35.
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	наводиться частка іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх або спільних підприємств, облік фінансових інвестицій в які ведеться за методом участі в капіталі	рахунок 425	Дт 14, 35 Кт 425 або Дт 425 Кт 14, 35.
Інший сукупний дохід	2445	наводиться сума іншого сукупного доходу, для відображення якого за ознаками суттєвості неможна було виділити окрему статтю, або який не може бути включений до інших статей, наведених у цьому розділі	Аналітична вибірка	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	алгебраїчна сума дооцінки (уцінки) необоротних активів, дооцінки (уцінки) фінансових інструментів, накопичених курсових різниць, частки іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств та іншого сукупного доходу	р. 2400 + р. 2405 + р. 2410 + р. 2415 + р. 2445	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	наводиться сума податку на прибуток, що пов'язаний з іншим сукупним доходом	Аналітична вибірка оборотів за Кт 54 у частині сум податку на прибуток	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	наводиться сума іншого сукупного доходу після вирахування податку на прибуток	р. 2450 - р. 2455	
Сукупний дохід	2465	алгебраїчна сума чистого фінансового результату за звітний період та іншого сукупного доходу після оподаткування	р. 2350 + р. 2355 + р. 2460.	

Джерело: складено за інформацією [14; 37]

Особливості застосування прямого і непрямого методів при заповненні форми

№ 3 «Звіт про рух грошових коштів»

Прямий метод	Непрямий метод
для отримання показника чистого руху грошових коштів за звітний період поступово додаються фактичні грошові надходження і віднімаються фактичні витрати грошових коштів.	при визначенні чистого руху грошових коштів за основу береться сума прибутку (збитку) підприємства, яка поступово коригується на доходи і витрати, не пов'язані прямо з рухом грошових коштів (зміни у складі запасів, поточної дебіторської і кредиторської заборгованості, доходів і витрат майбутніх періодів та на суми прибутків і збитків за результатами фінансової та інвестиційної діяльності).
Заповнення ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів» передбачає використання даних з дебетових або кредитових оборотів рахунків обліку грошових коштів (30 «Готівка» і 31 «Рахунки в банках») за звітний період у кореспонденції з рахунками бухгалтерського обліку операцій, активів або зобов'язань. Зважаючи на те, що більшість підприємств не веде глибоку аналітику за наведеними рахунками, під час складання звіту за прямим методом можуть виникати певні труднощі, у першу чергу, з великою трудомісткістю методу.	Заповнення ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів» передбачає використання вже готових показників із ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансові результати)» та ф. № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». І лише незначну кількість рядків вимагає заповнювати шляхом аналізу аналітики за рахунками бухгалтерського обліку грошових коштів та їх еквівалентів. Сутність непрямого методу полягала в тому, що отриманий за принципом нарахування прибутку підприємства, відображений у Звіті про фінансові результати, поступово корегували на ті доходи і витрати, які не передбачали реального руху грошових коштів.
Переваги: є більш наочним, дає можливість чітко виділити відповідні напрями надходження й витрачання грошей, простежити рух грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві. Крім того змінена форма є доступнішою для сприйняття і заповнення. Застосування прямого методу складання Звіту про рух грошових коштів ґрунтується на безпосередньому використанні даних з реєстрів бухгалтерського обліку, а саме журналів, відомостей та Головної книги, що є досить зручним і наочним.	Переваги: має переваги для аналізу показників діяльності підприємства, оскільки розкриває взаємозв'язок отриманого прибутку зі зміною активів. Недоліки: відсутність даних щодо реального надходження та витрачання грошових коштів у розрізі операційної діяльності і відповідно щодо безпосередніх грошових потоків

Джерело: складено за інформацією [37, с. 91-92]

Порядок заповнення форми № 4 «Звіт про власний капітал»

Стаття	Код рядка	Джерело інформації	Пояснення
Залишок на початок року	4000	сальдо рахунків 40-45 на початок звітного року; форма № 1 (на 31 грудня попереднього року), рядки 1400-1495, графа 4, відповідно(з урахуванням описуваних граф); форма № 4 (за попередній рік), рядок 4300, графи 3-1 відповідн (з урахуванням описуваних статей)	відображається сума власного капіталу (нескоригований залишок) на початок року (п. 5.4 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності)
Коригування		Відображаються суми коригувань, передбачені Н П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» (п. 5.5 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності)	
Зміна облікової політики	4005	Дт 41, 42, 43, 44, 45 Кт 41, 42, 43, 44, 45	у цьому рядку показують інформацію про вплив змін облікової політики. Зокрема, зміна облікових оцінок, щовплинула на статті власного капіталу. Найчастіше такі зміни супроводжуються коригуванням сальдо нерозподіленого прибутку (рахунок 44) на початок звітного року(графа 7). Водночас потрібно врахувати, що в разі коли суму коригування неможливо достовірно визначити, облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбуваються після дати зміни облікової політики, тобто коригування звітності за минулі періоди не проводиться (пп.12–13 НП(С)БО 6)
Виправлення помилок	4010	Обороти зарахунком 44	здійснюється коригування сальдо нерозподіленого прибутку (рахунок 44) на початок звітного року у випадку, коли в попередніх роках під час складання фінзвітності були допущені помилки, які впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) (п. 4 НП(С)БО 6)

Продовження додатку И

Інші зміни	4090	Дт 41, 42, 43, 44, 45 Кт 41, 42, 43, 44, 45	відображення усіх тих сум коригувань, які мали місце після звітної дати і впливають на розмір власного капіталу
Скоригований залишок на початок року	4095	сума рядків 4000-4090 за кожною графою; форма № 1 (на 31 грудня звітного року), рядки 1400-1495, графа 3 відповідно (якщо у звітному періоді не встановлено помилок за минулі роки) (з урахуванням описуваних статей; форма № 4 алгебраїчна сума рядків 4000, 4005, 4010 і 4090, графи 3-10	відображається залишок власного капіталу на початок року після внесення відповідних коригувань (п. 5.6 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності. Водночас за цією статтею варто перевірити правильність відображення залишку власного капіталу на початок звітного року після внесення усіх коригувань за кожною графою
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100 (графа 7)	Дт 79 Кт 441 (Дт 442 Кт 79); форма № 2, рядок 2350 або 2355, графа 3	сума чистого прибутку (збитку) із рядків 2350 (2355) зі Звіту про фінансові результати (п. 5.7 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності) наводиться в графі 7
Інший сукупний дохід за звітний період	4110 (графа 4 і/або 5)	Обороти зарахунком 42; форма № 2, рядок 2460, графа 3	відображається сума іншого сукупного доходу за звітний період зі Звіту про фінансові результати (рядок 2460 Звіту). Водночас, якщо інформація про складові іншого сукупного доходу відповідає критеріям сутєвості, така інформація може наводитись у додаткових статтях (п. 5.8 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності). Тут, зокрема, може наводитись інформація про дооцінку (уцінку) необоротних активів (графа 4) тощо

Продовження додатку И

Розподіл прибутку		наводиться сума виплат власникам (дивіденди), дані про спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу та відрахування до резервного капіталу. Разом із тим суб'єкти державного (комунального) сектору економіки в додаткових статтях наводять інформацію про суму чистого прибутку, що має бути сплачена до бюджету відповідно до законодавства, дані про спрямування прибутку до спеціальних (цільових) фондів, та на матеріальне заохочення	
Виплати власникам (дивіденди)	4200	Дт 443 Кт 671 Дт 43 Кт 671	відображається сума нарахованих дивідендів учасникам (власникам) за простими та привілейованими акціями (графі 7 та/або графі 6)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205, графі 3 (позитивне значення)	Дт 443 Кт 40; форма № 4, рядок 4205, графі 7 (від'ємне значення).	наводиться сума зареєстрованих у законодавчому порядку змін у статутному та пайовому капіталі за рахунок розподілу прибутку. Тобто відповідна сума змін наводиться у графі 3 та в дужках у графі 7
Відрахування дорезервного капіталу	4210, графі 6 (позитивне значення)	Дт 443 Кт 43; форма № 4, рядок 4210, графі 7 (від'ємне значення).	відображається сума відрахувань до резервного капіталу, які здійснюються відповідно до установчих документів або законодавства. Така сума наводиться у графі 6 і в дужках у графі 7
<i>Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства</i>	4215	додаткові статті, перелік яких наведено в додатку 3 до НП(С)БО 1	
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220		
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225		

Продовження додатку И

Внески учасників		наводяться дані про внески до зареєстрованого капіталу підприємства та погашення заборгованості з капіталу (зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення чи зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до зареєстрованого капіталу підприємства) (п. 5.10 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності)	
Внески до капіталу	4240	Дт 46 Кт 40	наводяться дані про суми номінальної вартості випущених акцій, часток зареєстрованого статутного капіталу. Відповідна сума наводиться в графі 3 та в дужках у графі 8
		Дт 37 Кт 41	внесення пайових внесків членів товариства (також відображається у графі 3)
		Дт 46 Кт 421	відображається сума емісійного доходу, якщо в договорі із засновниками визначена вартість розміщення акцій вища за номінальну (у графі 5 і в дужках у графі 8)
Погашення заборгованості з капіталу	4245	Дт рахунків обліку активів Кт 46	наводиться сума, фактично внесена учасниками для оплати зареєстрованого статутного та пайового капіталів. Сума фактичного внеску відображається у графі 8
		Дт рахунків обліку активів Кт 421, 422	сума перевищення фактичного Внеску над заборгованістю відображається в графі 5
Вилучення капіталу		наводяться дані про зменшення власного капіталу підприємства внаслідок викупу акцій (часток) власної емісії, перепродажу чи анулювання викуплених акцій (часток), вилучення частки в капіталу, зменшення номінальної вартості акцій, або інші зміни в капіталі, зокрема придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві (п. 5.11 р. V Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності)	

Продовження додатку И

Викуп акцій (часток)	4260	Дт 45 Кт 31, 30, 672	відображається фактична собівартість акцій власної емісії / часток, викуплених підприємством у його учасників (графі 9)
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	Дт 30, 31 Кт 45	якщо фактична собівартість викуплених акцій (часток) дорівнює вартості перепродажу, така сума відображається в графі 9. Різниця між фактичною собівартістю викуплених акцій (часток) та вартістю повторного їх розміщення у разі перепродажу
		Дт рахунків обліку активів Кт 421	якщо вартість перепродажу більша ніж фактична собівартість, сума різниці наводиться у графі 5
		Дт 421, 422 Кт 45	якщо вартість перепродажу менша ніж фактична собівартість акцій (часток), така різниця відображається в графі 9 і в дужках у графі 5
		Дт 443 Кт 45 (Дт 442 Кт 45)	якщо фактична собівартість викуплених акцій (часток) перевищує вартість їх повторного розміщення і сума такого перевищення більша наявного кредитового залишку на рахунку 421, таке перевищення відображається в графі 7
		Дт 40 Кт 45	номінальна вартість анульованих викуплених акцій (часток) у товариствах зазначається у графі 9 і в дужках у графі 3. Різниця між фактичною собівартістю викуплених акцій (часток) власної емісії над їх номіналом відображається у графах 5 і 9
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	Дт 421 Кт 45	якщо фактична собівартість викуплених акцій вища за номінал, сума відображається в дужках у графі 5 і графі 9
		Дт 45 Кт 421	якщо фактична собівартість нижча за номінал, різниця наводиться у графі 5 і в дужках у графі 9
		Дт 44 Кт 45	у випадку коли фактична собівартість викуплених акцій перевищує їх номінальну вартість і сума такого перевищення більша кредитового залишку на субрахунку 421, сума такого перевищення списується за рахунок нерозподіленого прибутку. У Звіті така сума наводиться в графі 9 і в дужках у графі 7

Продовження додатку И

Вилучення частки капіталу	4275	Дт 45 Кт 672	сума частки в капіталі підприємства, щодо якої прийнято рішення про вилучення, наводиться в дужках у графі 9
		Дт 40, 41 Кт 672	у разі виходу учасника із товариства сума такої заборгованості відображається в дужках у графі 3
		Дт 40 Кт 46	разом із тим, якщо виходить учасник, який не повністю сплатив свою частку, анульована сума його заборгованості перед товариством відобразатиметься в графі 8 і в дужках у графі 3
		Дт 441 Кт 672	нарахована частина прибутку учаснику, який виходить, наводиться в дужках у графі 7
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	додаткова стаття, перелік яких наведено в додатку 3 до НП(С)БО 1	
Інші зміни в капіталі	4290	наводяться дані про решту змін у власному капіталі підприємства, що не були включені в зазначені вище статті	
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	додаткова стаття, перелік яких наведено в додатку 3 до НП(С)БО 1	
Разом змін в капіталі	4295, графи 3-10	сума рядків 4100–4291 за кожною графою; форма № 4, алгебраїчна сума рядків 4100-4291, графи 3-10 (відповідно).	наводиться підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період, що визначається як сума всіх змін
Залишок на кінець року	4300, графи 3-10	сальдо на 31 грудня рахунків: 40, 41, 412-422, 423-425, 43, 44, 46, 45; форма № 4, алгебраїчна сума рядків 4095 і 4295, графи 3-10 відповідно (з урахуванням описуваних рядків); форма № 1 (на 31 грудня звітного року), рядки 1400-1495, графа 4 відповідно (з урахуванням описуваних рядків).	у цьому рядку за кожним видом капіталу у відповідній графі відображається сума рядків 4095 і 4295

Джерело: складено за інформацією [14; 37]

Показники оцінки фінансової стійкості підприємства

Показник	Формула розрахунку	Формула за кодами рядків нових форм фінансової звітності	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін показника
1	2	3	4	5
Робочий, капітал (власні обігові кошти) Рк	Власний капітал + довгострокові зобов'язання – необоротні активи	Ф. № 1, р. 1495 + р. 1595 – р. 1095	Оборотні активи, які фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань. Наявність Рк означає не лише здатність платити поточні борги, а й можливість розширити виробництво	Збільшення
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами К звк	Робочий капітал / Оборотні активи	Рк/ ф. № 1, р. 1195	Абсолютна можливість перетворення активів у ліквідні кошти	Збільшення; рекомендується значення Кзвк > 0,1
Маневреність робочого капіталу Мрк	Запаси / Робочий капітал	Ф. № 1, р. 1100 / Рк	Частка запасів, тобто матеріальних, виробничих активів у власних обігових коштах; обмежує свободу маневру власними коштами	Зменшення; збільшення запасів призводить до уповільнення оборотності обігових коштів, в умовах інфляції – до залучення дорогих кредитів, що зменшує платоспроможність підприємства
Маневреність власних обігових коштів Мвок	Кошти / Робочий капітал	Ф. № 1 р. 1165 / Рк	Частка абсолютно ліквідних активів у власних обігових коштах; забезпечує свободу фінансового маневру	Збільшення
Коефіцієнт забезпечення запасів власними обіговими коштами Кзаб.вок.	Робочий капітал / Запаси	Рк / Ф. № 1, р. 1100	Наскільки запаси, що мають найменшу ліквідність у складі оборотних активів, забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування	Збільшення

Продовження додатку К

1	2	3	4	5
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) К авт.	Власний капітал / Пасиви	Ф. № 1, р.1495 / Ф. № 1, р. 1900	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів; його незалежність від позикових джерел	Збільшення; К авт>0,5
Коефіцієнт фінансової залежності К фін. зал.	1 - Кавт.		Ступінь залежності підприємства від зовнішніх зобов'язань	Зменшення
Коефіцієнт маневрування власного капіталу К ман. вк	Власні обігові кошти / Власний капітал	Рк / Ф. № 1, р.1495	Частка власних обігових коштів у власному капіталі	Збільшення; має бути Кман.вк. > 0,5
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) К фс	Власний капітал / Позичені кошти	Ф. № 1, р.1495 / Ф. № 1, р.1595 + р. 1695	Забезпеченість заборгованості власними коштами; перевищення власних коштів над позиковими свідчить про фінансову стійкість підприємства	Нормативне значення К фс > 1
Показник фінансового ризику (левериджу) К фін. лев.	Залучені кошти / Власні кошти	(Ф. № 1, р. 1595 + р. 1695) / Ф. № 1, р.1495	Характеризує залежність підприємства від його зобов'язань. Збільшення свідчить про підвищення фінансового ризику	Зменшення; К фін. лев. < 0,25
Коефіцієнт фінансової стійкості К фін. ст.	Власний капітал + довгострокові зобов'язання / Пасиви	Ф. № 1, р.1495 + р. 1595 / Ф. № 1, р. 1900	Частка стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі	К фін. ст. = 0,85-0,90
Коефіцієнт мобільності активів	Оборотні активи / Необоротні активи	Ф. № 1, р.1195 / Ф. № 1, р. 1095	Здатність активів переходити з однієї форми в іншу. Висока мобільність говорить про те, що компанія зможе змінити структуру активів протягом короткого періоду часу	Збільшення характеризує більшу гнучкість активів

Джерело: складено автором на основі [12]

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО І СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ БРАГАНСИ
СТАРОПОЛЬСЬКА ВИЩА ШКОЛА В КЕЛЬЦЕ
ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ, ПІДПРИЄМНИЦТВА І СЕРВІСУ
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВОЛИНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПЕРСПЕКТИВИ ВОЛИНИ»
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР**

2 листопада 2024 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та здобувачів освіти

**MODERN ISSUES AND PROSPECTS OF ACCOUNTING,
ANALYSIS AND CONTROL IN CONDITION OF ECONOMIC
GLOBALIZATION**

Abstracts of reports of the XVI International scientific and practical
conference of young scientists and education seekers

Випуск 18

Відділ іміджу та промоцій
Луцького національного технічного університету

Луцьк – 2024

8. Grabowski K. Quality of Life in Polish-Ukrainian Border Regions. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2020. – 220 p.

9. Поліщук О. Тіньова економіка та її вплив на ринок праці в Україні. Запоріжжя : Видавництво «Запоріжжя», 2021. 160 с.

УДК 657.15

Мельничук А.І., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Ходзицька В.В.**, к.е.н., доцент
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОСНОВНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання фінансова звітність стала елементом інфраструктури ринкової економіки і засобом комунікації бізнес-партнерів. У практиці корпорацій провідних країн світу існує правило – укладати угоди тільки після ретельного вивчення фінансових звітів контрагентів, що є основою інформаційного забезпечення оцінки їх фінансового стану.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [1] та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [2].

Для того, щоб дані фінансової звітності були релевантні і корисні для оцінки фінансового стану підприємства, вони повинні відповідати таким характеристикам: сутєвість, достовірність, нейтральність, об'єктивність, повнота, порівнюваність показників, своєчасність.

Фінансовий стан відображає рівень забезпечення підприємства фінансовими ресурсами, необхідними йому для результативного здійснення статутної діяльності, своєчасного проведення грошових розрахунків. Він також є результатом здійснення підприємством усіх видів фінансово-господарської діяльності, який впливає на подальший розвиток і фінансові показники діяльності підприємства у майбутньому.

Оцінка фінансового стану підприємства за показниками фінансової звітності здійснюється з метою прийняття управлінських рішень щодо напрямів діяльності й розвитку підприємства, покращення показників ефективності, прибутковості та конкурентоздатності.

Мета і завдання оцінки фінансового стану підприємства визначають найоптимальнішу сукупність показників фінансової звітності, необхідних для її проведення.

Оцінка фінансового стану підприємства передбачає розрахунок за даними фінансової звітності показників, які характеризують тенденції зміни майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності.

Для цілісного розуміння ситуації по підприємству при оцінці фінансового стану необхідно брати річні форми звітності, які містять достатній обсяг інформації про показники діяльності підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства починається з дослідження показників фінансової звітності – форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (далі – Баланс, форма № 1), за якими оцінюється динаміка складу і структури активів підприємства і джерел їх фінансування протягом декількох звітних періодів.

Після цього оцінюється ефективність та інтенсивність використання підприємством власного і залученого капіталу, оцінюється його ділова активність та ризик втрати ділової репутації; визначається фінансова рівновага між окремими статтями активу та пасиву форми № 1 (зокрема обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості).

Далі проводиться оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства, збалансованості його грошових потоків. Для цього використовуються звітні показники не лише Балансу, але і форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» (далі – Звіт про фінансові результати, форма № 2) та форми № 3 «Звіт про рух грошових потоків».

Саме коефіцієнти ліквідності та платоспроможності займають важливе місце серед показників, які дають реальну оцінку фінансового стану підприємства з точки зору його можливостей виконувати свої поточні зобов'язання перед своїми контрагентами.

Так для оцінки для оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства розраховують коефіцієнти абсолютної ліквідності, швидкої ліквідності, загальної ліквідності (коефіцієнт покриття).

З метою оцінки платоспроможності підприємства розраховують, зокрема, наступні коефіцієнти: коефіцієнт маневреності робочого капіталу і коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом.

Отримані значення цих коефіцієнтів аналізують за звітний період, порівнюють їх із плановими значеннями, і таким чином оцінюють тенденції і причини їх зміни.

На заключному етапі оцінки фінансового стану підприємства формується комплексна характеристика фінансової стійкості підприємства, оцінюється ймовірність банкрутства і прогнозуються бажані показники діяльності підприємства у наступних звітних періодах.

За даними фінансової звітності оцінку фінансової стійкості підприємства проводять на основі розрахунку таких коефіцієнтів: фінансової незалежності (автономії) і фінансової залежності, фінансової стійкості, фінансового ризику, маневрування власного оборотного капіталу, концентрації позикового капіталу, мобільності активів тощо.

На основі показників форми № 1 і № 2 оцінюється рентабельність підприємства. Відповідно до чого розраховуються такі коефіцієнти як рентабельність продажу, рентабельність активів за чистим прибутком, рентабельність власного капіталу і рентабельність виробничих фондів. Адаже рентабельність напряму впливає на фінансову стійкість, короткострокову ліквідність і ділову активність підприємства.

Таким чином бачимо, що на основі показників фінансової звітності оцінюється стан і структура майна підприємства та джерел їх утворення, його ліквідність і платоспроможність, фінансова стійкість та ділова активність, результативність і рентабельність. Від якості фінансової звітності, тобто достовірності і повноти відображення у її звітних формах сум, залежить об'єктивність та правильність оцінки фінансового стану.

Це безпосередньо впливає на прийняття рішень керівництвом підприємства щодо подальших напрямків його розвитку і здійснення фінансово-господарської діяльності з урахуванням досягнутих показників і прогнозування їх значення у наступних звітних періодах.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 23.10.2024).

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 23.10.2024).

УДК 338

Мочebroда О.А.

головний судовий експерт групи економічних досліджень
Волинського науково-дослідного експертно-криміналістичного
центру МВС України

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ПУБЛІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ, СТРАТЕГІЧНИМ ПЛАНУВАННЯМ ТА УПРАВЛІННЯМ ПРОЕКТАМИ

Управління проектами на сьогоднішній день є однією з найбільш актуальних управлінських технологій, що продовжує швидко розвиватись. Напрямів застосування проектного підходу надзвичайно багато, і вони можуть охоплювати практично всі сфери людського життя. Використання проектного підходу дозволяє не тільки підвищити ефективність роботи органів публічної влади, а й залучити додаткові кошти (в першу чергу – ресурси міжнародних донорів) для вирішення актуальних питань місцевого і регіонального розвитку [1].

На сьогодні не існує єдиного загальноприйнятого визначення терміна «проект». Під проектом розуміють комплекс науково-дослідних, проектно-конструкторських, соціально-економічних, організаційно-господарських та інших заходів, що пов'язанні ресурсами, виконавцями та строками, відповідно оформлені і направленні на зміну об'єкта управління, що забезпечує ефективність вирішення основних завдань та досягнення відповідних цілей за певний період. Кінцевими цілями проектів є створення та освоєння нової техніки, технології та матеріалів та ін., що сприяє виходу вітчизняної продукції на світовий ринок [2].

Відповідно до теоретичних та методологічних вимог необхідно розрізняти поняття проекту, бізнес-плану та техніко-економічного обґрунтування інвестицій:

1) інвестиційний проект – це сукупність документів, що характеризують проект від його задуму до досягнення заданих показників ефективності та обсягу та включають передінвестиційну,